

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ – ΕΣΠΑ

ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΕΣΠΑ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
& ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
Μητροπόλεως 3, 5ος όροφος, 105 57 Αθήνα
Πληροφορίες: Γραφείο Προϊσταμένου
Τηλ.: 210 3726000
Fax: 210 3726028
e-mail: eyssaap@mpec.gr

Αθήνα, 10-1-2014

Αρ. Πρωτ. : 885/ΕΥΣΣΑΑΠ 74

3η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ
για την κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
της προγραμματικής περιόδου
2014-2020

Ιανουάριος 2014

Πίνακας περιεχομένων

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1.1	Πρόοδος της διαδικασίας εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού 2014-2020	3
1.2	Στόχοι και περιεχόμενο της 3ης Εγκυκλίου	3
1.3	Χρονοδιάγραμμα και διαδικασία εκπόνησης και υποβολής του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020 (ΕΣΠΑ) και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	4
ΜΕΡΟΣ Α - ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ		5
2.	ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ	6
2.1	Σύνοψη της στρατηγικής για τη νέα προγραμματική περίοδο	6
2.2	Ευρωπαϊκό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο	13
3.	ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2020	14
3.1	Η κατανομή των πόρων μετά τη διαπραγμάτευση	14
3.2	Ποσοστά συγχρηματοδότησης ΕΠ	14
4.	ΤΟ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2020	16
5.	Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020 .	19
5.1	Ορισμός και περιεχόμενο των ΕΠ 2014-2020	19
5.2	Κατανομή της κοινοτικής συνδρομής.....	20
6.	ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ Ε.Π.	27
ΜΕΡΟΣ Β – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠ		32
7.	ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	33
7.1	Γενικές κατευθύνσεις για τη δομή και το περιεχόμενο των ΕΠ.....	33
7.2	Παρουσίαση νέων δεδομένων	34
7.2.1	Προσανατολισμός στα αποτελέσματα – Λογική παρέμβασης.....	34
7.2.2	Σύστημα κατηγοριοποίησης	37
7.2.3	Πλαίσιο επίδοσης.....	38
7.2.4	Άξονας προτεραιότητας	40
7.2.5	Ενισίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών.....	40
7.2.6	Ολοκληρωμένη Χωρική ανάπτυξη	41
7.2.7	Επιχειρησιακά Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας	43
7.2.8	Στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)	44
7.2.9	Κατηγοριοποίηση των περιφερειών, εντάσεις ενίσχυσης.....	45
7.2.10	Χρηματοδοτικά εργαλεία	46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΣΧΕΔΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΠ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ FICH 26 ΤΗΣ ΕΕ		47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ - ΣΥΝΔΕΞΕΙΣ		48
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ ΚΑΙ ΤΣ		53

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Πρόοδος της διαδικασίας εθνικού αναπτυξιακού προγραμματισμού 2014-2020

Από την έναρξη των διαδικασιών προγραμματισμού έως σήμερα, έχουν υλοποιηθεί οι ακόλουθες βασικές ενέργειες:

- Η 1η Εγκύκλιος (Απρίλιος 2012) με την οποία ξεκίνησε η ενημέρωση των αρμόδιων φορέων σχεδιασμού για το υπό διαπραγμάτευση προτεινόμενο νέο πλαίσιο της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 και η έναρξη προετοιμασίας τους για τη διαμόρφωση και διατύπωση προτάσεων στρατηγικής και προτεραιοτήτων σε εθνικό, τομεακό και περιφερειακό επίπεδο.
- Η αποστολή της 2ης Εγκυκλίου (Μάρτιος 2013), όπου μετά την επεξεργασία των προτάσεων των φορέων πολιτικής που υποβλήθηκαν με την 1η εγκύκλιο, προσδιορίστηκαν οι Γενικές Κατευθύνσεις Εθνικής Αναπτυξιακής Πολιτικής της Χώρας μας για την περίοδο 2014-2020 ενώ έγινε γνωστό το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο και ο αρχικός χρονικός προγραμματισμός υποβολής του ΕΣΠΑ και των ΕΠ. Δόθηκε, έτσι, το έναυσμα οι φορείς χάραξης τομεακής και περιφερειακής πολιτικής να διαμορφώσουν, με ανοιχτές διαδικασίες και τη συμμετοχή των κοινωνικοοικονομικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών, τις προτάσεις τους για την περίοδο 2014-2020.
- Συνεχείς διαβουλεύσεις για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων εθνικής στρατηγικής με τα Υπουργεία, την τοπική αυτοδιοίκηση, τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους, τους επιστημονικούς, επιχειρηματικούς και κλαδικούς φορείς έλαβαν χώρα καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.
- Τα 13 Περιφερειακά Αναπτυξιακά Συνέδρια όπου πραγματοποιήθηκαν και ειδικές συναντήσεις ανά Περιφέρεια με τη συμμετοχή και της ΓΓΕΤ για τον προσδιορισμό της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης.
- Συναντήσεις διαβούλευσης με τους εκπροσώπους των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Από τον Αύγουστο 2013 μέχρι και τον Οκτώβριο υποβλήθηκαν ανεπίσημα 2 σχέδια ΕΣΠΑ 2014-2020 στο πλαίσιο της διαδικασίας άτυπης διαβούλευσης που εφαρμόζει η Επιτροπή με όλα τα Κράτη – Μέλη και στη συνέχεια στις 9 Δεκεμβρίου 2013 υποβλήθηκε στην ΕΕ το 3^ο Σχέδιο ΕΣΠΑ 2014-2020 που έλαβε υπόψη όλα τα σημεία της διαβούλευσης και το οποίο ετέθη από την Επιτροπή σε εσωτερική διαβούλευση με όλες τις αρμόδιες Γενικές Δ/νσεις.
- Τεχνικά δίκτυα Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης, Έξυπνης Εξειδίκευσης και Αξιολόγησης με τη συμμετοχή όλων των εθνικών και περιφερειακών φορέων που εμπλέκονται στο σχεδιασμό πραγματοποιούν τεχνικές συναντήσεις διαβούλευσης.
- Διαμορφώθηκε ειδική επιχειρησιακή πλατφόρμα στο Δίαυλο επικοινωνίας αρχείων και διαβούλευσης εγγράφων μεταξύ υπηρεσιών και φορέων, για το σχεδιασμό της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

1.2 Στόχοι και περιεχόμενο της 3ης Εγκυκλίου

Σε συνέχεια της έγκρισης του νέου κανονιστικού πλαισίου, το ΥΠΑΑΝ διαμόρφωσε την παρούσα εγκύκλιο με την οποία δίνονται οι βασικές αρχές που θα διέπουν τη δομή και το περιεχόμενο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 για **τα Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ)**, προκειμένου οι φορείς σχεδιασμού των Υπουργείων και των Περιφερειών να έχουν την κατάλληλη υποστήριξη και καθοδήγηση κατά τη διαδικασία εκπόνησης τους.

Για τα Ε.Π. του ΕΓΤΑΑ και του ΕΤΘΑ, ακολουθούνται επιπλέον οι ειδικές διατάξεις και κατευθύνσεις που αφορούν στα συγκεκριμένα Ταμεία.

Η εγκύκλιος διαρθρώνεται σε δύο μέρη:

Το **Μέρος Α** περιγράφει το γενικό πλαίσιο διαμόρφωσης των ΕΠ, όπως αυτό καθορίζεται από τις ευρωπαϊκές πολιτικές κατευθύνσεις, τους εθνικούς στρατηγικούς στόχους, τις αποφάσεις της ΕΕ για τις Δημοσιονομικές Προοπτικές αλλά και τους περιορισμούς που προκύπτουν από το νέο κανονιστικό πλαίσιο. Στο ίδιο Μέρος παρουσιάζονται η νέα αρχιτεκτονική και το πλαίσιο διαχείρισης των ΕΠ όπως αυτά αποτυπώθηκαν στο από 9 Δεκεμβρίου υποβληθέν ΕΣΠΑ 2014 – 2020.

Στο **Μέρος Β** δίνεται μεταφρασμένο το σχέδιο κειμένου της ΕΕ για την εφαρμοστική πράξη που προβλέπεται στο άρθρο 96 (9) Γενικού Κανονισμού (ΓΚ) σχετικά με το περιεχόμενο και τη δομή των ΕΠ.

Με την παρούσα εγκύκλιο ξεκινά άμεσα η κατάρτιση όλων των ΕΠ. Παράλληλα, λόγω της πολυπλοκότητας του νέου κανονιστικού πλαισίου, της αλλαγής καθεστώτος για τις 13 περιφέρειες και τους περιορισμούς που μπαίνουν και θέτουν αυξημένες απαιτήσεις ως προς τον σχεδιασμό και την υλοποίηση των νέων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, η ΕΑΣ/ΥΠΑΑΝ θα εκδίδει **ειδικές τεχνικές οδηγίες κατάρτισης** και κατά περίπτωση θα μπορούν να λαμβάνουν χώρα και τεχνικές συναντήσεις ενημέρωσης και εξειδίκευσης όταν τούτο κρίνεται απαραίτητο.

Για τυχόν ερωτήματα σχετικά με το περιεχόμενο της εγκυκλίου οι εμπλεκόμενοι φορείς μπορούν να απευθύνονται μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση eyssaar@mnec.gr. Οι απαντήσεις θα τυποποιούνται και θα γνωστοποιούνται ηλεκτρονικά σε όλους τους εμπλεκόμενους.

1.3 Χρονοδιάγραμμα και διαδικασία εκπόνησης και υποβολής του Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης 2014-2020 (ΕΣΠΑ) και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Το νέο Κανονιστικό Πλαίσιο εγκρίθηκε στις 20 Νοεμβρίου 2013 και δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ¹ στις 20 Δεκεμβρίου 2013..

Το χρονοδιάγραμμα που ακολουθεί θέτει τα χρονικά ορόσημα για την υποβολή του ΕΣΠΑ 2014-2020 και των ΕΠ. Στόχος του ΥΠΑΑΝ είναι η ταχύτερη δυνατή υποβολή όλων των ΕΠ στις Υπηρεσίες της ΕΕ.

9 Δεκεμβρίου 2013	Ανεπίσημη υποβολή σχεδίου ΕΣΠΑ 2014-2020
20 Δεκεμβρίου 2013	Δημοσίευση και έναρξη ισχύος του Γενικού Κανονισμού και των Κανονισμών των Ταμείων
31 Ιανουαρίου 2014	Σχόλια Επιτροπής επί σχεδίου ΕΣΠΑ 2014-2020
Φεβρουάριος – Μάρτιος 2014	Επίσημη υποβολή του ΕΣΠΑ 2014-2020 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Κανονισμός θέτει όριο 4 μηνών από την έναρξη ισχύος του Γενικού Κανονισμού)
28 Φεβρουαρίου 2014	Υποβολή πρώτων σχεδίων ΕΠ Τομεακών και Περιφερειακών στο ΥΠΑΑΝ στο πλαίσιο διαδικασιών συντονισμού
Το αργότερο 3 μήνες μετά την επίσημη υποβολή του ΕΣΠΑ 2014-2020	Επίσημη υποβολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των ΕΠ Τομεακών και Περιφερειακών

Τα ΕΠ θα κατατεθούν συνοδευόμενα από την έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης, η οποία θα ενσωματώνει, όπου αυτό κριθεί απαραίτητο και τις απαιτήσεις για την στρατηγική περιβαλλοντική εκτίμηση (ΣΠΕ), σύμφωνα με την Οδηγία 2001/42/ΕΚ.

Για τα ΠΕΠ έχει ήδη αποσταλεί εγκύκλιος με οδηγίες για την εκπόνηση των σχετικών εκ των προτέρων αξιολογήσεων και των ΣΜΠΕ των προγραμμάτων. Για τα τομεακά ΕΠ θα ακολουθήσει ειδική ενημέρωση.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2013%3A347%3ASOM%3AEL%3AHTML>

ΜΕΡΟΣ Α - ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

2. ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

2.1 Σύνοψη της στρατηγικής για τη νέα προγραμματική περίοδο

Αναπτυξιακό όραμα

Η αξιοποίηση των οικονομικών πόρων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020 θα συμβάλει σημαντικά στις θεσμικές και οργανωτικές αλλαγές που έχουν ξεκινήσει στην Ελλάδα για τη μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα το οποίο αποβλέπει στη διασφάλιση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στον παγκόσμιο χώρο με περαιτέρω αναβάθμιση και δημιουργία νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

Η στροφή σ' αυτό το νέο υπόδειγμα απαιτεί ένα νέο ΕΣΠΑ, ένα νέο ξεκίνημα. Νέο ξεκίνημα σημαίνει ότι το αύριο δεν πρέπει να είναι ούτε η προέκταση του ατυχούς σήμερα, ούτε η επανάληψη του χθες, αυτού του χθες που, χωρίς καθόλου να μηδενίζεται, αναλυόμενο σε βάθος ανέδειξε τα θετικά αλλά και τα αρνητικά του σημεία. Οι κοινοτικοί πόροι αλλά και ο δανεισμός, ενώ επέτρεψαν την κατασκευή σημαντικών υποδομών και την ταχεία βελτίωση του βιοτικού επιπέδου με έμφαση στην κατανάλωση, δεν συνοδεύτηκαν και από τις απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές και δεν οδήγησαν στην προσέλκυση παραγωγικών επενδύσεων, στη διεύρυνση της παραγωγικής της βάσης και στη βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της χώρας και των Περιφερειών της. Οι πόροι πάντα απορροφούνταν, αλλά η συνακόλουθη ανάπτυξη ήταν συγκυριακή και δεν συνδεόταν με διαρθρωτικές αλλαγές της οικονομίας, με προσαρμογή του παραγωγικού μοντέλου στις μεταβαλλόμενες συνθήκες, με μια μόνιμη αύξηση του παραγωγικού δυναμικού και με μια μόνιμη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.

Βασική επιδίωξη αποτελεί το να εξασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για μια ευημερία που θα στηρίζεται στην **επιχειρηματικότητα, την καινοτομία και την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων της χώρας συμπεριλαμβανομένων αυτών του πρωτογενή τομέα**. Και η πρώτη επιδίωξη γι' αυτό είναι **να «συμφιλιωθούμε» με το επιχειρηματικό κέρδος ως κίνητρο για την επενδυτική πρωτοβουλία, εξοστρακίζοντας** από τις επιλογές μας την **επιδοτούμενη επιχειρηματικότητα** και την λογική του εύκολου και βραχυπρόθεσμου οφέλους. Χρειάζεται **μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας**.

Οι Ευρωπαϊκοί πόροι είναι, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, κρίσιμοι για την Ελλάδα, καθώς σε μεγάλο βαθμό είναι και οι μοναδικοί διαθέσιμοι για διάθεση κινήτρων αναπτυξιακών επενδύσεων, τουλάχιστον σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τους περιορισμούς των πόρων (οικονομικών αλλά και ανθρώπινων), καθιστά την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων και την έμφαση που θα δοθεί σ' αυτές στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα, περισσότερο αναγκαίες από ποτέ.

Για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 η Ελλάδα στοχεύει πρωτίστως στη μεταφορά των εν ανεπαρκεία επενδυτικών πόρων από μη διεθνώς εμπορεύσιμους τομείς σε εμπορεύσιμους τομείς και στην εφαρμογή ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης που δεν θα στηρίζεται πλέον στην κατανάλωση και τον δανεισμό, αλλά σε υγιείς επενδύσεις που δημιουργούν βιώσιμες και ικανοποιητικά αμειβόμενες θέσεις απασχόλησης αλλά και προσελκύουν νέους επενδυτές.

Η νέα αναπτυξιακή στρατηγική που διέπει το **Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020** που περιγράφεται αναλυτικά στη συνέχεια, **συνάδει** απόλυτα τόσο με τις **ανάγκες και τις δυνατότητες** της χώρας, όσο και με τα διαλαμβανόμενα στο **Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ)**, στο **Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων**, τις **Ειδικές Συστάσεις του Συμβουλίου** για τη χώρα, καθώς και με τους στόχους για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη της ευρωπαϊκής στρατηγικής **E2020**.

Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός για την Ελλάδα του 2020 αποβλέπει **«στην αναγέννηση της ελληνικής οικονομίας με ανάταξη και αναβάθμιση του παραγωγικού και κοινωνικού ιστού της χώρας και τη δημιουργία και διατήρηση βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, έχοντας ως αιχμή την εξωστρέφει, καινοτόμο και ανταγωνιστική επιχειρηματικότητα και γνώμονα την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και τις αρχές της αειφόρου ανάπτυξης»**.

Τα μέτρα και οι μεταρρυθμίσεις που θα πραγματοποιηθούν εντός και εκτός του πλαισίου του ΕΣΠΑ 2014-2020 επιδιώκεται να οδηγήσουν σε: αύξηση των παραγωγικών επενδύσεων και της απασχόλησης, μείωση της ανεργίας, επαναφορά του κατά κεφαλήν εισοδήματος στα προ της κρίσης

επίπεδα, αύξηση της ολικής παραγωγικότητας, μείωση της εξάρτησης της οικονομίας από την εσωτερική κατανάλωση, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και του ισοζυγίου εμπορικών συναλλαγών, προστασία/ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος και βελτίωση της ποιότητας ζωής στο δομημένο περιβάλλον, μείωση των οικονομικών, κοινωνικών και χωρικών ανισοτήτων και άμεσο εκσυγχρονισμό του κράτους με την προώθηση του συνόλου των απαραίτητων διαρθρωτικών αλλαγών σε όλους τους τομείς.

Οι παρεμβάσεις του ΕΣΠΑ 2014-2020 θα πρέπει να θεωρούνται - και είναι - συμπληρωματικές των γενικότερων παρεμβάσεων που αποβλέπουν σε αύξηση του επιπέδου των ετήσιων επενδύσεων εντός των επόμενων δέκα ετών.

Η στρατηγική που διέπει το **νέο ΕΣΠΑ** πρόκειται να **κλιμακωθεί χρονικά** ξεκινώντας **εμπροσθοβαρώς με την αντιμετώπιση του οξύτατου προβλήματος της ανεργίας και της αυξανόμενης ανέχειας** που μαστίζουν την ελληνική κοινωνία και οδηγούν όλο και μεγαλύτερα τμήματα του πληθυσμού, κυρίως του αστικού, κάτω από το όριο της φτώχειας, με σοβαρές πολιτικές προεκτάσεις. Ωστόσο, τα άμεσα μέτρα για τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής δεν θα επισκιάσουν τη μακροχρόνια προοπτική της οικονομίας στο πεδίο της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας και της ένταξης της στον παγκοσμιοποιημένο οικονομικό χώρο. Στην εκκίνηση της προγραμματικής περιόδου το ΕΣΠΑ 2014-2020 θα ενισχύσει επίσης κατά προτεραιότητα επενδύσεις σε τομείς με πιο άμεσες και διασφαλισμένες αποδόσεις, και σταδιακά, θα επεκταθεί σε τομείς που αποδίδουν μακροχρόνια μεγαλύτερες προστιθέμενες αξίες και δύνανται να τοποθετήσουν την ελληνική οικονομία στον παγκόσμιο χάρτη ανταγωνισμού. **Έμφαση θα δοθεί στην ενίσχυση καινοτόμων δραστηριοτήτων** σε όλους τους τομείς, χωρίς να παραγνωρίζεται ωστόσο η ανάγκη στήριξης και άλλων βιώσιμων παραγωγικών δραστηριοτήτων που δημιουργούν τόσο θέσεις απασχόλησης όσο και αυτοαπασχόλησης. Βασική επιδίωξη της στρατηγικής αποτελεί **σημαντικό ποσοστό των πόρων του ΕΣΠΑ, να δράσουν ως καταλύτης για την ενεργοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων** την επόμενη δεκαετία.

Κύριες προτεραιότητες χρηματοδότησης

Η ανάγκη, σε πρώτη φάση, αναχαίτισης της παρατεταμένης ύφεσης και στη συνέχεια η επίτευξη σταθερής, ποιοτικής και διατηρήσιμης ανάκαμψης, καθώς και το εύρος των αναγκών και δυνατοτήτων που αναδείχθηκαν στην ανάλυση, καθώς και η πολλαπλότητα των συνεργουσών και συμπληρωματικών ενεργειών που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του μέλλοντος, **οδηγούν την Ελλάδα να υιοθετήσει** - με διαφορετική προφανώς ένταση - **το σύνολο των Θεματικών Στόχων που προβλέπονται από τους κανονισμούς** της ΕΕ για τα προγράμματα της επόμενης προγραμματικής περιόδου. Η επιλογή αυτή είναι απόλυτα συμβατή με τις ανειλημμένες θεσμικές και οργανωτικές μεταρρυθμίσεις και την προσπάθεια στρατηγικής επικέντρωσης της αναπτυξιακής προσπάθειας σε επιλεγμένους στόχους και αντίστοιχους τομείς και δράσεις, δεδομένου ότι είναι ανάγκη να αντιμετωπιστούν ταυτόχρονα προβλήματα οικονομικά, κοινωνικά, υποδομών, ποιότητας ζωής κλπ.

Για το σύνολο των προτεραιοτήτων λαμβάνεται μέριμνα - στο πλαίσιο μιας **αρχιτεκτονικής των προγραμμάτων που αναδεικνύει τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα** των παρεμβάσεων - να συνεργούν μεταξύ τους και να συμπληρώνονται για την επίτευξη πολλαπλασιαστικών και, κυρίως, ορατών και μετρήσιμων αποτελεσμάτων. Τα **αποτελέσματα θα παρακολουθούνται καθ'όλη τη διάρκεια της εφαρμογής** και θα αποτελέσουν το **πλαίσιο απόδοσης** (performance framework) στη βάση του οποίου όλα τα **προγράμματα θα αξιολογηθούν** στο μέσο της περιόδου, οπότε και θα κριθεί αν δύνανται να επωφεληθούν των πόρων του Αποθεματικού Επιδόσης.

Για την επίτευξη του αναπτυξιακού οράματος της χώρας επιλέγονται στο πλαίσιο της στρατηγικής οι ακόλουθες **πέντε χρηματοδοτικές προτεραιότητες με συγκέντρωση των πόρων σε επιλεγμένους θεματικούς στόχους** και επενδυτικές προτεραιότητες που όχι μόνο καλύπτουν τα προβλεπόμενα από τους κανονισμούς ποσοστά, αλλά και θέτουν τον πήχη υψηλότερα.

- 1) Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων (ιδιαίτερα των ΜΜΕ), μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας**

Πρόκειται για τη βασική στρατηγική προτεραιότητα και την εμβληματικότερη αυτών, καθώς σηματοδοτεί με το περιεχόμενό της και τον ολοκληρωμένο της χαρακτήρα την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα.

Παραγωγικοί **ανταγωνιστικοί και δυνάμει εξωστρεφείς κλάδοι**, όπως ο τουρισμός, η γεωργία, η μεταποίηση και οι υπηρεσίες προς επιχειρήσεις, **αποκτούν κεντρικό ρόλο** και σημαντικό μερίδιο στην κατανομή πόρων και επενδύσεων, ώστε να αυξηθούν η κλίμακα/μέγεθος των μονάδων παραγωγής, η εισαγωγή καινοτομιών και νέων προϊόντων/υπηρεσιών που αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ενισχύουν ή και δημιουργούν νέα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα στη χώρα και τις επιμέρους περιφέρειες και ενσωματώνουν γνώση, παράγοντας προϊόντα ποιότητας και υπηρεσίες υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και ανταγωνιστικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού οι προσπάθειες θα εστιαστούν σε θεσμικά και οργανωτικά μέτρα, που θα συνοδεύονται από αντίστοιχες ενισχύσεις, για τη **δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις που προσελκύει επενδύσεις** (απλούστευση των διαδικασιών σύστασης και διακοπής επιχειρήσεων, μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις, διευκόλυνση των εξαγωγών, όπως π.χ. με τον εκσυγχρονισμό των τελωνείων, καταπολέμηση της γραφειοκρατίας, σταθεροποίηση του φορολογικού πλαισίου κ.α.), στην ανάπτυξη συμπεριφορών (κουλτούρας) επιχειρηματικής συνεργασίας, στην ανάπτυξη «έξυπνης εξειδίκευσης» για την ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας, αναβάθμιση των ανθρώπινων πόρων και δημιουργία ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων με υψηλή προστιθέμενη αξία σε κλάδους της οικονομίας που πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις, στη στήριξη νέων και υφιστάμενων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνικής οικονομίας με γνώμονα την έξοδο από την κρίση, στη διευκόλυνση της πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε χρηματοδότηση με διαφοροποιημένες μορφές χρηματοδοτικής στήριξης ανάλογα με τις ανάγκες που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις σε διαφορετικά στάδια του κύκλου ζωής τους και, τέλος, στη δημιουργία μηχανισμών υποστήριξης των επιχειρήσεων σε όλο το εύρος των αναγκών τους. Οι ενισχύσεις θα εστιαστούν σε επιλεγμένα πεδία οικονομικής δραστηριότητας, ενώ ταυτόχρονα θα υποστηριχθεί η καινοτομική επιχειρηματικότητα, η παραγωγή και η αξιοποίηση της νέας επιστημονικής και τεχνολογικής γνώσης και το άνοιγμα σε νέες αγορές προϊόντων και υπηρεσιών.

Η **αγροτική ανάπτυξη** συμβάλλει στην επίτευξη αυτής της προτεραιότητας χρηματοδότησης, κυρίως μέσω της δημιουργίας ενός ισχυρού και ανταγωνιστικού αγροδιατροφικού συστήματος, με την παράλληλη προαγωγή της επιχειρηματικότητας στις αγροτικές περιοχές. Άμεση προτεραιότητα είναι η στήριξη της παραγωγής ανταγωνιστικών και ποιοτικών αγροτικών προϊόντων και διάθεσή τους στην εγχώρια και διεθνή αγορά, η περαιτέρω διασύνδεση της γεωργικής παραγωγής με τη βιομηχανία τροφίμων και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχονται στις διεθνείς αγορές για τα προϊόντα μεσογειακής διατροφής.

Στον τομέα της **αλιείας**, που επίσης συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων αυτής της χρηματοδοτικής προτεραιότητας, θα επιδιωχθεί άμεσα η προσαρμογή στα νέα δεδομένα της ΚΑΠ, ενώ προτεραιότητα θα αποτελέσει η αναβάθμιση και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς του με την αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων αλιείας & υδατοκαλλιέργειας και την καινοτομία σε προϊόντα και διαδικασίες σε όλα τα επίπεδα των αλυσίδων παραγωγής και εμπορίας.

Για την επίτευξη των στόχων της εμβληματικής προτεραιότητας για την ανταγωνιστικότητα και επιχειρηματικότητα, είναι απαραίτητες οι συνέργειες και συμπληρωματικότητες με το σύνολο των υπολοίπων χρηματοδοτικών προτεραιοτήτων. Ειδικότερα, η συνέργεια και στην ουσία η υποστήριξη από την εξέχουση υψηλότερης σημαντικότητας χρηματοδοτική προτεραιότητα που αφορά στο ανθρώπινο δυναμικό είναι πέρα από προφανές, αφού ανταγωνιστικότητα και καινοτομία χωρίς επένδυση στις δεξιότητες και τις γνώσεις του ανθρώπινου παράγοντα, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν. Στο ίδιο ακριβώς λογικό πλαίσιο, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί ανταγωνιστική και εξωστρεφής επιχειρηματικότητα και προσέλκυση επενδύσεων αν δεν προωθηθεί κατά προτεραιότητα ο εκσυγχρονισμός του κράτους σε όλα τα επίπεδα και τομείς. Τέλος, κρισιμότητα παράγοντα και προφανή προϋπόθεση δημιουργίας περιβάλλοντος πραγματοποίησης παραγωγικών επενδύσεων, αποτελεί η ολοκλήρωση κατά το δυνατόν των επενδύσεων στις υποδομές μεταφορών, περιβάλλοντος και ενέργειας, ενώ και οι ίδιοι οι τομείς αυτοί αποτελούν πεδίο μόχλευσης επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα και σημαντική επιχειρηματική ευκαιρία..

2) Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού – ενεργός κοινωνική ενσωμάτωση

Αποτελεί – όπως και η ανωτέρω προτεραιότητα – επίσης **υψίστης σημασίας χρηματοδοτική προτεραιότητα**, καθώς **καλείται να αντιμετωπίσει** τις πλέον αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης και της ύφεσης - την **ανεργία και την φτώχεια**.

Ένα καλό σχεδιασμένο πλαίσιο πολιτικών για την αγορά εργασίας (ως υποστηρικτικό εργαλείο για την οικονομική ανάκαμψη), θα πρέπει να δίνει προτεραιότητα μεταξύ άλλων και στην

αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προβλημάτων στην αγορά εργασίας με στόχο να αποφευχθεί η μετατροπή της ανεργίας από κυκλική σε μόνιμη. Το πλαίσιο αυτό, περιλαμβάνει τη **βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος**, ώστε το ανθρώπινο δυναμικό να προσαρμόζεται ταχύτερα στις εξελισσόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας, τη στήριξη της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης, την προώθηση της ενεργητικής ένταξης στην αγορά εργασίας και τη **θέσπιση ενός επαρκούς δικτύου κοινωνικής προστασίας με τη δημιουργία νέων προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας για όσους έχουν ανάγκη**. Με αυτό τον τρόπο επιδιώκεται να περιοριστούν οι κοινωνικές συνέπειες της κρίσης, να ελαχιστοποιηθεί το μακροχρόνιο κόστος από την υψηλή ανεργία και να τεθούν τα θεμέλια για μια βιώσιμη ανάπτυξη που δημιουργεί απασχόληση.

Επιδιώκονται στο πλαίσιο της χρηματοδοτικής προτεραιότητας: **Αύξηση της απασχόλησης** με μεγαλύτερη συμμετοχή στην αγορά εργασίας των νέων, των γυναικών και ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας. Ποιοτική **αναβάθμιση του συστήματος εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης** (με αναφορά όχι μόνον σε γνώσεις, αλλά και σε δεξιότητες και συμπεριφορές) και ενίσχυση των δεσμών του με την καινοτομική επιχειρηματικότητα. Υποστήριξη της κοινωνικής ένταξης με προσαρμογή των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και πρόνοιας στις σύγχρονες απαιτήσεις με στόχο την αποτροπή της καταστροφής ανθρώπινου κεφαλαίου λόγω της κρίσης.

Με δεδομένο το μέγεθος του προβλήματος της ανεργίας, η στόχευση εστιάζει σε συνέργιες και πολιτικές απασχόλησης με πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, σε συνδυασμό μέτρων και παρεμβάσεων που επιδιώκουν μια καλύτερη ισορροπία ανάμεσα στα αντικυκλικά και στα διαρθρωτικά μέτρα στο πλαίσιο της επανεκκίνησης της ελληνικής οικονομίας. Έμφαση θα δοθεί επίσης σε στοχευμένες παρεμβάσεις για την άμεση καταπολέμηση των συνεπειών της κρίσης και τη στήριξη της κοινωνικής συνοχής, ιδίως κατά την έναρξη της νέας Προγραμματικής Περιόδου, διασφάλιση της μέγιστης αποτελεσματικότητας των διαθέσιμων πόρων, καθώς και συνολική αναδιάρθρωση των μηχανισμών υποστήριξης του σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης των πολιτικών απασχόλησης.

Προς την κατεύθυνση αυτή η **εθνική πολιτική απασχόλησης** για την επόμενη προγραμματική περίοδο θέτει τους ακόλουθους **βασικούς στόχους**: διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας και της εξασφάλισης της πρώτης απασχόλησης, ιδιαίτερα για τους νέους (Εγγύηση για την Νεολαία-Youth Guarantee), σύνδεση εκπαίδευσης και απασχόλησης (μαθητεία, πρακτική άσκηση), ενίσχυση της κινητικότητας στην αγορά εργασίας, αναβάθμιση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού, ενίσχυση της ζήτησης της εργασίας, με προγράμματα επιδότησης της απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα και στους φορείς δημοσίου συμφέροντος, ως "εργοδότη ύστατης καταφυγής", αξιοποίηση της κοινωνικής οικονομίας, αναδιοργάνωση και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης, ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των φορέων προσφοράς και ζήτησης στην αγορά εργασίας, ανάπτυξη συστήματος πρόβλεψης της επαγγελματικής διάρθρωσης της απασχόλησης και αναγνώρισης αναγκών σε δεξιότητες, ανάλυση της αύξησης του ποσοστού της ανεργίας και διαμόρφωση των προϋποθέσεων εισόδου σε συστημικό κύκλο σταδιακής αύξησης της απασχόλησης, μείωση της ανεργίας των νέων με τη διευκόλυνση της ένταξης τους στην αγορά εργασίας.

Κομβικό σημείο στην ποιοτική και αποτελεσματική εφαρμογή της αναμορφωμένης πολιτικής για την προώθηση της απασχόλησης θα αποτελέσει ο επαναπροσδιορισμός του λειτουργικού μοντέλου του ΟΑΕΔ και η αναδιοργάνωση του, καθώς και η καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας.

Λόγω των εκρηκτικών διαστάσεων που έχει λάβει η **ανεργία, ιδιαίτερα στους νέους, άμεση προτεραιότητα αποτελούν** οι δράσεις για την ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων και των μακροχρόνια ανέργων, μέσω της επιχορήγησης ασφαλιστικών εισφορών, της ενίσχυσης δράσεων κοινωνικής οικονομίας μέσω και τοπικών πρωτοβουλιών απασχόλησης, της παροχής κινήτρων και υποστηρικτικών ενεργειών για τη δημιουργία αυτοαπασχόλησης και της αναβάθμισης των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης. Στο πλαίσιο της υλοποίησης της στρατηγικής θα διασφαλιστεί η μέγιστη συνέργεια με την πρωτοβουλία «εγγύηση για την νεολαία».

Χρειάζεται μια γραμμή πολιτικής για την αντιμετώπιση της ανεργίας νέων με υψηλά προσόντα και μια για τους αποφοίτους της μέσης και στοιχειώδους εκπαίδευσης χωρίς πρόσθετη κατάρτιση. Για τους πρώτους απαιτούνται περισσότερα μέτρα για αύξηση της επιχειρηματικότητας, για τους άλλους κυρίως άνοιγμα θέσεων εξαρτημένης εργασίας και ευκαιριών επιμόρφωσης και διαρκούς κατάρτισης.

Βασική πολιτική επιλογή της **Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης**, που θα διέπει την περίοδο 2014-2020, θα είναι η **διαφύλαξη και αναζωογόνηση του κοινωνικού ιστού** με την ενδυνάμωση των δημόσιων πολιτικών πρόληψης / καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των κατοίκων που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα λόγω της οικονομικής

κρίσης. Οι κύριες διαστάσεις της στρατηγικής επικεντρώνονται στην ορθολογική ανάπτυξη ενός πλέγματος παρεμβάσεων που θα καλύπτουν όχι μόνο τις παραδοσιακές ομάδες-στόχους των προνοιακών πολιτικών (παιδιά, ανάπηροι και ηλικιωμένοι με περιορισμένους πόρους), αλλά και άλλες κατηγορίες προσώπων που απειλούνται με αποκλεισμό από την αγορά εργασίας παρά την ικανότητα και διαθεσιμότητά τους για άσκηση απασχόλησης (π.χ. μακροχρόνια άνεργοι, υπερχρεωμένα νοικοκυριά, απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που βρίσκονται σε κατάσταση φτώχειας).

Η μεταρρύθμιση του Τομέα της **Υγείας** στην Ελλάδα προϋποθέτει την αναδιάρθρωση του υφιστάμενου εθνικού μοντέλου παροχής υπηρεσιών υγείας, προκειμένου να βελτιωθεί η σχέση κόστους – αποτελέσματος που χαρακτηρίζει το σημερινό σύστημα. Άμεση προτεραιότητα αποτελούν: η βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του πρωτοβάθμιου συστήματος φροντίδας και η διασφάλιση της πρόσβασης σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη των ατόμων που απειλούνται από κοινωνικό αποκλεισμό, καθώς και η διασφάλιση υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας στους κατοίκους των απομακρυσμένων αγροτικών κοινοτήτων, των αραιοκατοικημένων περιοχών, των ορεινών περιοχών και των μικρών και πολύ μικρών νησιών μέσω της αξιοποίησης της τηλεϊατρικής.

3) Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον

Βασική επιδίωξη για την προστασία του περιβάλλοντος είναι η μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον με ενίσχυση της Απασχόλησης, αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, παράλληλα με την προστασία του φυσικού, πολιτιστικού και δομημένου περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων, καθώς και την προστασία της δημόσιας υγείας. Έμφαση δίδεται στη διαχείριση και πρόληψη των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή. Η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και η εξοικονόμηση ενέργειας – ενεργειακή αποδοτικότητα, αποτελούν βασικές προτεραιότητες από τις οποίες αναμένεται να προκύψει και νέα «πράσινη» επιχειρηματικότητα. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί δυναμικά για τη χώρα σημαντικό πεδίο ανάπτυξης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Για την **Αναβάθμιση της Ποιότητας Ζωής** με σεβασμό στο Περιβάλλον επιδιώκεται η **αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων** και η προώθηση της **ανακύκλωσης**, η **ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη**, η βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και η μείωση του θορύβου, καθώς και η προώθηση της βιώσιμης κινητικότητας, μέσω της ανάπτυξης συστημάτων μεταφορών φιλικών προς το περιβάλλον (προαστιακός, μετρό, τραμ). Πρώτιστη προτεραιότητα –και χρονικά- αποτελεί η υλοποίηση έργων υψηλής περιβαλλοντικής σημασίας που άπτονται του κοινοτικού κεκτημένου και των υποχρεώσεων τήρησης των οδηγιών και οι οποίες δεν θα καταστεί δυνατόν να ολοκληρωθούν εντός της προγραμματικής περιόδου 2007-2013. Από τις δράσεις αυτές αναμένεται σημαντική θετική επίπτωση στην ελκυστικότητα της Ελλάδας προς νέες επενδύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας.

4) Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη

Ο κεντρικός αναπτυξιακός στόχος του **τομέα μεταφορών** για τη νέα προγραμματική περίοδο παραμένει η ολοκλήρωση της ανάπτυξης του Εθνικού Συστήματος Μεταφορών και η προώθηση των συνδυασμένων Μεταφορών. Συνεπώς, η **ολοκλήρωση** των υποδομών που αποτελούν τμήμα του **βασικού ΔΕΔ-Μ**, η αναβάθμιση των λιμένων και η διασύνδεσή τους με το σιδηροδρομικό δίκτυο στην κατεύθυνση της προώθησης των συνδυασμένων μεταφορών, η επέκταση/ εκσυγχρονισμός του μικρού σε έκταση σιδηροδρομικού δικτύου ώστε να συγκλίνει τεχνολογικά με τα ευρωπαϊκά σιδηροδρομικά δίκτυα και η βελτίωση της οδικής ασφάλειας, συνιστούν τις άμεσες και σημαντικότερες χρηματοδοτικές προτεραιότητες του τομέα. Στις άμεσες προτεραιότητες περιλαμβάνεται, επίσης, η ενίσχυση της **ανάπτυξης βιώσιμων και οικολογικών αστικών μεταφορών** (αστικά μέσα μεταφοράς σταθερής τροχιάς), σε συνέργεια με τη χρηματοδοτική προτεραιότητα 3 «Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μία οικονομία φιλική στο περιβάλλον».

Στις **ενεργειακές υποδομές** η εκμετάλλευση των εγχώριων αποθεμάτων υδρογονανθράκων αποτελεί προτεραιότητα για τη βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου. Ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση των **δικτύων** μεταφοράς και διανομής **ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου** συμπεριλαμβανομένης και της ενίσχυσης της ασφάλειας του εφοδιασμού σε φυσικό αέριο, η

ανάπτυξη ευφυών συστημάτων στη διανομή ενέργειας, ώστε να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στην αγορά, να βελτιωθούν και να εμπλουτιστούν οι σχετικές υπηρεσίες προς τους καταναλωτές και να αξιοποιηθούν καλύτερα οι τοπικοί ενεργειακοί πόροι, αποτελούν βασικές προτεραιότητες στον τομέα.

Οι προτεραιότητες αυτές στηρίζουν παράλληλα ως αναγκαία προϋπόθεση, την επίτευξη των στόχων της πρώτης χρηματοδοτικής προτεραιότητας για την ανταγωνιστικότητα της χώρας, ενώ δημιουργούν ιδίως κατά την υλοποίηση και σημαντικότερο αριθμό θέσεων εργασίας.

5) Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Η μεταρρύθμιση της Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού και γενικότερα του συστήματος διακυβέρνησης της Ελλάδας αποτελούν προϋπόθεση, αλλά και καθοριστικό παράγοντα για τη βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας, την επίτευξη των στόχων της εμβληματικής προτεραιότητας για την ανταγωνιστικότητά της και την αποτελεσματική και αποδοτική υλοποίηση του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Υψίστης σημασίας είναι οι παρεμβάσεις που σχετίζονται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Πρόγραμμα Στήριξης στους τομείς της δημιουργίας ενός φιλικού προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος, στη βελτίωση της οικονομικής διαχείρισης (έσοδα - δαπάνες) και στην αναβάθμιση των μηχανισμών σχεδιασμού, διαχείρισης, υλοποίησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο. Το είδος των παρεμβάσεων αφορά παράλληλα την ευρεία χρήση ΤΠΕ στο σύνολο των τομέων που παρατηρείται μειωμένη αποτελεσματικότητα, όπως η απονομή δικαιουσύνης, η διαχείριση των δημόσιων συμβάσεων, η είσπραξη φόρων και εισφορών προς τα ασφαλιστικά ταμεία, η αναβάθμιση του εξοπλισμού ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση.

Κρίσιμες προτεραιότητες είναι, επίσης, η βελτίωση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας του δημόσιου τομέα σε όλα τα επίπεδα (εθνικό, περιφερειακό και τοπικό), η ενίσχυση των δεξιοτήτων και της τεχνογνωσίας του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης και της τοπικής αυτοδιοίκησης – με προσαρμογή τους στις διαρθρωτικές και θεσμικές αλλαγές – και η ανάπτυξη, προώθηση και εφαρμογή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

2.2 Ευρωπαϊκό και εθνικό θεσμικό πλαίσιο

Η κατάρτιση του ΕΣΠΑ 2014-2020, πέρα από τις προτάσεις των αρμόδιων φορέων σχεδιασμού και των κοινωνικοοικονομικών εταίρων, βασίστηκε και σε ένα μεγάλο αριθμό εγγράφων που αφορούν στο εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό ή άλλο πλαίσιο που στο σύνολό τους αποτελούν το πλαίσιο πολιτικής για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Οι φορείς σχεδιασμού πρέπει να λάβουν υπόψη τους, εκτός από το ΕΣΠΑ 2014-2020, τα κείμενα αυτά ανάλογα με τον τομέα αρμοδιότητάς τους ώστε να διαμορφώσουν την τελική στρατηγική για τη χωρική ενότητα/τομέα.

Τα κείμενα αυτά έχουν ομαδοποιηθεί ανά θεματικό στόχο και οι σύνδεσμοί τους φαίνονται στο **Παράρτημα ΙΙ**.

3. ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2020

3.1 Η κατανομή των πόρων μετά τη διαπραγμάτευση

Σε συνέχεια της πολιτικής συμφωνίας της 27 Ιουνίου 2013 μεταξύ Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Προεδρίας Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κατανομή των πόρων της Πολιτικής Συνοχής στην Ελλάδα είναι η εξής:

Πίνακας Κατανομής του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου 2014-2020 στους τομείς Πολιτικής Συνοχής, Αγροτικής Ανάπτυξης και Αλιείας είναι (τρέχουσες τιμές, εκ. €):

		ΕΕ-28*	ΕΛΛΑΔΑ
1.	Ταμείο Συνοχής (χωρίς το «Συνδέοντας την Ευρώπη»)	63.622,5	3.249,8
2.	Μεταφορά στο «Συνδέοντας την Ευρώπη»	11.305,9	580,0
3.	Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	185.374,4	7.201,0
4.	Περιφέρειες σε Μετάβαση	35.701,3	2.360,8
5.	Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες	55.780,1	2.595,6
6.	Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία	10.228,8	231,7
7.	Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων	3.211,2	171,5
	Σύνολο Πολιτικής Συνοχής (1-7)		16.390,40
	Αγροτική Ανάπτυξη	95.577,5	4.196,0
	Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας	7.404,8	250,0
			20.836,40

*Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Σημειώνεται ότι τα παραπάνω ποσά αναμένεται να τροποποιηθούν μετά την επίσημη οριστικοποίηση από πλευράς Επιτροπής των πόρων του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου και της μείωσης των πόρων για προγράμματα όπως η Τεχνική Βοήθεια που διαχειρίζεται η ίδια η Ε.Ε. (0,35% των πόρων), το ποσοστό συμμετοχής της χώρας στο πρόγραμμα καινοτόμων δράσεων αειφόρου αστικής ανάπτυξης της Επιτροπής και το Πρόγραμμα για το «Ευρωπαϊκό Ταμείο Απόρων» (Fund for European Aid to the Most Deprived).

3.2 Ποσοστά συγχρηματοδότησης ΕΠ

Σύμφωνα με το σχετικό άρθρο του Γενικού Κανονισμού (Άρ. 120), τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας καθορίζονται ως εξής:

- 85% για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες των ΚΜ με κατά κεφαλήν ΑΕΠ την περίοδο 2007-2009 μικρότερο του 85% του μ.ο. της ΕΕ-27, καθώς και για το Τ.Σ.
- 80% για τις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες των κρατών μελών πλην αυτών που αναφέρονται στο σημείο (3β) του άρθρου 120 του Γενικού Κανονισμού, (ΑΜΘ, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία και Δυτική Ελλάδα) και για όλες τις περιφέρειες των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ για την περίοδο 2007-2013 ήταν μικρότερο του 75% του μέσου όρου της ΕΕ-25, αλλά των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕΠ ήταν μεγαλύτερο του 75% του μέσου ΑΕΠ στην ΕΕ-27 (Ιόνια, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη), καθώς και για τις phasing out περιφέρειες της περιόδου 2007-2013 (όπως η Αττική και η Δυτική Μακεδονία)
- 60% για τις περιφέρειες μετάβασης (εκτός εκείνων που υπόκεινται στο σημείο (3γ) του άρθρου 120 του Γενικού Κανονισμού όπως η Στερεά Ελλάδα)
- 50% για τις περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες (εκτός εκείνων που υπόκεινται στο σημείο (3γ) του άρθρου 120 του Γενικού Κανονισμού όπως το Νότιο Αιγαίο)

Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης καθώς επίσης και το μέγιστο ποσοστό ενίσχυσης από τα Ταμεία ανά άξονα προτεραιότητας θα προσδιοριστεί σε κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ξεχωριστά δεδομένου ότι προβλέπονται ειδικές ρυθμίσεις που διαφοροποιούν κατά περίπτωση το ποσοστό σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας.

Σε περίπτωση όπου ένας άξονας προτεραιότητας περιλαμβάνει πάνω από μια κατηγορία περιφερειών ή ένα Ταμείο, το ποσοστό συγχρηματοδότησης θα προσδιορίζεται ανά κατηγορία περιφερειών και ανά Ταμείο.

Σημειώνεται ότι ο Γενικός Κανονισμός (Αρ. 24) προβλέπει δυνατότητα αύξησης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες του ποσοστού συγχρηματοδότησης για Κράτη Μέλη που αντιμετωπίζουν προσωρινές δημοσιονομικές δυσκολίες όπως η Ελλάδα. Το τελικό προσαυξημένο ποσοστό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 100%.

Για τα ΠΕΠ αλλά και για τους άξονες προτεραιότητας των τομεακών Ε.Π. που αφορούν στις «Περιφέρειες σε Μετάβαση» και στις «Περισσότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες», επιλέγεται η μη χρησιμοποίηση της δυνατότητας αύξησης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες του ποσοστού συγχρηματοδότησης. Επιπλέον στην Στερεά Ελλάδα επιλέγεται το ποσοστό να παραμείνει όπως και στην τρέχουσα περίοδο στο 50%. Η πρόνοια αυτή λαμβάνεται δεδομένου ότι οι περιφέρειες αυτές αδικούνται, σε σχέση με την πραγματική οικονομική τους κατάσταση, από την εφαρμοζόμενη κοινοτική μεθοδολογία κατανομής των πόρων.

Οι λεγόμενες «Λιγότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες», οι οποίες - κατά την κοινοτική μεθοδολογία - επωφελούνται σημαντικά μεγαλύτερων ποσών του ΕΣΠΑ, με βάση την κοινοτική κατανομή, λόγω δημοσιονομικής στενότητας θα κάνουν χρήση της δυνατότητας για αυξημένο ποσοστό συγχρηματοδότησης κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, οπότε φθάνουν στο 90%.

Με βάση τα ανωτέρω, τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης σε επίπεδα άξονα προτεραιότητας για τις 13 ελληνικές περιφέρειες διαμορφώνονται ως εξής:

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	% ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
Περισσότερο αναπτυγμένες	Αττική	80%
	Νότιο Αιγαίο	50%
Περιφέρειες σε μετάβαση	Δυτική Μακεδονία	80%
	Στερεά Ελλάδα	50%
	Ιόνια Νησιά	80%
	Πελοπόννησος	80%
	Βόρειο Αιγαίο	80%
	Κρήτη	80%
Λιγότερο αναπτυγμένες	Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	90%
	Κεντρική Μακεδονία	90%
	Ήπειρος	90%
	Θεσσαλία	90%
	Δυτική Ελλάδα	90%

4. ΤΟ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014-2020

Οι νέοι κανονισμοί για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 σε ότι αφορά στα ΕΔΕΤ (πλην των Ταμείων ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ), είναι οι εξής² :

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. **1303/2013 (Γενικός Κανονισμός)** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17 Δεκεμβρίου 2013, για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1081/2006 του Συμβουλίου
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για τη θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1300/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1084/2006
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) όσον αφορά την αποσαφήνιση, την απλούστευση και τη βελτίωση της διαδικασίας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών των ομίλων
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ο Γενικός Κανονισμός των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ), αλλά και οι επιμέρους Κανονισμοί, τοποθετούν την Πολιτική Συνοχής ως σημαντικό όχημα για την επίτευξη της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» («Ε2020»). Η «Ε 2020» είναι η κοινή στρατηγική των κρατών μελών (ΚΜ) της Ε.Ε., με στόχο την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, με υψηλά επίπεδα απασχόλησης, παραγωγικότητας και κοινωνικής συνοχής. Η Πολιτική Συνοχής καλείται να συμβάλει αποφασιστικά στην εκπλήρωση των όρων της στρατηγικής «Ε2020» προσανατολίζοντας τις δράσεις της στις θεματικές προτεραιότητές της.

Τα βασικά σημεία των Κανονισμών για τα Διαρθρωτικά Ταμεία είναι:

- **Συνεκτικότερος στρατηγικός προγραμματισμός**
  - Ενδυνάμωση του στρατηγικού προγραμματισμού, με τον καθορισμό 11 θεματικών στόχων που εξυπηρετούν την επίτευξη των στόχων της «Ε 2020» και τα Εθνικά Προγράμματα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ).
  - Υιοθέτηση Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου σε επίπεδο Ένωσης, για όλα τα Ταμεία, επιδιώκοντας συνέργειες και συμπληρωματικότητες για την επίτευξη των κοινών στόχων.
  - Σύναψη Εταιρικού Συμφώνου το «νέο ΕΣΠΑ 2014-2020» μεταξύ της Επιτροπής και του κάθε ΚΜ, όπου θα καθορίζονται οι δεσμεύσεις των εταίρων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.
- **Αυστηρό πλαίσιο επιδόσεων**
  - Επικέντρωση στις επιδόσεις και την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ε2020», στη βάση οροσήμων που συνδέονται με ποσοτικούς στόχους εκρών και αποτελεσμάτων για κάθε άξονα προτεραιότητας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ).

² <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ%3AL%3A2013%3A347%3ASOM%3AEL%3AHTML>

- ο Το 6% του προϋπολογισμού των σχετικών κονδυλίων θα κρατηθεί ως αποθεματικό επίδοσης, για να κατανεμηθεί, κατά την ενδιάμεση εξέταση των επιδόσεων, στα ΚΜ των οποίων τα Προγράμματα και οι Άξονες προτεραιότητας θα έχουν επιτύχει τους ενδιάμεσους στόχους τους (ορόσημα).
- ο Αποτυχία της επίτευξης των οροσήμων μπορεί να οδηγήσει σε αναστολή πληρωμών, ενώ σοβαρή υστέρηση στην επίτευξη των στόχων ενός Προγράμματος ενδέχεται να οδηγήσει σε δημοσιοοικονομικές διορθώσεις στο τέλος της προγραμματικής περιόδου.
- **Αιρεσιμότητες – προϋποθέσεις καταβολής της ευρωπαϊκής χρηματοδότησης**
  - ο Το κάθε ΚΜ πρέπει να εκπληρώσει σειρά όρων (αιρεσιμότητες) προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της χρήσης των πόρων και να εξασφαλιστεί η ροή της χρηματοδότησης: (α) μακρο-οικονομικές προϋποθέσεις ευθυγραμμισμένες με τα μέτρα του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, (β) εκ των προτέρων προϋποθέσεις σε συνάρτηση με διαρθρωτικές αλλαγές και στόχους του ΕΠΜ. Αδυναμία εκπλήρωσης των αιρεσιμοτήτων είναι δυνατόν να οδηγήσει σε αναστολή της χρηματοδότησης.

Η πολιτική της συνοχής αποτελεί το κύριο επενδυτικό εργαλείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για την απασχόληση, την έρευνα και καινοτομία, την κλιματική αλλαγή/ ενέργεια, την εκπαίδευση, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Για το λόγο αυτό στην προγραμματική περίοδο 2014 - 2020 ζητείται στόχευση των πόρων σε συγκεκριμένους τομείς ανάπτυξης.

Όσον αφορά το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερικής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)**, καθορίζεται σε εθνικό επίπεδο, ανάλογα με την κατηγορία περιφερειών, συγκέντρωση πόρων στην έρευνα και καινοτομία (θεματικός στόχος 1), τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (θεματικός στόχος 2), τη στήριξη των ΜΜΕ (θεματικός στόχος 3) και την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (θεματικός στόχος 4). Ειδικά για το θεματικό στόχο 4, υπάρχουν διακριτές υποχρεώσεις σε εθνικό επίπεδο ανά κατηγορία περιφέρειας. Πιο συγκεκριμένα:

- Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες: Διάθεση min 80% των πόρων του ΕΤΠΑ σε εθνικό επίπεδο, στους θεματικούς στόχους 1, 2, 3 και 4 – Min 20% των πόρων σε εθνικό επίπεδο στο στόχο 4.
- Περιφέρειες σε μετάβαση: Διάθεση min 60% των πόρων του ΕΤΠΑ σε εθνικό επίπεδο, στους θεματικούς στόχους 1, 2, 3 και 4 – Min 15% των πόρων σε εθνικό επίπεδο στο στόχο 4
- Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες: Διάθεση min 50% των πόρων του ΕΤΠΑ σε εθνικό επίπεδο, στους θεματικούς στόχους 1, 2, 3 και 4 – Min 6% των πόρων σε εθνικό επίπεδο στο στόχο 4

Για τη θεματική συγκέντρωση στο ΕΤΠΑ ορίζεται ακόμα ότι:

- Οι περιφέρειες που χαρακτηρίστηκαν περιφέρειες σταδιακής εξόδου (phasing -out) κατά την περίοδο 2007-2013 και οι οποίες κατατάσσονται σύμφωνα με τα κριτήρια του Γενικού Κανονισμού στις πιο αναπτυγμένες περιφέρειες την περίοδο 2013-2020 (Αττική), θεωρούνται –για τη θεματική συγκέντρωση- περιφέρειες του στόχου μετάβασης (δηλ. 60%).
- Όλες οι περιφέρειες επιπέδου NUTS 2 που αποτελούνται από νησιά που ανήκουν σε κράτη μέλη τα οποία λαμβάνουν υποστήριξη από το Ταμείο Συνοχής (Νότιο Αιγαίο, Ιόνια Νησιά, Βόρειο Αιγαίο και Κρήτη) θεωρούνται –για τη θεματική συγκέντρωση- λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες (δηλ. 50%).

Επίσης ο Κανονισμός ΕΤΠΑ προβλέπει κατανομή 5% των πόρων σε εθνικό επίπεδο σε ολοκληρωμένες ενέργειες για βιώσιμη αστική ανάπτυξη.

Όσον αφορά το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)**³, η θεματική συγκέντρωση ορίζεται ως εξής:

- Περισσότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες: Διάθεση min 80% των πόρων του ΕΚΤ σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος, σε μέχρι πέντε (5) επενδυτικές προτεραιότητες ΕΚΤ.
- Περιφέρειες σε μετάβαση: Διάθεση min 70% των πόρων του ΕΚΤ σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος, σε μέχρι πέντε (5) επενδυτικές προτεραιότητες

³ Η Κοινωνική καινοτομία και η διακρατική συνεργασία εξαιρούνται της θεματικής συγκέντρωσης

- Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες: Διάθεση min 60% των πόρων του ΕΚΤ σε επίπεδο Επιχειρησιακού Προγράμματος, σε μέχρι πέντε (5) επενδυτικές προτεραιότητες

Επίσης, τουλάχιστον 20% των συνολικών πόρων του ΕΚΤ σε κάθε ΚΜ πρέπει να διατεθεί στο θεματικό στόχο 9 «Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας»

Η **Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων** (ΠΑΝ- Youth Employment Initiative-ΥΕΙ) που συνδέεται με το ΕΚΤ θα υποστηρίζει την εφαρμογή της «Εγγύησης για την νεολαία». Αποτελεί το χρηματοδοτικό πλαίσιο για την εφαρμογή της δέσμης μέτρων για την Απασχόληση των Νέων (Youth Employment Package), η οποία περιλαμβάνει την παροχή εγγυήσεων προς τη Νεολαία (Youth Guarantee), την ποιοτική πρακτική άσκηση, τη μαθητεία και την κινητικότητα των νέων.

Στο πλαίσιο της ΠΑΝ, κυρίως και πρωτίστως θα χρηματοδοτηθεί η εφαρμογή του Προγράμματος Εγγυήσεων προς τη Νεολαία, η παροχή δηλαδή μιας ποιοτικής θέσης απασχόλησης, συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, μαθητείας ή πρακτικής άσκησης, στους νέους ηλικίας 15-24 ετών που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, εργασίας ή κατάρτισης (Not in Education, Employment or Training-NEETs) εντός 4 μηνών από την αποφοίτησή τους ή την έξοδό τους από την αγορά εργασίας.

Η ΠΑΝ θα εφαρμοστεί σε όλες τις περιφέρειες της Ελλάδας πλην της περιφέρειας Ιονίων Νήσων που δεν είχε τα προβλεπόμενα όρια ποσοστού ανεργίας σύμφωνα με τη μεθοδολογία κατανομής που εφαρμόζει η Επιτροπή, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού –Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση»

Η χρηματοδότηση της Ελλάδας ανέρχεται για τη **διετία 2014-2015** σε **343.034,058 ευρώ** εκ των οποίων 171.517.029 ευρώ (σε τρέχουσες τιμές) προέρχονται από την ΠΑΝ ενώ το υπόλοιπο ποσό προέρχεται από πόρους του ΕΚΤ.

Πιο συγκεκριμένα η ετήσια κατανομή, χωρίς τη συμμετοχή του ΕΚΤ, έχει ως εξής:

	2014	2015	Σύνολο
ΕΥΡΩ, σε τιμές 2011	90.800.184	69.435.434	160.235.618
ΕΥΡΩ, σε τρέχουσες τιμές	96.357.882	75.159.147	171.517.029

5. Η ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2014 – 2020

5.1 Ορισμός και περιεχόμενο των ΕΠ 2014-2020

Η αρχιτεκτονική του νέου ΕΣΠΑ, μέσω της οποίας θα υλοποιηθεί η αναπτυξιακή στρατηγική που προβλέπει 7 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, προκειμένου να διευκολύνονται οι συνέργειες και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαφόρων αναπτυξιακών τομέων. Συγκεκριμένα το νέο ΕΣΠΑ περιλαμβάνει :

A. Εθνικό Σκέλος (Τομεακά Ε.Π.)

1. **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία».** Το πολυταμειακό αυτό πρόγραμμα (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ) χρηματοδοτεί δράσεις και έργα που ενισχύονται κυρίως από το ΕΤΠΑ αλλά και από το ΕΚΤ προκειμένου να εξασφαλίζεται και η συντονισμένη με τις επενδύσεις αντιμετώπιση αναγκών κατάρτισης των ανθρωπίνων πόρων. Αποσκοπεί κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων της **Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας 1**, αλλά και των 3,4 (υποδομές ενέργειας) και 5 (διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας) από τις Χρηματοδοτικές Προτεραιότητες που αναφέρονται στο κεφ. 1.3.2 του ΕΣΠΑ .
2. **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη».** Το πρόγραμμα θα είναι πολυτομεακό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και Τ.Σ.) και χρηματοδοτεί μέσω των ταμείων αυτών κυρίως τις βασικές υποδομές των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Αποσκοπεί δε κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των **Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 3 και 4**. Ένα μέρος του προϋπολογισμού που αφορά στο περιβάλλον, και ειδικότερα του Ταμείου Συνοχής, εκχωρείται προς τα 13 ΠΕΠ, προκειμένου να τα διαχειρισθούν οι περιφέρειες για την υλοποίηση κυρίως έργων διαχείρισης υγρών αποβλήτων που αποτελούν υποχρεώσεις και προτεραιότητα της χώρας.
3. **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».** Το πρόγραμμα θα είναι πολυτομεακό και μονοταμειακό (ΕΚΤ) και αποσκοπεί κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων της **Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας 2**.
4. **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα»** περιλαμβάνει δράσεις που αποσκοπούν στην εισαγωγή μεταρρυθμίσεων μέσω και νέων τεχνολογιών και πληροφορικής στον Δημόσιο Τομέα. Το πρόγραμμα θα είναι πολυτομεακό και πολυταμειακό (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ) και στοχεύει κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των **Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 2 και 5**.
5. **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια».** Το πρόγραμμα θα είναι πολυταμειακό (ΕΤΠΑ , ΕΚΤ και Τ.Σ.) και στοχεύει στην υποστήριξη της λειτουργίας και της εφαρμογής όλων των Ε.Π. που χρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.
6. **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη».** Το πρόγραμμα θα είναι πολυτομεακό και μονοταμειακό (ΕΓΤΑΑ) και στοχεύει κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των **Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 1,2 και 3**.
7. **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θάλασσα και Αλιεία».** Το πρόγραμμα θα είναι μονοταμειακό (ΕΤΘΑ) και στοχεύει κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των **Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 1 και 3**.

B. Περιφερειακό Σκέλος (ΠΕΠ)

Δεκατρία πολυτομεακά και πολυταμειακά Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μια από τις ελληνικές Περιφέρειες, τα οποία περιλαμβάνουν δράσεις και έργα περιφερειακής κλίμακας και χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ. Στοχεύουν κυρίως στην εξυπηρέτηση των στόχων των **Χρηματοδοτικών Προτεραιοτήτων 1, 3 και 4** καθώς και της 2 για τον κοινωνικό αποκλεισμό. Επιπλέον, στα ΠΕΠ θα εκχωρηθεί η διαχείριση σημαντικών πόρων του Τ.Σ. για το Περιβάλλον και κυρίως πόρων που θα κατευθυνθούν στην κάλυψη των υποχρεώσεων της χώρας και των Περιφερειών που αφορούν στα υγρά απόβλητα. Τελικό αποτέλεσμα είναι οι περιφέρειες να διαχειρίζονται το 35% του αθροίσματος των πόρων του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ και του ΤΣ.

Παράλληλα στις 13 περιφέρειες εκχωρείται από το Τομεακό Πρόγραμμα της Αγροτικής Ανάπτυξης η διαχείριση περίπου 30% των πόρων του Αγροτικού Ταμείου.

Η με τον ένα ή τον άλλο τρόπο αποκέντρωση της διαχείρισης τμήματος των πόρων του νέου ΕΣΠΑ, γίνεται προκειμένου να χρηματοδοτηθούν δράσεις ορισμένων κατηγοριών, των οποίων η αποκεντρωμένη διαχείριση και υλοποίηση κρίνεται ότι θα είναι επ' ωφελεία της ανάπτυξης και ότι συνάδει με την πολιτική επιλογή της αποκέντρωσης αρμοδιοτήτων προς τις αιρετές περιφερειακές διοικήσεις. Εξυπακούεται βεβαίως ότι η διαχείριση των ανωτέρω πόρων από τις περιφέρειες, ως εντασσόμενη στην συνολική στρατηγική του ΕΣΠΑ, είναι εναρμονισμένη με την εθνική στρατηγική, συνολικά και ανά τομέα, και ασκείται στο πλαίσιο της υλοποίησης των επιμέρους τομεακών πολιτικών της χώρας.

Ακολουθεί, στην επόμενη σελίδα, Πίνακας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π.) του ΕΣΠΑ 2014-2020 στον οποίο παρουσιάζονται τα ενδεικτικά ποσά της Κοινοτικής ενίσχυσης (περιλαμβανομένου του αποθεματικού επίδοσης) ανά ΕΔΕΤ (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ περιλαμβανομένης της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων, Ταμείο Συνοχής (πλην του ποσού που θα διατεθεί για τη Διευκόλυνση Συνδέοντας την Ευρώπη), ΕΓΤΑΑ (ένα Ε.Π.) και ΕΤΘΑ (ένα Ε.Π.), καθώς και η ενδεικτική ετήσια κατανομή τους.

Κατά την εξειδίκευση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, θα ληφθεί μέριμνα, υπό την εποπτεία της Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, ως Εθνικής Αρχής Συντονισμού, προκειμένου συγκεκριμένες κατηγορίες δράσεων και σημαντικοί πόροι να έχουν ως **δικαιούχους τους δήμους της χώρας.**

5.2 Κατανομή της κοινοτικής συνδρομής

Στους παρακάτω πίνακες δίνονται τα χρηματοδοτικά δεδομένα ανά έτος, ΕΠ, Ταμείο και Θεματικό Στόχο με βάση τα οποία οι φορείς σχεδιασμού θα αναπτύξουν το σχεδιασμό τους για την περιφέρεια/τομέα τους.

Πίνακας ετήσιας κατανομής ανά Τομεακό ΕΠ, Ταμείο και Θεματικό στόχο

Τομείο	ΕΠ	Στόχος	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ			3.043.061.670	692.023.753	0	3.735.085.423	420.355.404	470.928.159	512.650.907	543.797.494	581.858.741	593.478.094	612.016.625
	ΘΣ 1		859.045.796	0	0	859.045.796	51.755.465	72.396.360	106.797.852	127.438.747	156.336.000	161.840.239	182.481.133
	ΘΣ 2		543.135.886	0	0	543.135.886	38.691.751	51.658.114	64.624.478	77.590.841	90.557.204	103.523.568	116.489.930
	ΘΣ 3		922.377.701	0	0	922.377.701	133.069.758	145.434.148	140.228.089	135.022.029	133.069.757	127.863.698	107.690.221
	ΘΣ 4		307.259.215	0	0	307.259.215	22.490.199	42.349.557	42.128.897	46.983.407	49.851.981	49.631.321	53.823.853
	ΘΣ 5		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 6		106.737.434	0	0	106.737.434	11.168.004	15.149.755	15.162.087	15.264.813	15.149.755	17.013.440	17.829.780
	ΘΣ 7		304.505.639	0	0	304.505.639	43.140.937	43.770.707	43.680.740	43.620.740	43.500.805	43.230.904	43.500.806
	ΘΣ 8		0	549.094.321	0	549.094.321	101.374.460	84.512.391	82.488.942	78.442.046	71.697.218	66.301.356	64.277.808
	ΘΣ 9		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΘΣ 10		0	54.909.432	0	54.909.432	14.892.545	8.950.842	7.899.536	6.800.786	6.187.734	5.631.232	4.546.707
	ΘΣ 11		0	88.020.000	0	88.020.000	3.772.285	6.706.285	9.640.285	12.574.285	15.508.285	18.442.285	21.376.287
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΔΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΧΗ		1.183.248.571	0	3.178.340.321	4.361.588.892	493.058.456	618.779.783	617.940.684	632.367.701	636.804.468	667.894.443	694.743.356	
ΘΣ 1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 2		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 3		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 4		797.819.580	0	0	797.819.580	58.397.341	109.963.522	109.390.565	121.995.631	129.444.080	128.871.122	139.757.318	
ΘΣ 5		24.450.000	0	0	24.450.000	3.492.857	3.492.857	3.492.857	3.492.857	3.492.857	3.492.857	3.492.857	
ΘΣ 6		24.450.000	0	1.872.338.403	1.896.788.403	198.462.151	269.220.258	269.439.407	271.261.358	269.220.258	302.339.064	316.845.907	
ΘΣ 7		336.528.992	0	1.306.001.918	1.642.530.909	232.706.108	236.103.146	235.617.855	235.617.855	234.647.273	233.191.399	234.647.273	
ΘΣ 8		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 9		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 10		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 11		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΑΝΑΠΤΥΧΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ		0	2.152.201.141	0	2.152.201.141	402.622.525	307.197.948	305.595.442	295.633.152	289.023.773	279.033.573	273.094.727	
ΘΣ 1		0	244.500.000	0	244.500.000	14.730.543	20.605.316	30.396.604	36.271.377	44.496.059	46.062.665	51.937.437	
ΘΣ 2		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 3		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 4		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 5		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 6		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 7		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 8		0	1.043.279.209	0	1.043.279.209	192.611.474	160.573.543	156.728.990	149.039.887	136.224.714	125.972.577	122.128.025	
ΘΣ 9		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 10		0	692.904.903	0	692.904.903	187.929.779	112.951.126	99.684.650	85.819.456	78.063.334	71.061.430	57.375.127	
ΘΣ 11		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΥΕΠ		0	171.517.029	0	171.517.029	7.350.729	13.067.964	18.785.198	24.502.432	30.219.667	35.936.901	41.654.139	
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ		181.045.295	205.380.000	0	386.425.295	21.699.250	32.867.371	44.035.492	55.203.613	66.371.734	77.539.855	88.707.980	
ΘΣ 1		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 2		181.045.295	0	0	181.045.295	12.897.250	17.219.371	21.541.493	25.863.614	30.185.735	34.507.856	38.829.977	
ΘΣ 3		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 4		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 5		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 6		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 7		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 8		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 9		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 10		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
ΘΣ 11		0	205.380.000	0	205.380.000	8.801.999	15.647.999	22.493.999	29.339.999	36.185.999	43.031.999	49.878.004	
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ		184.193.775	83.269.985	71.496.408	338.960.169	45.523.816	46.474.659	47.443.110	48.407.160	49.373.410	50.377.078	51.360.936	
ΘΣ 1		21.968.296	5.500.000	0	27.468.296	1.654.899	2.314.899	3.414.899	4.074.899	4.998.899	5.174.899	5.834.899	
ΘΣ 2		18.430.749	0	0	18.430.749	1.312.964	1.752.964	2.192.964	2.632.964	3.072.964	3.512.964	3.952.964	
ΘΣ 3		31.182.604	0	0	31.182.604	4.498.658	4.916.658	4.740.658	4.564.658	4.498.658	4.322.658	3.640.658	
ΘΣ 4		30.634.084	0	0	30.634.084	2.242.298	4.222.298	4.200.298	4.684.298	4.970.298	4.948.298	5.366.298	
ΘΣ 5		7.658.885	0	0	7.658.885	1.094.126	1.094.126	1.094.126	1.094.126	1.094.126	1.094.126	1.094.126	
ΘΣ 6		19.215.593	0	42.118.042	61.333.634	6.417.376	8.705.376	8.712.463	8.771.376	8.705.376	9.776.290	10.245.376	
ΘΣ 7		45.083.478	0	29.378.366	74.461.845	10.549.406	10.703.406	10.681.406	10.681.406	10.637.406	10.571.406	10.637.406	
ΘΣ 8		0	35.820.263	0	35.820.263	6.613.181	5.513.181	5.351.180	5.117.180	4.677.180	4.325.180	4.193.180	
ΘΣ 9		5.010.042	18.527.722	0	23.537.765	4.936.760	3.190.030	3.161.395	3.139.395	3.095.395	3.029.395	2.985.395	
ΘΣ 10		5.010.042	16.821.999	0	21.832.042	5.921.290	3.558.863	3.340.863	2.703.999	2.460.249	2.239.003	1.807.775	
ΘΣ 11		0	6.600.000	0	6.600.000	282.857	502.857	722.857	942.857	1.162.857	1.382.857	1.602.857	

Πίνακας ετήσιας κατανομής ανά ΠΕΠ, Ταμείο και Θεματικό στόχο

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	2014				2015				2016				2017				2018				2019				2020													
	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ	ΠΠΑ	ΕΠΙΧΡΗΜΑΤΑ	ΥΠ								
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	361.512.913	54.556.816	0				416.069.729	62.559.653	58.575.817	58.469.727	58.762.294	59.083.993	59.319.030	59.299.215																								
ΘΣ 1	11.757.894	0	0				11.757.894	708.385	990.900	1.461.759	1.744.274	2.139.795	2.215.133	2.497.648																								
ΘΣ 2	11.757.894	0	0				11.757.894	837.605	1.118.303	1.399.001	1.679.699	1.960.397	2.241.095	2.521.793																								
ΘΣ 3	35.273.683	0	0				35.273.683	5.088.870	5.561.711	5.362.620	5.163.529	5.088.870	4.889.780	4.118.303																								
ΘΣ 4	30.979.311	0	0				30.979.311	2.267.567	4.269.880	4.247.632	4.737.087	5.026.310	5.004.062	5.426.773																								
ΘΣ 5	40.919.520	0	0				40.919.520	5.845.646	5.845.646	5.845.646	5.845.646	5.845.646	5.845.646	5.845.646																								
ΘΣ 6	40.919.520	0	0				40.919.520	4.281.435	5.807.903	5.812.631	5.851.936	5.807.903	6.522.377	6.835.334																								
ΘΣ 7	137.451.069	0	0				137.451.069	19.473.425	19.757.698	19.717.088	19.717.088	19.635.867	19.514.036	19.635.867																								
ΘΣ 8	0	0	0				0	0	0	0	0	0	0	0																								
ΘΣ 9	26.227.010	54.556.816	0				80.783.826	16.943.425	10.948.483	10.850.205	10.774.699	10.623.687	10.397.169	10.246.157																								
ΘΣ 10	26.227.010	0	0				26.227.010	7.113.294	4.275.291	3.773.145	3.248.336	2.955.517	2.689.733	2.171.695																								
ΘΣ 11	0	0	0				0	0	0	0	0	0	0	0																								
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	656.214.558	134.453.158	0				790.667.716	118.667.929	112.042.689	111.765.891	111.831.795	111.905.084	112.530.626	111.923.762																								
ΘΣ 1	19.196.875	0	0				19.196.875	1.156.566	1.617.823	2.386.584	2.847.841	3.493.600	3.616.602	4.077.859																								
ΘΣ 2	9.416.875	0	0				9.416.875	670.837	895.647	1.120.457	1.345.268	1.570.078	1.794.889	2.019.699																								
ΘΣ 3	86.930.625	0	0				86.930.625	12.541.324	13.706.621	13.215.969	12.725.318	12.541.323	12.050.672	10.149.398																								
ΘΣ 4	27.447.312	0	0				27.447.312	2.009.038	3.783.065	3.763.353	4.197.004	4.453.252	4.433.541	4.808.058																								
ΘΣ 5	61.724.570	0	0				61.724.570	8.817.796	8.817.796	8.817.796	8.817.796	8.817.796	8.817.796	8.817.796																								
ΘΣ 6	100.844.570	0	0				100.844.570	10.551.430	14.313.353	14.325.004	14.421.870	14.313.353	16.074.146	16.845.416																								
ΘΣ 7	299.622.831	0	0				299.622.831	42.449.163	43.068.835	42.980.311	42.980.311	42.803.261	42.537.688	42.803.262																								
ΘΣ 8	0	0	0				0	0	0	0	0	0	0	0																								
ΘΣ 9	25.515.450	134.453.158	0				159.968.608	33.551.471	21.680.251	21.485.641	21.336.123	21.037.088	20.588.535	20.289.500																								
ΘΣ 10	25.515.450	0	0				25.515.450	6.920.305	4.159.299	3.670.776	3.160.206	2.875.332	2.616.758	2.112.775																								
ΘΣ 11	0	0	0				0	0	0	0	0	0	0	0																								
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	270.220.272	58.490.706	0				328.710.978	49.316.643	46.641.932	46.520.520	46.506.596	46.491.758	46.766.894	46.466.635																								
ΘΣ 1	7.715.713	0	0				7.715.713	464.853	650.244	959.229	1.144.620	1.404.167	1.453.604	1.638.995																								
ΘΣ 2	2.825.713	0	0				2.825.713	201.297	268.756	336.215	403.673	471.132	538.591	606.049																								
ΘΣ 3	37.817.138	0	0				37.817.138	5.455.810	5.962.745	5.749.299	5.535.852	5.455.810	5.242.363	4.415.258																								
ΘΣ 4	8.763.115	0	0				8.763.115	641.426	1.207.821	1.201.527	1.339.979	1.421.792	1.415.499	1.535.071																								
ΘΣ 5	24.310.075	0	0				24.310.075	3.472.868	3.472.868	3.472.868	3.472.868	3.472.868	3.472.868	3.472.868																								
ΘΣ 6	43.870.075	0	0				43.870.075	4.590.153	6.226.690	6.231.758	6.273.898	6.226.690	6.992.682	7.328.205																								
ΘΣ 7	127.802.157	0	0				127.802.157	18.106.413	18.370.730	18.332.970	18.332.970	18.257.451	18.144.172	18.257.451																								
ΘΣ 8	0	0	0				0	0	0	0	0	0	0	0																								
ΘΣ 9	8.558.143	58.490.706	0				67.048.849	14.062.681	9.087.007	9.005.439	8.942.770	8.817.433	8.629.428	8.504.091																								
ΘΣ 10	8.558.143	0	0				8.558.143	2.321.141	1.395.072	1.231.216	1.059.965	964.416	877.687	708.646																								
ΘΣ 11	0	0	0				0	0	0	0	0	0	0	0																								
ΗΠΕΙΡΟΣ	232.004.598	35.012.393	0				267.016.991	40.148.295	37.591.628	37.529.544	37.711.301	37.917.785	38.068.592	38.055.876																								
ΘΣ 1	7.545.749	0	0				7,545.749	454.613	635.920	938.099	1.119.406	1.373.235	1.421.584	1.602.891																								
ΘΣ 2	7,545.749	0	0				7,545.749	537.542	717.683	897.823	1.077.964	1.258.105	1.438.246	1.618.386																								
ΘΣ 3	22.637.246	0	0				22.637.246	3.265.834	3.569.285	3.441.516	3.313.748	3.265.834	3.138.066	2.642.963																								
ΘΣ 4	19.881.289	0	0																																			

Από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομών Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης», πρόκειται να εκχωρηθούν προς διαχείριση στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, πόροι του Ταμείου Συνοχής για το Περιβάλλον. Ενδεικτική κατανομή παρουσιάζεται στον πίνακα που ακολουθεί.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΤΑΜΕΙΟ ΣΥΝΟΧΗΣ (€)
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΡΑΚΗ	59.813.745
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	186.884.512
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	74.378.415
ΗΠΕΙΡΟΣ	24.772.717
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	38.252.121
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	18.677.521
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	69.338.088
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	63.786.240
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	15.000.000
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	11.414.115
ΚΡΗΤΗ	5.242.983
ΑΤΤΙΚΗ	192.254.185
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	23.516.817
ΣΥΝΟΛΟ	783.331.459

Ακολουθεί πίνακας με πληροφορίες σχετικά με την κατανομή του Αποθεματικού Επίδοσης ανά ΕΔΕΤ και Κατηγορία Περιφέρειας (όπου εφαρμόζεται), εξαιρουμένων των ποσών που αποκλείονται από τον Γενικό Κανονισμό (Άρθρο 15 (1) (α) (vii)).

ΤΑΜΕΙΟ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΩΣΙΑΚΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ (€)	ΠΟΣΑ ΕΞΑΙΡΟΥΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΥ		ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΗ ΣΤΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΣΗΣ	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΠΙΔΟΣΗΣ (€)	ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΣΗΣ
			ΙΣΟΤΙΜΟ ΕΚΤ ΠΑ ΠΡΟΤΟΒΟΥΛΙΑ ΝΕΑΝΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ (€)	ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ ΚΑΠ			
ΕΤΠΑ	ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	4.810.349.198,17			4.810.349.198,17	288.620.951,89	6,00%
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ	1.828.222.218,73			1.828.222.218,73	109.693.333,12	6,00%
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	1.733.872.913,06			1.733.872.913,06	104.032.374,78	6,00%
	ΣΥΝΟΛΟ	8.372.444.329,96			8.372.444.329,96	502.346.659,80	6,00%
ΕΚΤ	ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	2.174.653.873,79	101.592.078,74		2.073.061.795,05	124.383.707,70	6,00%
	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ ΣΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ	826.499.359,26	33.306.454,12		793.192.905,14	47.591.574,31	6,00%
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΝΕΠΤΥΓΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	783.846.097,59	36.618.496,13		747.227.601,46	44.833.656,09	6,00%
	ΣΥΝΟΛΟ	3.784.999.330,64	171.517.029,00		3.613.482.301,64	216.808.938,10	6,00%
ΕΓΤΑΑ		4.195.972.284,00		0,00	4.195.972.284,00	251.758.337,04	6,00%
ΤΣ		3.249.836.728,96			3.249.836.728,96	194.990.203,74	6,00%
ΕΤΘΑ						0,00	6,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΕΙΩΝ		19.603.252.673,56			19.431.735.644,56	1.165.904.138,67	6,00%

6. ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ Ε.Π.

Ο καθορισμός των δομών και των διαδικασιών διαχείρισης και ελέγχου γίνεται με βάση τις κανονιστικές απαιτήσεις, την αρχιτεκτονική του νέου αναπτυξιακού σχεδιασμού, αλλά και την αναγκαιότητα απλοποίησης τόσο της δομής (δραστικός περιορισμός των εκχωρήσεων και των ενδιάμεσων διαχειριστικών δομών), όσο και των διαδικασιών (κατάργηση των διαδικαστικών βημάτων περιορισμένης προστιθέμενης αξίας). Τέλος λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη επιτυχούς ολοκλήρωσης της τρέχουσας περιόδου και ομαλής μετάβασης από τη μία περίοδο στην άλλη.

Οι βασικές αρχές που θα διέπουν το σύστημα διαχείρισης των Ε.Π. στην νέα περίοδο είναι συνοπτικά:

- Ανεξαρτησία των αρχών διαχείρισης και πιστοποίησης από τη οργανωτική δομή του Δημοσίου. Οι φορείς του δημόσιου τομέα θα έχουν κατά κανόνα ρόλο παραγωγής πολιτικής και Δικαιούχου.
- Οι δομές διαχείρισης θα αναλάβουν σαφή δικαιοδοσία ως προς τα καθήκοντα διαχείρισης του προγράμματός τους. Θα υπάρξει πλήρης διάκριση ρόλων και αρμοδιοτήτων μεταξύ του πολιτικού και διοικητικού επιπέδου (σύμφωνα και με την εκπεφρασμένη θέση των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής) με καθορισμένη εξουσιοδότηση στο διοικητικό επίπεδο. Αυτό θα δημιουργήσει ένα ξεκάθαρο και περισσότερο ασφαλές περιβάλλον μέσα στο οποίο οι φορείς διαχείρισης θα κινητοποιηθούν να αναλάβουν κατάλληλες πρωτοβουλίες για την επίτευξη των στόχων του προγράμματος και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των σχετικών πόρων για τα οποία θα πρέπει να «λογοδοτούν» σε ετήσια βάση, σύμφωνα με τις κανονιστικές απαιτήσεις.
- Αποσαφήνιση-διευκρίνιση του ρόλου των διαχειριστικών αρχών με μεταφορά αποφασιστικών αρμοδιοτήτων, οι οποίες θα βασίζονται σε σαφώς προσδιορισμένα από την Επιτροπή Παρακολούθησης του οικείου προγράμματος κριτήρια. Ουσιαστική συμμετοχή των αρχών διαχείρισης στη διαδικασία χρηματοδότησης των πράξεων ώστε να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη υλοποίηση των έργων.
- Λιτό και αποτελεσματικό Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου, συνδεδεμένο με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα.
- Περαιτέρω απλούστευση και τυποποίηση των διαδικασιών διαχείρισης και ελέγχου.
- Συστηματική οριζόντια υποστήριξη των ΔΑ με πολλαπλά εργαλεία (νομική υποστήριξη, helpdesk, τηλεκπαιδεύσεις, επί τόπου υποστήριξη)

Προκειμένου να εξασφαλιστεί ο καλύτερος δυνατός συντονισμός μεταξύ των τομεακών προγραμμάτων ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και Τ.Σ., αποφασίστηκε οι αντίστοιχες Διαχειριστικές Αρχές να συγκεντρωθούν στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Έτσι, αφενός διασφαλίζεται η όσο το δυνατόν πιο ομοιογενής διαχείριση, αφετέρου δε διαχωρίζεται η λειτουργία της διαχείρισης των Προγραμμάτων, από αυτή της υλοποίησης των έργων, πράγμα που αποτελεί και θέση των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Αγροτική Ανάπτυξη» και «Θάλασσα και Αλιεία» υπάγονται στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Η Διαχειριστική Αρχή του κάθε ΠΕΠ συγκροτείται σε κάθε περιφέρεια και υπάγεται απευθείας στον αιρετό περιφερειάρχη, λειτουργεί κατά τον τρόπο που θα προσδιορίζει το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του νέου ΕΣΠΑ και ακολουθεί τις οδηγίες που εκδίδονται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού, στο πλαίσιο των συντονιστικών αρμοδιοτήτων που αυτή ασκεί.

Οι ανωτέρω Διαχειριστικές Αρχές, ή διακριτά τμήματα αυτών, δύνανται να ασκούν και τα καθήκοντα διαχείρισης επί των εκχωρήσεων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίες δεν εντάσσονται στα 13 ΠΕΠ.

Στο πλαίσιο της διάκρισης, μεταξύ διαχείρισης αφενός και πολιτικού σχεδιασμού και εφαρμογής αφετέρου, κατά την εφαρμογή των προγραμμάτων 2014-2020 και προκειμένου να ενισχυθεί η σχεδιαστική και διοικητική ικανότητα των Υπουργείων, ώστε να ανταποκριθούν κατά τον βέλτιστο τρόπο στις αρμοδιότητές τους, θα δημιουργηθούν, εφόσον ζητηθεί από τα αρμόδια Υπουργεία, Επιτελικές Μονάδες ΕΣΠΑ, οι οποίες θα είναι αρμόδιες για το σχεδιασμό της πολιτικής και την υποστήριξη των δικαιούχων. Οι Μονάδες αυτές θα έχουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο. Κάθε τέτοια Μονάδα, πέραν των ανωτέρω αρμοδιοτήτων, θα αποτελεί το σύνδεσμο μεταξύ των Υπηρεσιών ή των εποπτευομένων φορέων του συγκεκριμένου Υπουργείου και των Διαχειριστικών Αρχών των Ε.Π. (τομεακών ή περιφερειακών) που θα χρηματοδοτούν τα έργα τους. Τα αρμόδια κατά τομέα υπουργεία θα έχουν την ευθύνη εντοπισμού, ωρίμανσης και πρότασης των προς συγχρηματοδότηση έργων προς τις Δ.Α.. Οι Μονάδες αυτές θα επιλαμβάνονται επίσης της υποστήριξης αδύναμων

φορέων υλοποίησης των Υπουργείων τους, και σε περίπτωση ανάγκης, θα μπορούν να τους υποκαθιστούν στον ρόλο τους ως τελικών δικαιούχων.

Ο σχεδιασμός - κατάρτιση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων γίνεται υπό την συντονιστική εποπτεία της Εθνικής Αρχής Συντονισμού του ΕΣΠΑ και με βάση τις οδηγίες της.

Για τα περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα η κάθε περιφέρεια καταρτίζει το πρόγραμμα, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, και τις προτάσεις των κοινωνικών εταίρων και τις κατευθύνσεις των εθνικών τομεακών πολιτικών.

Για τα τομεακά επιχειρησιακά προγράμματα την ευθύνη κατάρτισης των προγραμμάτων έχουν τα υπουργεία που ορίζονται στο πλαίσιο με σκίαση που ακολουθεί. Την αρμοδιότητα εισήγησης της κάθε τομεακής πολιτικής και των προτεραιοτήτων που θα συμπεριληφθούν στα αντίστοιχα Ε.Π. έχουν τα αρμόδια κατά τομέα Υπουργεία.

Για τις ανάγκες κατάρτισης των νέων Ε.Π. δημιουργούνται Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος ως εξής:

- > ΠΕΠ από τις Περιφέρειες
- > Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» από το ΥΠΑΑΝ
- > Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές μεταφορών, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη» από το Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και το ΥΠΕΚΑ. Συντονιστής ορίζεται εκπρόσωπος του ΥΠΟΜΕΔΙ καθώς διαχειρίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό του Π/Υ του Ε.Π.
- > Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού, εκπαίδευση & δια βίου μάθηση» από το Υπουργείο Εργασίας και το Υπουργείο Παιδείας. Συντονιστής ορίζεται εκπρόσωπος του Υπουργείου Εργασίας καθώς διαχειρίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό του Π/Υ του Ε.Π.
- > Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Μεταρρύθμιση του Δημόσιου Τομέα» από το Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και το ΥΠΟΜΕΔΙ. Συντονιστής ορίζεται εκπρόσωπος του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης καθώς διαχειρίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό του Π/Υ του Ε.Π.
- > Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική Βοήθεια» από το ΥΠΑΑΝ
- > Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αγροτικής Ανάπτυξης» από το ΥΠΑΑΤ
- > Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Θάλασσας και Αλιείας» από το ΥΠΑΑΤ

Οι Περιφέρειες και τα αρμόδια για το σχεδιασμό των Ε.Π. υπουργεία, προκειμένου να διαμορφώσουν το κείμενο του Ε.Π. διαβουλεύονται στενά τόσο με τα αρμόδια για τη διαμόρφωση τομεακής πολιτικής υπουργεία, όσο και με τους κοινωνικοοικονομικούς εταίρους σύμφωνα με το περιεχόμενο και τη στρατηγική προσέγγιση του προγράμματός τους.

Η παραπάνω συνεργασία παρουσιάζεται ενδεικτικά και όχι εξαντλητικά σε ειδικό πίνακα που ακολουθεί.

Ειδικότερα, σε ότι αφορά στην εκχώρηση στις Περιφέρειες της διαχείρισης-εφαρμογής μέτρων ή δράσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 σημειώνονται κατ' αρχάς τα ακόλουθα:

1. Στη νέα προγραμματική περίοδο, οι πόροι του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), σύμφωνα και με την πρόταση του ευρωπαϊκού Κανονισμού Αγροτικής Ανάπτυξης, θα αποτελέσουν αντικείμενο ενός και μόνο Εθνικού Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης. Η συνέργεια μεταξύ 1^{ου} και 2^{ου} Πυλώνα της ΚΑΠ και η σύγκλιση των περιφερειών καθιστά αυτή την επιλογή αναγκαία. Όλες οι διαδικασίες των μέτρων & δράσεων του ΠΑΑ θα καταγράφονται μέσω ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος ΟΠΣΑΑ του ΥΠΑΑΤ-ΟΠΕΚΕΠΕ.

2. Με βάση το παραπάνω πλαίσιο και με στόχο την αποκέντρωση του συστήματος λήψης αποφάσεων και διαχείρισης στον αγροτικό χώρο, προωθείται η εκχώρηση της διαχείρισης-εφαρμογής ορισμένων δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ύψους περίπου 30% των πόρων του Αγροτικού Ταμείου, στις Περιφερειακές Αυτοδιοικήσεις σύμφωνα με την μέχρι σήμερα εμπειρία τους και το στελεχιακό τους δυναμικό, το οποίο εάν κριθεί αναγκαίο, θα ενισχυθεί προκειμένου να μπορεί να ανταποκριθεί στα αυξημένα καθήκοντα.

3. Οι πληρωμές στους δικαιούχους του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2020 που θα βαρύνουν τον κοινοτικό προϋπολογισμό για να είναι επιλέξιμες από το ΕΓΤΑΑ, πρέπει να γίνονται μέσω του Οργανισμού Πληρωμών - ΟΠΕΚΕΠΕ.

4. Κριτήριο για την επιλογή των εκχωρούμενων στις Περιφέρειες δράσεων αποτελούν κυρίως τα ίδια τα χαρακτηριστικά των μέτρων και των δράσεων ώστε να συνάδουν με την περιφερειακή και χωρική αρμοδιότητα των Περιφερειών και των φορέων τους.

Επίσης ενδείκνυται η εκχώρηση στις Περιφέρειες της διαχείρισης των μικρού προϋπολογισμού επενδυτικών σχεδίων καθώς και επενδύσεων μεγαλύτερου προϋπολογισμού που άπτονται περιφερειακών στρατηγικών «έξυπνης εξειδίκευσης» και για τα οποία το ΕΤΠΑ προβλέπει σε αντίστοιχες ενέργειες και δράσεις σε περιφερειακό επίπεδο.

5. Μέτρα και Δράσεις του ΠΑΑ που η διαχείριση δεν είναι σκόπιμο να εκχωρηθεί και θα γίνει κεντρικά :

- Όλα τα νέα μέτρα της νέας προγραμματικής περιόδου για τα οποία δεν υπάρχει εμπειρία και στα οποία περιλαμβάνονται :
  - ✓ Η ασφάλιση από τους κινδύνους για τις κλιματικές αλλαγές και η καταβολή γεωργικών αποζημιώσεων.
  - ✓ Οι γεωργικές συμβουλές, η εκπαίδευση και η κατάρτιση των αγροτών, για τα οποία ο σχεδιασμός θα γίνει κεντρικά (η διαχείριση της υλοποίησης θα μπορούσε κατά περίπτωση και να αποκεντρωθεί στις Περιφέρειες).
  - ✓ Η έρευνα και η καινοτομία στον γεωργικό τομέα, για τα οποία ο σχεδιασμός θα γίνει σε συνεργασία με την ΓΓΕΤ και το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας στο πλαίσιο των κατευθυντηρίων γραμμών της «έξυπνης εξειδίκευσης».
- Όλα τα αγρο-περιβαλλοντικά μέτρα και δράσεις (Άξονας 2 του ΠΑΑ) και γενικότερα οι δράσεις όπου εμπλέκεται το σύστημα καταγραφής εκτάσεων και ζώων του ΟΣΔΕ (μέτρα συνδεδεμένα με το ΟΣΔΕ όπως αναφέρει ο κανονισμός) λόγω της μεγάλης συσχέτισης με τις άμεσες ενισχύσεις του πυλώνα I
- Τα μεγάλα δημόσια έργα (φράγματα) που αφορούν στη διαχείριση και εξοικονόμηση του αρδευτικού νερού λόγω της μεγάλης σημασίας αυτού του πόρου στη γεωργία
- Τα μέτρα βελτίωσης και διαχείρισης βοσκοτόπων λόγω του action plan που ήδη εφαρμόζεται σε συμφωνία με την ΕΕ και της συσχέτισης που έχει στην απορρόφηση και επιλεξιμότητα των ενισχύσεων του 1^{ου} Πυλώνα.
- Οι περιφέρειες δύνανται επίσης να εφαρμόζουν και να υλοποιούν συγκεκριμένα μέτρα / δράσεις (υποδοχή αιτήσεων, αξιολόγηση, παρακολούθηση) βάσει ενιαίου κεντρικού θεσμικού πλαισίου (κεντρική προκήρυξη με καθορισμένη κατανομή πόρων ανά περιφέρεια) ή να προβαίνουν (οι περιφέρειες) σε προκήρυξη ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες (πχ κτηνοτροφία) με βάση κεντρική ενιαία πρόσκληση, στην οποία θα έχει γίνει περιφερειακή κατανομή των πόρων. Και στις δύο περιπτώσεις η υλοποίηση γίνεται σε περιφερειακό επίπεδο.

6. Με βάση το υφιστάμενο πλαίσιο και την απαίτηση του κοινοτικού κανονισμού κάθε εκχώρηση αρμοδιότητας στις Περιφέρειες θα γίνεται με έκδοση κατάλληλων Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων (ΥΠΑΑΝ, ΥΠΑΑΤ) οι οποίες θα πρέπει να συνοδεύονται με την υπογραφή μνημονίου συνεργασίας, ΥΠΑΑΤ - Περιφερειών (ελάχιστες προϋποθέσεις στελέχωσης και έλεγχος των υποχρεώσεων με δυνατότητα λύσης της εκχώρησης σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων καθώς και επιμερισμού τυχόν καταλογισμών από την ΕΕ). Οι Αποφάσεις αυτές θα περιλαμβάνουν τη δυνατότητα των Περιφερειών:

- να επιλέγουν τους τομείς παρέμβασής τους, να κατανέμουν τους εκχωρηθέντες πόρους τους στους διάφορους τομείς, να προκηρύσσουν τις δράσεις τους, να αξιολογούν και να εντάσσουν τις προτάσεις/δικαιούχους των αντίστοιχων Μέτρων, να παρακολουθούν την εφαρμογή τους, να πιστοποιούν την υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου, να διενεργούν τους διοικητικούς και επιτόπιους ελέγχους, καθώς και να διαβιβάζουν τα αιτήματα πληρωμών στον αρμόδιο Οργανισμό (ΟΠΕΚΕΠΕ). Σε καμία περίπτωση, δεν

εκχωρείται η πληρωμή των έργων/δράσεων, η οποία θα συνεχίσει και κατά την περίοδο 2014-2020 να γίνεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Επιπροσθέτως, θα ληφθεί μέριμνα, τόσο κατά την εκπόνηση των προγραμμάτων όσο και κατά την υλοποίησή τους, ώστε να επιτευχθεί ο αναγκαίος συντονισμός για την βέλτιστη χρήση των πόρων που απευθύνονται στην επιχειρηματικότητα, ανταγωνιστικότητα και καινοτομία, ανεξαρτήτως του αν οι πόροι αυτοί προέρχονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ή από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης.

Κατόπιν των ανωτέρω, καλούνται η Περιφέρειες να αποστείλουν τις προτάσεις τους στο ΥΠΑΑΤ, τόσο για τον σχεδιασμό του νέου Ε.Π. Αγροτικής Ανάπτυξης, όσο και για τις δράσεις που οι ίδιες εκτιμούν ότι, με βάση τα παραπάνω κριτήρια, θα ήταν σκόπιμο να εκχωρηθεί στις Περιφέρειες η διαχείριση.

Ε.Π.	ΟΙΚΟΝ/ΚΟΝ	ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΑΜΥΝΑΣ	ΕΣΩΤΕΡ.	Δ.Μ.Η.Δ	ΑΝΑΠΤ.	ΥΠΟ.ΜΕ.ΔΙ	ΠΕ.Κ.Α	ΠΑΙΔΕΙΑΣ	ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΥΓΕΙΑΣ	Α.Δ.Τ	ΔΙΚ/ΝΗΣ	ΠΡΟ.ΠΟ	ΤΟΥΡ.	ΝΑΥΤ.	ΜΑΚ ΘΡΑ
ΠΕΠ			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
ΕΠ ΑΝ.Ε.Κ.	✓	✓			✓	◆		✓	✓	✓			✓			✓	✓	
ΕΠ Υ.Μ.ΠΕΡ.Α.Α.			✓				◆	◆					✓		✓		✓	
ΕΠ ΑΝ.ΔΥ.ΕΚΠ.Δ.Β.	✓	✓	✓	✓	◆	✓	◆ (*)	✓	✓	✓	◆	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ΕΠ Δ.Μ.				✓		✓		✓		✓			◆			✓		
ΕΠ ΑΓΡ.ΑΝ.						✓		✓			✓		◆			✓	✓	
ΕΠ Θ.ΑΛ.						✓		✓			✓					✓	✓	✓
ΕΠ Τ.Β.	✓	✓	✓	✓		◆				✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓
ΕΠ Εδαφικής Συνεργασίας	✓	✓		✓		◆	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓

◆ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΕΧΟΝΤΑ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟ ΛΟΓΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

✓ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ ΠΟΥ ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΝΑ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ ΣΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

(*) Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων

**ΜΕΡΟΣ Β – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΚΑΙ ΔΟΜΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΩΝ
ΕΠ**

7. ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

7.1 Γενικές κατευθύνσεις για τη δομή και το περιεχόμενο των ΕΠ

Τα βασικά άρθρα του ΓΚ που αφορούν στην προετοιμασία, τη δομή και το περιεχόμενο των ΕΠ φαίνονται στον παρακάτω πίνακα :

ΑΡΘΡΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ	ΤΙΤΛΟΣ
Άρθρο 5	• Εταιρική σχέση και πολυεπίπεδη διακυβέρνηση
Άρθρο 26	• Προετοιμασία των ΕΠ
Άρθρο 27	• Περιεχόμενο των ΕΠ
Άρθρο 96	• Περιεχόμενο, έγκριση και τροποποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων βάσει του στόχου για επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση
Άρθρο 99	• Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής

Το σχέδιο περιεχομένων του Παραρτήματος I βασίζεται στο Fiche 26 της ΕΕ με τίτλο "Draft implementing act on the models for the Operational Programme and the cooperation programme" της 29/11/2013.

Δεδομένου ότι τα Επιχειρησιακά Προγράμματα θα εισάγονται απευθείας στην SFC σε προτυποποιημένες φόρμες είναι ιδιαίτερα σημαντικό να χρησιμοποιηθεί εξ αρχής το σχέδιο με τους περιορισμούς τους οποίους θέτει. Για το λόγο αυτό εκτενέστερη ενημέρωση για την ηλεκτρονική υποβολή θα δοθεί σε συνεργασία με την ΕΥ ΟΠΣ όταν οριστικοποιηθεί το σύστημα SFC σε επίπεδο ΕΕ.

Αναλυτικότερα:

Η **Ενότητα 1** περιλαμβάνει τη στρατηγική της περιφέρειας/τομέα για τη συνεισφορά του ΕΠ στη στρατηγική της Ένωσης η οποία θα πρέπει να είναι συνεπής με το Κοινό Στρατηγικό Πλαίσιο (ΚΣΠ), το Σχέδιο του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 και να λαμβάνει υπόψη το «κείμενο θέσεων» (position paper) της ΕΕ για τη χώρα. Επίσης θα περιλαμβάνει αιτιολόγηση της χρηματοδοτικής κατανομής.

Η **Ενότητα 2** περιλαμβάνει την ανάλυση της στρατηγικής σε επίπεδο αξόνων προτεραιότητας και επενδυτικών προτεραιοτήτων, ειδικών στόχων, δεικτών και τύπων δράσεων.

Η **Ενότητα 3** περιλαμβάνει τις χρηματοδοτικές πληροφορίες του ΕΠ

Η **Ενότητα 4** αναφέρεται στην ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη χωρική ανάπτυξη, τις ανάγκες και τις δυσκολίες που πρέπει να αντιμετωπιστούν και πώς αυτή συμβάλλει στα αναμενόμενα αποτελέσματα του ΕΠ.

Η **Ενότητα 5** περιλαμβάνει τις προβλεπόμενες ενέργειες από το σύνολο του ΕΠ για την αντιμετώπιση των αναγκών των γεωγραφικών περιοχών ή στοχευμένων ομάδων που πλήττονται από τη φτώχεια.

Η **Ενότητα 6** αφορά στον τρόπο που θα αντιμετωπίσει το ΕΠ τις δημογραφικές προκλήσεις των περιφερειών και τις ειδικές ανάγκες ανάπτυξης ορισμένων περιφερειών που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα, σε σχέση με το ΚΣΠ.

Η **Ενότητα 7** περιγράφει τις αρχές και τους φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση, τον εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο και το ρόλο των εμπλεκόμενων εταιρών καθώς και τις δράσεις που προβλέπονται γι' αυτό.

Η **Ενότητα 8** αναφέρεται στο συντονισμό μεταξύ των Ταμείων και άλλων εθνικών ή ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων καθώς και με την ΕΤΕΠ.

Η **Ενότητα 9** απαιτεί τον προσδιορισμό των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων που μπορούν να εφαρμοστούν και αξιολόγηση της εκπλήρωσής τους.

Η **Ενότητα 10** περιλαμβάνει περίληψη αξιολόγησης της διοικητικής επιβάρυνσης και σχεδιαζόμενες δράσεις για τους δικαιούχους.

Η **Ενότητα 11** περιλαμβάνει τις ειδικές δράσεις για την ικανοποίηση των αναγκών των οριζόντιων αρχών.

Η **Ενότητα 12** περιλαμβάνει κατάλογο μεγάλων έργων και τη λίστα των εταιρών που συμμετείχαν στην προετοιμασία του ΕΠ.

Σε κάθε ενότητα στο σχέδιο περιεχομένων του Παραρτήματος Ι , περιλαμβάνονται κατευθύνσεις και οδηγίες για τη διαμόρφωση των κειμένων και των πινάκων με την επιφύλαξη μικρών διαφοροποιήσεων που μπορεί να προκύψουν σε επόμενη συζήτηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο τον Ιανουάριο 2014 ή και περαιτέρω εξειδίκευσης και διευκρινίσεων που ενδεχομένως κριθούν αναγκαίες στη διαδικασία σχεδιασμού.

Οι ενότητες 7-10 θα διαμορφωθούν από την ΕΑΣ/ΥΠΑΑΝ και θα αποσταλούν στα ΕΠ ενώ αν χρειαστεί περαιτέρω εξειδίκευση θα γίνει σε συνεργασία με το κάθε ΕΠ.

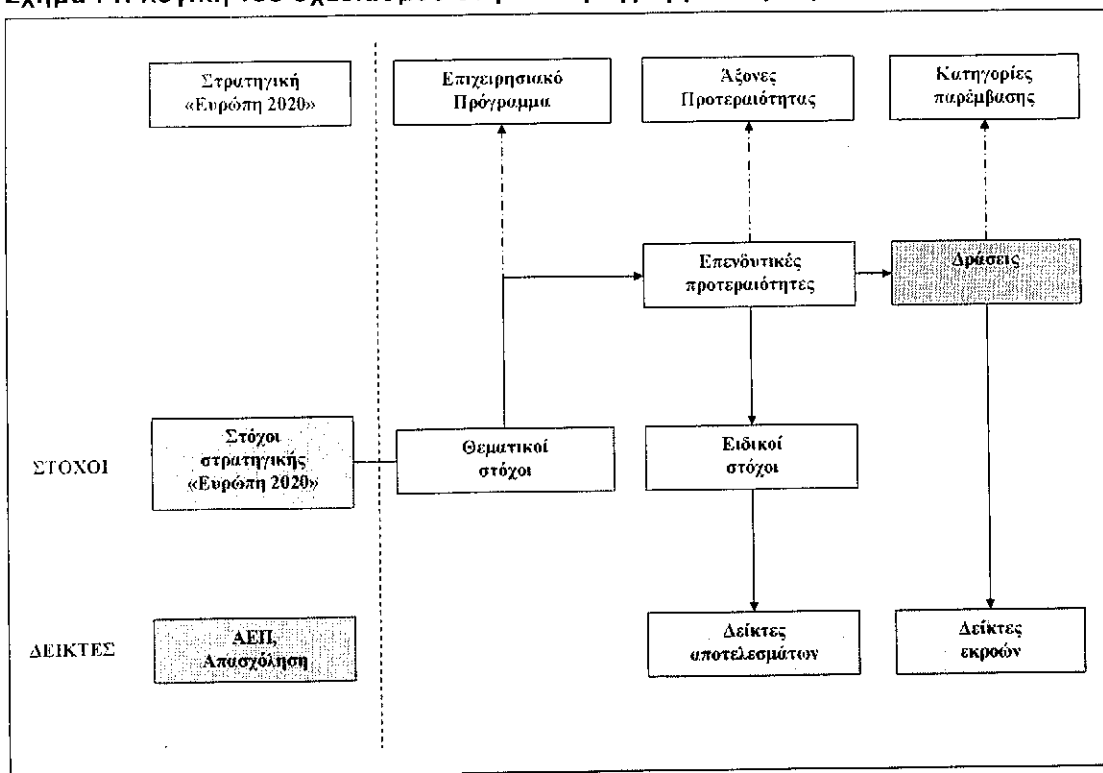
7.2 Παρουσίαση νέων δεδομένων

7.2.1 Προσανατολισμός στα αποτελέσματα – Λογική παρέμβασης

Η υιοθέτηση ενός γενικού κανονιστικού πλαισίου που καλύπτει και τα πέντε Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, Τ.Σ., ΕΓΤΑΑ, ΕΓΘΑ) στην νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 με κοινούς κανόνες, έχει ως στόχο την επίτευξη ενός καλύτερου συντονισμού μεταξύ πολιτικών που επιδιώκουν συμπληρωματικούς στόχους, προκειμένου να υποστηριχθεί αποτελεσματικά η νέα στρατηγική της ΕΕ (στρατηγική «Ευρώπη 2020»). Στο πλαίσιο αυτό η βασική διαφοροποίηση σε σχέση με την τρέχουσα προγραμματική περίοδο αποτελεί η εστίαση στα αποτελέσματα ως το κύριο στοιχείο επιτυχίας των παρεμβάσεων των πολιτικών. Ο προσανατολισμός στα αποτελέσματα στη νέα προγραμματική περίοδο βασίζεται σε τρεις πυλώνες: σε μία σαφή διατύπωση των στόχων των προγραμμάτων με μια ισχυρή λογική παρέμβασης (intervention logic), στον καθορισμό των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων για να διασφαλιστεί ότι έχουν εκπληρωθεί όλες οι απαιτήσεις για την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση της υποστήριξης της Ένωσης και στον προσδιορισμό σαφών και μετρήσιμων οροσήμων (milestones) και στόχων (targets) για τη διασφάλιση της επιδιωκόμενης προόδου (πλαίσιο επίδοσης).

Υπό αυτό το πρίσμα, η επίτευξη των στόχων των Ταμείων για την εκπλήρωση των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» απαιτεί τη διαμόρφωση στρατηγικών οι οποίες, μέσα από τον προσδιορισμό των προβλημάτων και τη διαμόρφωση κατάλληλων στόχων για την αντιμετώπισή τους, να αντανakλούν την απαραίτητη συνέπεια μεταξύ των θεματικών στόχων που έχουν επιλεγεί, των προτεραιοτήτων και των σχετικών στόχων που έχουν τεθεί. Καθώς σε κάθε περιοχή υπάρχει πληθώρα αναγκών, η επιτυχία κάθε πολιτικής έγκειται στον προσδιορισμό εκείνων των αναγκών που θα πρέπει να ικανοποιηθούν πρωταρχικά και στο καθορισμό συγκεκριμένων στόχων που θα πρέπει να επιτευχθούν ως αποτέλεσμα της παρέμβασης που επιλέχθηκε ως καταλληλότερη να υλοποιηθεί. Ωστόσο, καθώς η επίτευξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων μπορεί να είναι απόρροια μία σειράς παραγόντων, θα πρέπει να επιλεγούν εκείνοι οι οποίοι θα αποτελέσουν και το αντικείμενο της πολιτικής που θα υλοποιηθεί. Κατά συνέπεια η υιοθέτηση μία συγκεκριμένης λογικής στο πλαίσιο προσδιορισμού κάθε παρέμβασης θα οδηγήσει σε μία πιο ξεκάθαρη εικόνα του τι θα επιτευχθεί και με ποιο τρόπο και ως εκ τούτου κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΕΠ) θα πρέπει να διέπεται από μία λογική παρέμβασης η οποία να είναι προσανατολισμένη στα αποτελέσματα (result-oriented) .

Σχήμα : Η λογική του σχεδιασμού στη νέα προγραμματική περίοδο

Η **λογική της παρέμβασης** ορίζει τα λογικά βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν στο σχεδιασμό ενός ΕΠ προκειμένου να δοθεί έμφαση στα αποτελέσματα και να στοχευθούν κατάλληλα οι αναπτυξιακές ανάγκες που προσδιορίστηκαν σε κάθε περιοχή. Η λογική της παρέμβασης ξεκινά από την ανάλυση των αναπτυξιακών αναγκών που διαμορφώνουν τη στρατηγική και η οποία αναλύεται στη συνέχεια σε χρηματοδοτικές προτεραιότητες. Σε επόμενο βήμα γίνεται η επιλογή των θεματικών στόχων και των επενδυτικών προτεραιοτήτων που έχουν οριστεί σε επίπεδο ΕΕ, η οποία θα πρέπει να είναι συνεπής με τις απαιτήσεις της θεματικής συγκέντρωσης. Η επιλογή των επενδυτικών προτεραιοτήτων θα οδηγήσει στη δημιουργία των αξόνων προτεραιότητας με τον καθορισμό κατάλληλων ειδικών στόχων, οι οποίοι αποτελούν το αποτελέσματα στο οποίο οι επενδυτικές προτεραιότητες θα πρέπει να συνεισφέρουν μέσα από συγκεκριμένες δράσεις. Κατά συνέπεια σε επόμενο στάδιο οι ειδικοί στόχοι οδηγούν στον ορισμό συγκεκριμένων δεικτών αποτελέσματος (result indicators) και στον καθορισμό συγκεκριμένων τιμών-στόχων, ενώ ο τύπος των δράσεων που θα επιλεγούν να χρηματοδοτηθούν οδηγεί στον ορισμό συγκεκριμένων δεικτών εκροών (output indicators) και αντίστοιχα στον καθορισμό συγκεκριμένων τιμών-στόχων. Το **πλαίσιο επίδοσης** αποτελεί ένα εργαλείο που έχει ως στόχο τη διασφάλιση της επίτευξης των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων.

Για την εκτίμηση της συμβολής των Ταμείων έχουν οριστεί στο Παράρτημα του Κανονισμού κάθε Ταμείου κοινός **δείκτης** εκροών για την αξιολόγηση της προόδου υλοποίησης κάθε προγράμματος, οι οποίοι θα πρέπει να συμπληρωθούν σε κάθε πρόγραμμα με κατάλληλους ανά περίπτωση ειδικούς δείκτες αποτελεσμάτων και, όπου απαιτείται, από ειδικούς δείκτες εκροών.

Για τη μέθοδο ανάλυσης του λογικού πλαισίου η Επιτροπή έχει εκδώσει σχετικό έγγραφο⁴ στο οποίο υπάρχει και ο πίνακας που ακολουθεί και παρουσιάζει με παραδείγματα τη λογική της παρέμβασης κάνοντας χρήση ενός λογικού πλαισίου (logical framework). Ένα **λογικό πλαίσιο** απεικονίζει γραφικά πως μία παρέμβαση μπορεί να οδηγήσει σε διαφορετικά αποτελέσματα και ότι διαφορετικού είδους δράσεις (εκροές) μπορούν να οδηγήσουν στο να επιτευχθούν αυτά τα αποτελέσματα.

⁴

http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/preparation/2709_guidance_intervention%20logic.pdf

Πίνακας : Παρουσίαση της λογικής της παρέμβασης με τη χρήση ενός λογικού πλαισίου

Ταμείο	1ο στάδιο	2ο στάδιο	3ο στάδιο	4ο στάδιο	5ο στάδιο	6ο στάδιο
ΕΚΤ	<p>Παραδείγματα αναπτυξιακών αναγκών</p> <p>Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης σε ένα Κ-Μ είναι ιδιαίτερα υψηλό και επηρεάζει την αγορά εργασίας, μία σειρά κοινωνικών θεμάτων και την ανταγωνιστικότητα, ενώ υπάρχουν συγκεκριμένες προτάσεις προς το Κ-Μ για την αντιμετώπιση του προβλήματος →</p> <p>Χρηματοδοτική προτεραιότητα/ ευρύτερες περιοχές παρέμβασης: αγορά εργασίας, κοινωνικά θέματα και ανταγωνιστικότητα</p>	<p>Παραδείγματα θεματικών στόχων και επενδυτικών προτεραιοτήτων</p> <p><u>Θεματικός στόχος 10:</u> Επένδυση στην εκπαίδευση, κατάρτιση και επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση</p> <p><u>Επενδυτική προτεραιότητα (1) του άρθρου 3.1.γ του Κανονισμού ΕΚΤ:</u> Μείωση και αποτροπή της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και την προαγωγή της ισότιμης πρόσβασης σε καλής ποιότητας προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων δυνατοτήτων τυπικής, άτυπης και μη τυπικής μάθησης για την επανένταξη στην εκπαίδευση και κατάρτιση</p>	<p>Παραδείγματα ειδικών στόχων</p> <p>Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου σε σχολεία μειονεκτουσών ομάδωνστην ηλικιακή ομάδα Χ-ψ ετών</p>	<p>Παραδείγματα δεικτών αποτελέσματος</p> <p>Μείωση του ρυθμού εγκατάλειψης του σχολείου σε μειονεκτουσών ομάδωνστην ηλικιακή ομάδα Χ-ψ ετών</p>	<p>Παραδείγματα δράσεων που θα υποστηρίχθούν</p> <p>Εισαγωγή συστημάτων συμβουλευτικής υποστήριξης των μαθητών και των γονέων για την καλύτερη αντιμετώπιση των αιτιών που οδηγούν στην πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου κλπ</p>	<p>Δείκτες εκροών</p> <p>Τυπικοί Κοινοί Δείκτες Εκροών ΕΚΤ + ειδικοί δείκτες ανά πρόγραμμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Συμμετέχοντες ηλικίας υποχρεωτικής εκπαίδευσης - Συμμετέχοντες ηλικίας μεγαλύτερης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και έως 25 ετών
	ΕΤΠΑ/ ΤΣ	<p>Το οδικό δίκτυο είναι κορεσμένο σε μία περιφέρεια →</p> <p>Χρηματοδοτική προτεραιότητα/ ευρύτερες περιοχές παρέμβασης: Επενδύσεις για την υποστήριξη της περιφερειακής κινητικότητας</p>	<p><u>Θεματικός στόχος 7:</u> Προαγωγή βιώσιμων μεταφορών και αφαίρεση εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων</p> <p><u>Επενδυτική προτεραιότητα 7β:</u> Ενίσχυση περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στην υποδομή ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των πολυτροφικών κόμβων</p>	<p>Βελτίωση της προσβασιμότητας στην περιφέρεια Χ με βιώσιμο τρόπο</p>	<p>Μείωση του χρόνου ταξιδιού</p>	<p>Επένδυση στο σιδηροδρομικό δίκτυο για τη μετακίνηση μέρους της κυκλοφορίας από το οδικό στο σιδηροδρομικό δίκτυο που συνδέεται με τα ΔΕΔ-Μ</p> <p>Βελτίωση της δημόσιας (οδικής) συγκοινωνίας κλπ</p>

7.2.2 Σύστημα κατηγοριοποίησης

Οι πίνακες των κατηγοριών παρέμβασης των οικονομικών δεδομένων των Προγραμμάτων για την περίοδο 2014-2020 για τα Ταμεία (ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΤΣ) βρίσκονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της παρούσης εγκυκλίου (στην Αγγλική γλώσσα) με βάση την τελευταία τεχνική οδηγία που είναι διαθέσιμη από την Ε.Ε.⁵ Οι πίνακες κατηγοριοποίησης διατηρούν τα βασικά χαρακτηριστικά του συστήματος κατηγοριοποίησης της περιόδου 2007-2013. Έτσι οι ακόλουθες 5 διαστάσεις κατηγοριοποίησης θα διατηρηθούν, με μία μόνο λεκτική διαφοροποίηση στην πρώτη διάσταση ως εξής:

1. Πεδία παρέμβασης (αντί του όρου θεματική προτεραιότητα προκειμένου να μην υπάρχει σύγχυση με τους θεματικούς στόχους και τις επενδυτικές προτεραιότητες που είναι όροι της νέας περιόδου).
2. Τύπος χρηματοδότησης.
3. Χωρική διάσταση.
4. Οικονομική δραστηριότητα.
5. Γεωγραφική περιοχή.

Εκτός από τις παραπάνω διαστάσεις προστίθενται 3 ακόμη διαστάσεις κατηγοριοποίησης.

Η 6η διάσταση αφορά τον Μηχανισμό Εφαρμογής Χωρικών Παρεμβάσεων, από την οποία θα προκύπτει τι ποσό κατανέμεται τόσο σε Προγραμματικό επίπεδο όσο και κατά το στάδιο της υλοποίησης, σε δράσεις ενός τέτοιου μηχανισμού. (π.χ. Ολοκληρωμένες Εδαφικές Επενδύσεις ΙΤΙ ή CLLD) .

Η 7η διάσταση αφορά στις δράσεις ΕΚΤ και συνίσταται στην κατανομή δράσεων ΕΚΤ που άπτονται πολλών θεματικών στόχων και θα μπορούσαν να συνδέονται με πολλές επενδυτικές προτεραιότητες, όπως για παράδειγμα η κλιματική αλλαγή και η κοινωνική καινοτομία.

Η 8η διάσταση αφορά το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής και αναφέρεται στην κατανομή ποσών ανά θεματικό στόχο, έχοντας στον πίνακα αυτόν, την Τεχνική βοήθεια ως μία διακριτή κατηγορία.

Από τις παραπάνω συνολικά 8 διαστάσεις, μόνο οι διαστάσεις της Οικονομικής δραστηριότητας και της Γεωγραφικής περιοχής δεν απαιτείται να συμπεριλαμβάνονται στα στοιχεία των Προγραμμάτων. Σε όλες τις άλλες διαστάσεις απαιτείται η υποβολή ενδεικτικών κατανομών σε Προγραμματικό επίπεδο.

Σημαντική διαφοροποίηση σε σχέση με την τρέχουσα περίοδο είναι ότι τα στοιχεία κατηγοριοποίησης θα πρέπει να έχουν ενδεικτική κατανομή σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας και επιπλέον εντός του άξονα, θα πρέπει να υπάρχει κατανομή ανά Ταμείο και Κατηγορία περιφερειών, στις περιπτώσεις που ο άξονας είναι πολυταμειακός ή συμπεριλαμβάνει περισσότερες από μία κατηγορίες περιφερειών.

Πεδία παρέμβασης

Στην διάσταση του πεδίου παρέμβασης οι κωδικοί πεδίων παρέμβασης έχουν αναθεωρηθεί με βάση την εμπειρία της τρέχουσας περιόδου, προκειμένου να βελτιωθεί ο ορισμός και η εφαρμογή τους. Έτσι οι κωδικοί από 1-99 αφορούν το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής, τα πεδία παρέμβασης ΕΚΤ αφορούν κωδικούς από 100-117, ενώ τα Προγράμματα εδαφικής συνεργασίας μπορούν να χρησιμοποιήσουν το σύνολο των κωδικών των πεδίων παρέμβασης.

Οι φορείς προγραμματισμού θα πρέπει να λάβουν υπόψη ότι η λίστα των κωδικών πεδίων παρέμβασης που θα χρησιμοποιήσουν, θα πρέπει να συνδέονται με την λογική της παρέμβασης σε κάθε άξονα προτεραιότητας και συνεπώς στο πλαίσιο αυτό, ενδυναμώνεται ο ρόλος και η σημασία τους τόσο στο στάδιο του Προγραμματισμού, όσο και στην υλοποίηση. Δίνεται ωστόσο η δυνατότητα τροποποίησης των κατανομών των οικονομικών δεδομένων ανά κωδικό πεδίου παρέμβασης κατά το διάστημα της εφαρμογής, δεδομένου ότι η κατανομή παραμένει ενδεικτική.

Στο ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής δεν υπάρχουν περιορισμοί στη σύνδεση πεδίων παρέμβασης με συγκεκριμένους θεματικούς στόχους και επενδυτικές προτεραιότητες και υπάρχουν πεδία παρέμβασης που θα μπορούσαν να συνδεθούν με διαφορετικούς θεματικούς στόχους και επενδυτικές προτεραιότητες, αρκεί να δικαιολογείται η συνεισφορά τους στην επίτευξη των στόχων αυτών. Αντίθετα στο ΕΚΤ υπάρχει μία προς μία σύνδεση επενδυτικών προτεραιοτήτων και πεδίων παρέμβασης.

Πεδία παρέμβασης και συνεισφορά στους στόχους της κλιματικής αλλαγής.

⁵ Η κατηγοριοποίηση των παρεμβάσεων στα Ταμεία ΕΓΤΑΑ, ΕΤΘΑ ακολουθεί τις ειδικές ρυθμίσεις των Ταμείων αυτών.

Αυτό που διαφοροποιεί σημαντικά την διάσταση των πεδίων παρέμβασης στη νέα περίοδο είναι ότι θα χρησιμοποιηθούν για την μέτρηση της συνεισφοράς των πόρων της συνοχής του Κράτους Μέλους στην επίτευξη των στόχων της κλιματικής αλλαγής (Άρθρο 8 Γενικού Κανονισμού). Έτσι προβλέπεται ο ορισμός ποσοστών με 0%, 40% και 100% συνεισφορά στην κλιματική αλλαγή επί του ποσού που έχει κατανεμηθεί στο πεδίο παρέμβασης που επιλέγεται. Το ποσοστό αυτό διαφοροποιείται ανάλογα με τη συνάφεια του κάθε πεδίου παρέμβασης με δράσεις που συνεισφέρουν στην κλιματική αλλαγή. Για παράδειγμα πεδία παρέμβασης οδικών υποδομών λαμβάνουν 0% κ.ο.κ. Ως εκ τούτου από το στάδιο του Προγραμματισμού, θα φαίνεται έστω και ενδεικτικά πόσο συνεισφέρει κάθε Πρόγραμμα στην επίτευξη του εθνικού στόχου 20% των πόρων ΕΤΠΑ και Ταμείου Συνοχής για την κλιματική αλλαγή.

Επισημαίνεται ότι με βάση την μεθοδολογία υπολογισμού της συνεισφοράς δαπανών στην κλιματική αλλαγή, πεδία παρέμβασης με 0% συνεισφορά, όπως για παράδειγμα οδικά έργα, εφόσον εντάσσονται στους θεματικούς στόχους 4 (Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς) ή 5 (Προαγωγή προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, πρόληψη και διαχείριση κινδύνου) θα θεωρείται ότι συμβάλλουν με ποσοστό 40% στους στόχους της κλιματικής αλλαγής.

Για τις δράσεις του ΕΚΤ, η κάθε δράση του που συνδέεται με στόχους κλιματικής αλλαγής όπως π.χ. η εκπαίδευση σε ενεργειακά αποδοτικές τεχνολογίες κατασκευής θα κατηγοριοποιείται στο πεδίο 1 των δευτερογενών δράσεων ΕΚΤ (υποστηρίζοντας την μετάβαση σε οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και αποτελεσματικής χρήσης των πόρων) λαμβάνοντας συνεισφορά στο αντίστοιχο πεδίο 100%.

Ολοκληρώνοντας την αναφορά στις διαστάσεις κατηγοριοποίησης πρέπει να επισημανθεί ότι οι κωδικοί στις άλλες διαστάσεις (Χωρική, Οικονομική δραστηριότητα, Τύπος χρηματοδότησης κ.λ.π.) έχουν υποστεί κάποιες μικρές τροποποιήσεις, προκειμένου να γίνεται πιο εύκολα η επιλογή των πεδίων από τις Αρχές Προγραμματισμού, στη βάση των νέων δεδομένων της περιόδου 2014-2020.

7.2.3 Πλαίσιο επίδοσης

Το Πλαίσιο Επίδοσης (Π.Ε.) αποτελεί ένα νέο εργαλείο, το οποίο σχετίζεται με την αποτίμηση της αποδοτικής εφαρμογής των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) πλην των Προγραμμάτων και των Προτεραιοτήτων που αφορούν Τεχνική Βοήθεια και την Πρωτοβουλία για τις ΜΜΕ. Αποτελείται από δείκτες διαφορετικών τύπων που τίθενται στο επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας Ε.Π. ή της Προτεραιότητας Ε.Ε. οι οποίοι ελέγχονται για την πρόοδο σχετικά με την επίτευξή τους σε συγκεκριμένες χρονικές στιγμές.

Ο έλεγχος για την επίτευξη των δεικτών γίνεται **δύο φορές** κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

- το **2019**, μέσω των στοιχείων της Ετήσιας Έκθεσης στην οποία περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως 31/12/2018 και εξετάζεται η επίτευξη των οροσήμων που αποτελούν τους ενδιάμεσους στόχους που τίθενται για το 2018
- το **2025**, μέσω των στοιχείων της Τελικής Έκθεσης Εφαρμογής στην οποία περιλαμβάνεται η υλοποίηση έως τις 31/12/2023 και εξετάζεται η επίτευξη των στόχων που τίθενται για το 2023.

Οι τύποι των δεικτών που χρησιμοποιούνται στο Π.Ε. είναι :

1. **Δείκτες εκροών (output indicators)**, ως υποσύνολο των ήδη επιλεγμένων για το Πρόγραμμα δεικτών εκροών, οι οποίοι θα πρέπει να **αποτυπώνουν ποσοστό άνω του 50% της χρηματοδοτικής κατανομής των πόρων στον Άξονα Προτεραιότητας/Προτεραιότητα** και παράλληλα ο αριθμός τους να είναι μικρός έτσι ώστε να μη τεθεί σε κίνδυνο η επίτευξη των σχετικών οροσήμων του 2018 και των στόχων του 2023.
2. **Βασικά στάδια εφαρμογής (key implementation steps)**, τα οποία χρησιμοποιούνται στην περίπτωση που η υλοποίηση πράξεων που θέλουμε να συνδέσουμε με το Π.Ε. και περιλαμβάνονται σε ένα Άξονα Προτεραιότητας / προτεραιότητα, δεν αναμένεται να έχουν ολοκληρωθεί ως το 2018 και επομένως δεν θα υπάρχει μετρήσιμο αποτέλεσμα.
3. **Οικονομικοί δείκτες (financial indicators) όπου χρησιμοποιείται ένας** οικονομικός δείκτης ανά Άξονα Προτεραιότητας / Προτεραιότητα.
4. **Δείκτες αποτελέσματος (results indicators)** όπου απαιτείται, δεδομένου ότι υπάρχει διαφορετική προσέγγιση ανά Ταμείο.

Η πρόοδος για την επίτευξη των δεικτών εξετάζεται μέσω της παρακολούθησης των δεικτών, που τίθενται στο επίπεδο του Άξονα Προτεραιότητας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π.) που συγχρηματοδοτούνται από τα ΕΔΕΤ, οι οποίοι πρέπει είναι στοχοθετημένοι και να παρακολουθούνται διακριτά ανά Ταμείο και ανά Περιφέρεια. Το ίδιο ισχύει και για την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων.

Οι δείκτες εκροών, τα ορόσημα (2018) και οι στόχοι (2023) αφορούν στόχους που έχουν επιτευχθεί για πλήρως ολοκληρωμένες πράξεις. Εξαιρέση αποτελούν οι δείκτες που σχετίζονται με πράξεις που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ καθώς και αυτές που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων, όπου οι δείκτες εκροών αφορούν στόχους για μερικώς εκτελεσθείσες πράξεις.

Για τη **διαμόρφωση του Π.Ε. των Προγραμμάτων**, που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ και το Τ.Σ. και για τα προγράμματα ΕΕΣ χρησιμοποιούνται δείκτες εκροών, οικονομικοί δείκτες και δείκτες που αφορούν τα βασικά στάδια εφαρμογής. Κατάλληλοι δείκτες αποτελέσματος μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην περίπτωση που κριθεί ότι πρέπει να ενσωματωθούν στα Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Για τη διαμόρφωση του Π.Ε. των Προγραμμάτων, που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, χρησιμοποιούνται δείκτες εκροών και οικονομικοί δείκτες. Παράλληλα, άμεσοι δείκτες αποτελέσματος μπορούν να χρησιμοποιηθούν, στην περίπτωση που αποτυπώνουν αποτελέσματα στενά συνδεδεμένα με τους ωφελούμενους ή τους φορείς και υπάρχει η δυνατότητα άμεσης διάθεσης των δεδομένων και των στατιστικών στοιχείων.

Για τη διαμόρφωση του Π.Ε. των Προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ, χρησιμοποιούνται δείκτες εκροών και οικονομικοί δείκτες που επιλέγονται από το σύνολο των κοινών δεικτών παρακολούθησης και αξιολόγησης. Για τα ορόσημα χρησιμοποιούνται τα σταθερά ποσοστά, όπως αυτά ορίζονται στις προτεραιότητες Ε.Ε. για την Αγροτική Ανάπτυξη. Οι ανωτέρω δείκτες καθορίζονται στο κοινό σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης του ΕΓΤΑΑ.

Αντίστοιχα, για τη διαμόρφωση του Π.Ε. του Προγράμματος που συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΘΑ, χρησιμοποιούνται δείκτες εκροών, βασικά βήματα εφαρμογής και οικονομικοί δείκτες.

Οι Διαχειριστικές Αρχές (Δ.Α.) θα πρέπει να παρέχουν στην Ε.Ε. πληροφόρηση σχετικά με τις μεθόδους και τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την επιλογή των δεικτών του Π.Ε. (εκτός από τα Προγράμματα και τους Άξονες Προτεραιότητας που αφορούν την Τεχνική Βοήθεια και την Πρωτοβουλία για τις ΜΜΕ). Για το ΕΤΘΑ οι αρμόδιες υπηρεσίες θα πρέπει να παρέχουν στην Ε.Ε. πληροφόρηση σχετικά με τις μεθόδους και τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την επιλογή των οροσήμων και των στόχων του Π.Ε., ενώ για το ΕΓΤΑΑ η σχετική πληροφόρηση αφορά μόνο την επιλογή των στόχων.

Στις περιπτώσεις όπου στον Άξονα Προτεραιότητας/Προτεραιότητα περιλαμβάνονται περισσότερα του ενός Ταμεία ή περισσότερες της μιας περιφέρειες η λογική της επιλογής των δεικτών εκροών πρέπει να είναι διαθέσιμη ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας και τα μερίδια των χρηματοδοτικών κατανομών που σχετίζονται με τις πράξεις οι οποίες παράγουν εκροές πρέπει να είναι μεγαλύτερα του 50% ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας. Τα ανάλογα ισχύουν και για την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων, *(λεπτομέρειες για τη δομή του ΕΠ βλέπε σχέδιο περιεχομένων ΕΠ με βάση fiche 26 της ΕΕ)*.

Σε **επίπεδο Προγράμματος** το Π.Ε. θα απεικονίζεται σε **σχετικό Πίνακα** (Πίνακας 6) που περιλαμβάνει πληροφόρηση σε επίπεδο Άξονα Προτεραιότητας/Προτεραιότητα για τον δείκτη, τη μονάδα μέτρησης και τις τιμές των οροσήμων και των στόχων, τις πηγές των στοιχείων, ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας. Διακριτά θα απεικονιστεί και η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων. Μια περίληψη της πληροφόρησης σχετικά με τις μεθόδους και τα κριτήρια που χρησιμοποιήθηκαν για την επιλογή των δεικτών του Π.Ε. και καθορίζουν τα αντίστοιχα ορόσημα και τους στόχους, μπορεί να περιληφθεί στο Ε.Π. που θα υποβληθεί στην Ε.Ε. Πλήρης πληροφόρηση για το ανωτέρω θέμα θα πρέπει να είναι διαθέσιμη, εφόσον ζητηθεί από την Ε.Ε.

Στο πλαίσιο της κατάρτισης των Προγραμμάτων πρέπει να κατανεμηθεί και το **Αποθεματικό Επίδοσης (Α.Ε.)**, το οποίο αντιστοιχεί στο **6% των πόρων** που κατανέμονται συνολικά στα ΕΔΕΤ, για τον υπολογισμό του οποίου εξαιρούνται οι πόροι για την ΕΕΣ και της Π.Α.Ν. (και κάποιες άλλες κατηγορίες). Στα Προγράμματα, το Α.Ε. κατανέμεται ανά Άξονα Προτεραιότητας/Προτεραιότητα και είναι ανάμεσα στο 5% και το 7% των πόρων που κατανέμονται σε αυτόν/η, με εξαίρεση την Τεχνική Βοήθεια και την Πρωτοβουλία για τις ΜΜΕ (Πίνακας 17). Το Α.Ε. κατανέμεται οριστικά στους Άξονες Προτεραιότητας/Προτεραιότητες που έχουν επιτύχει τα ορόσημα σύμφωνα με σχετική απόφαση της Ε.Ε. που υιοθετείται μέσω εφαρμοστικής πράξης. Το Α.Ε. που συνδέεται με Άξονες Προτεραιότητας/Προτεραιότητες που δεν πέτυχαν τα ορόσημα, θα ανακατανεμηθεί σε Άξονες

Προτεραιότητας/Προτεραιότητες που έχουν επιτύχει. Η ανακατανομή αυτή θα βασίζεται σε αίτηση του Κράτους Μέλους που θα συνδέεται με σχετική αναθεώρηση των Προγραμμάτων.

Αποθεματικό Επίδοσης δεν κατανέμεται στα Προγράμματα που χρηματοδοτούνται μέσω του ΤΕΕΣ, στις δράσεις της Π.Α.Ν., της Τεχνικής Βοήθειας και της Πρωτοβουλίας για τις ΜΜΕ.

7.2.4 Άξονας προτεραιότητας

Για τη διαμόρφωση των Άξόνων Προτεραιότητας, επιλέγεται κατ' αρχήν η κατεύθυνση που δίνεται από το άρθρο 96 του Γενικού Κανονισμού, όπου ένας Άξονας θα χρηματοδοτείται «κατά κανόνα» από ένα Ταμείο, θα περιλαμβάνει παρεμβάσεις σε ένα τύπο Περιφέρειας (εκτός του Ταμείου Συνοχής), θα εξειδικεύει ένα θεματικό στόχο και θα περιλαμβάνει μια ή περισσότερες επενδυτικές προτεραιότητες αυτού του θεματικού Στόχου σε συνδυασμό με τους ειδικούς κανόνες του αντίστοιχου Ταμείου.

Ωστόσο, στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης και θεματικά συνεκτικής προσέγγισης, ένας Άξονας Προτεραιότητας θα μπορούσε, επαρκώς αιτιολογημένα και σε συνεργασία με την ΕΑΣ :

1. να αφορά περισσότερες της μιας Περιφέρειες
2. να συνδυάζει μια ή περισσότερες επενδυτικές προτεραιότητες από το ΕΤΠΑ, το Ταμείο Συνοχής και το ΕΚΤ στο πλαίσιο ενός θεματικού στόχου
3. να συνδυάζει, όπου αυτό τεκμηριώνεται δεόντως, μια ή περισσότερες συμπληρωματικές επενδυτικές προτεραιότητες από διαφορετικούς θεματικούς στόχους με στόχο την επίτευξη της μέγιστης συνεισφοράς ενός Άξονα Προτεραιότητας π.χ. Βιώσιμη αστική Ανάπτυξη
4. στην περίπτωση του ΕΚΤ, να περιέχει συνδυαστικά επενδυτικές προτεραιότητες από τους θεματικούς στόχους 8, 9, 10 και 11 έτσι ώστε να διευκολύνεται η συνεισφορά τους σε άλλους Άξονες Προτεραιότητας, προκειμένου να υλοποιηθεί η διάσταση της κοινωνικής καινοτομίας και της διακρατικής συνεργασίας.

Για τη διαμόρφωση των αξόνων η ΕΕ έχει εκδώσει αντίστοιχες οδηγίες που βρίσκονται στον ακόλουθο σύνδεσμο

[http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/preparation/2709_guidance_building_priority_axis .pdf](http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/preparation/2709_guidance_building_priority_axis.pdf)

7.2.5 Ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών

Για την ανταπόκριση στις απαιτήσεις των νέων Κανονισμών που συνδέονται με τους δείκτες της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020 (προσανατολισμός στα αποτελέσματα, αιρεσιμότητα σχετικά με τα στατιστικά στοιχεία, πλαίσιο επίδοσης, εκθέσεις προόδου κλπ) θα καταρτισθεί έγγραφο, με τίτλο «**Ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020**». Το έγγραφο θα καταρτισθεί από τη Μονάδα Β' της ΕΥΣΣΑΑΠ, με τη συνεργασία της Μονάδας Γ της ΕΥΣΕΚΤ για τους δείκτες ΕΚΤ, θα έχει δυναμικό χαρακτήρα θα αποσταλεί στο αμέσως επόμενο διάστημα και θα επικαιροποιείται όποτε είναι απαραίτητο.

Η έννοια του συστήματος δεν περιορίζεται μόνο στο Πληροφοριακό Σύστημα ή στο πλέγμα δεικτών που εισάγεται στα ΕΠ, αλλά σε μία σειρά από στοιχεία (διαδικασίες, μεθοδολογίες, εργαλεία) που θα αντιμετωπίζονται με ολοκληρωμένο τρόπο σε εθνικό επίπεδο.

Βασικές αρχές που διέπουν το Σύστημα είναι:

- περιορισμός αριθμού δεικτών σε σχέση με την περίοδο 2007-13 (πχ με καλύτερη διάκριση project-level/programme-level, οριζόντιο έλεγχο ΕΥΣΣΑΑΠ/helpdesk, χρήση συμπληρωματικών δεικτών για το πρόγραμμα όπου οι κοινοί δείκτες είναι ανεπαρκείς κλπ).
- σύνδεση με το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου.
- υποστήριξη των ΕΥΔ κατά τις διαπραγματεύσεις των νέων προγραμμάτων.
- αυτοματοποιημένοι και δειγματοληπτικοί έλεγχοι ποιότητας και πληρότητας δεδομένων.
- παραμετροποίηση στο ΟΠΣ-ΕΡΓΟΡΑΜΑ (πχ "πυρήνας" του ΟΠΣ, ορισμοί δεικτών, οδηγίες συμπλήρωσης πεδίων κλπ).

Το «Ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020» θα καλύπτει:

- όλους τους δείκτες των ΕΠ/ΠΕΠ και Ταμείων που εισάγονται στην SFC2014 (πίνακες 2,3,4,4α,5,6,28 υπόδειγμα Επιχειρησιακού Προγράμματος), κοινοί ή ειδικοί για το πρόγραμμα δείκτες,
- δείκτες παρακολούθησης επιμέρους απαιτήσεων των Κανονισμών (πχ στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, Τοπική Ανάπτυξη με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων/CLLD, ολοκληρωμένες χωρικές παρεμβάσεις, Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων κλπ),
- αυστηρά επιλεγμένους ποσοτικούς στόχους στρατηγικών πλαισίων πολιτικής των αιρεσιμοτήτων (πχ Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Έρευνας και Καινοτομίας , Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας κλπ) μόνο όπου αυτοί συνιστούν και δείκτες Ειδικών Στόχων προγραμμάτων που συγχρηματοδοτούνται.

7.2.6 Ολοκληρωμένη Χωρική ανάπτυξη

Με οδηγό τις βασικές κατευθύνσεις του ΕΣΠΑ 2014-2020, η ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη χωρική ανάπτυξη καλείται να συμπληρώσει τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης και να μεγιστοποιήσει τα οφέλη από την άσκηση των τομεακών πολιτικών.

Τα κύρια στοιχεία της νέας προγραμματικής περιόδου για τη χωρική ανάπτυξη είναι:

- η ολοκληρωμένη προσέγγιση μέσω του πολύ-ταμειακού και πολύ-τομεακού χαρακτήρα των παρεμβάσεων στο πλαίσιο μιας χωρικής αναπτυξιακής στρατηγικής.
- Η ενίσχυση της αστικής διάστασης.
- Η πολυ-επίπεδη διακυβέρνηση με τη συμμετοχή των τοπικών φορέων στο σχεδιασμό και τον προγραμματισμό των παρεμβάσεων.
- Η επικέντρωση στις προτεραιότητες της στρατηγικής Ευρώπη 2020.
- Η εισαγωγή νέων εργαλείων χωρικής ανάπτυξης.
- Η συμπερίληψη δράσεων της στρατηγικής της μακρο-περιφέρειας Αδριατικής-Ιονίου στα εμπλεκόμενα περιφερειακά προγράμματα.

Το ΕΣΠΑ έχει εντοπίσει τις περιφερειακές ανισότητες, αναπτυξιακές ανάγκες και στενώσεις για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής Ε2020, τις ειδικές ανάγκες και δυνατότητες ανάπτυξης αστικών, αγροτικών, παράκτιων και θαλάσσιων περιοχών και περιοχών που πλήττονται από τη φτώχεια ή συγκεντρώνουν Ευπαθείς-Ευάλωτες Κοινωνικές Ομάδες, καθώς και τις ιδιαίτερες προκλήσεις σε νησιωτικές, ορεινές και διασυνοριακές περιοχές και τις διασυνοριακές προκλήσεις. Για την αντιμετώπιση τους προσδιορίζει συγκεκριμένη Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στη Χωρική Ανάπτυξη, η οποία θα εξειδικευθεί στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

Η Ολοκληρωμένη Προσέγγιση είναι πολυτομεακή και πολυταμειακή, ορίζει ως απώτερους στόχους την επίτευξη της απασχόλησης, της κοινωνικής συνοχής και της διατήρησης των πόρων χρησιμοποιώντας ως κινητήρες την ανταγωνιστικότητα και την επιχειρηματικότητα, χρησιμοποιεί τα εργαλεία της Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ), της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) και της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ), αφορά σε σημαντικό μέρος των πόρων των ΕΔΕΤ (6 % των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων προβλέπεται να κατευθυνθούν σε δράσεις μέσω ολοκληρωμένων προγραμμάτων Αστικής Ανάπτυξης) ενώ αναμένεται και ισχυρή μόχλευση ιδιωτικών πόρων.

Στην **Ενότητα 4**, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα πρέπει να περιγράφει την προσέγγιση του στην ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη, ορίζοντας συνοπτικά αλλά συγκεκριμένα τις κύριες ανάγκες και προβλήματα και δυσκολίες ως προς τη χωρική ανάπτυξη, το βασικό δυναμικό χωρικής ανάπτυξης (με αναφορά στην **Ενότητα 2** «Αξονες Προτεραιότητας»), τα μέσα για την ολοκληρωμένη προσέγγιση σε περιφερειακή και υπο-περιφερειακή κλίμακα, και τη συμβολή της χωρικής προσέγγισης στους ειδικούς στόχους και στα αναμενόμενα αποτελέσματα του Προγράμματος. Η περιγραφή θα πρέπει να γίνεται στο πλαίσιο της προσέγγισης του ΕΣΠΑ 2014-2020 και αξιοποιώντας τις μέχρι σήμερα απαντήσεις στην 1^η και 2^η Εγκύκλιο του ΥΠΑΑΝ και τα πορίσματα σχετικών με την περιφέρεια *Αξιολογήσεων, Πλαισίων Χωρικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης, εκθέσεων για την Έξυπνη Εξειδίκευση* και σχετικών διαθέσιμων μελετών.

Στο πλαίσιο της γενικής στρατηγικής του ΕΣΠΑ (στο οποίο εντάσσεται και το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης), το κείμενο του επιχειρησιακού προγράμματος θα πρέπει να αναφέρει τη χρήση του εργαλείου της **Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων**. Θα περιλάβει στη συνέχεια κεντρικών οδηγιών (που θα σταλούν στους φορείς το αμέσως επόμενο διάστημα), τα κριτήρια για τον εντοπισμό των περιοχών εφαρμογής του και τις αρχές επιλογής, έγκρισης και χρηματοδότησης των αντίστοιχων τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης και τοπικών ομάδων δράσης.

Ως ενδεικτικά κριτήρια για τον εντοπισμό των αστικών και περιαστικών περιοχών θα τίθενται στις οδηγίες που θα αποσταλούν, η ύπαρξη σαφώς διακριτής ζώνης ασύμβατων χρήσεων, συγκέντρωσης ανεργίας, φτώχειας και ομάδων-στόχου, δημογραφικών και γεωγραφικών προκλήσεων, παραγωγικής αποδιάρθρωσης ή ανασυγκρότησης.

Η επιλογή, έγκριση και χρηματοδότηση των τοπικών στρατηγικών ανάπτυξης και τοπικών ομάδων δράσης θα γίνει στο πλαίσιο διαδικασίας επιλογής, με κριτήρια (ενδεικτικά) που θα αφορούν στην καταλληλότητα της τοπικής στρατηγικής, στη συμβολή στην επίτευξη των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, και στη διαχειριστική επάρκεια, τεχνική ετοιμότητα και δυνατότητα μόχλευσης πόρων του φορέα, τηρώντας την Κανονιστική απαίτηση δημόσιες αρχές, κοινωνικοοικονομικοί φορείς και ομάδες συμφερόντων να μην έχουν συμμετοχή ανώτερη του 49%. Οι ΤΑΠΤΟΚ θα είναι υπό τη διαχειριστική ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής του Προγράμματος, με την κατάλληλη συμμετοχή αρχών του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης σε περίπτωση χρήσης και του ΕΓΤΑΑ. Στην ίδια περίπτωση, το ΕΓΤΑΑ θα είναι επικεφαλής Ταμείο και θα τηρείται χρηματοδοτικός πίνακας διακριτός κατά ΕΔΕΤ.

Για τη **Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη**, κάθε Περιφέρεια με ισχυρή παρουσία αστικού πληθυσμού και συγκεντρώσεων, θα πρέπει να αναφέρει στο προγραμματικό κείμενο το ενδεικτικό ποσό συνδρομής του ΕΤΠΑ και ανάλογης συνδρομής του ΕΚΤ για ολοκληρωμένες δράσεις βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, περιγράφοντας τη χρήση Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης ή άλλων ειδικών διαχειριστικών ρυθμίσεων, υποδεικνύοντας το βαθμό συμμετοχής των αστικών αρχών στη διαχείριση των δράσεων (περιλαμβανομένης της επιλογής παρεμβάσεων) και συμπληρώνοντας ειδικό ενδεικτικό χρηματοδοτικό πίνακα. Η Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη θα υλοποιηθεί μέσω στρατηγικών που θα εντάσσονται σε τουλάχιστον δύο θεματικούς στόχους και θα καλούνται να αντιμετωπίσουν τις οικονομικές, περιβαλλοντικές, δημογραφικές, κοινωνικές και τις προκλήσεις κλιματικής αλλαγής, ορίζοντας ως εργαλείο υλοποίησης, την Ολοκληρωμένη Χωρική Επένδυση. Θα αναφέρονται οι περιοχές ή οι τύποι περιοχών που θα εφαρμοστεί, η ενδεικτική χρηματοδοτική κατανομή κατά Ταμείο και Άξονα Προτεραιότητας και οι ρυθμίσεις διαχείρισης, εφαρμογής και συντονισμού. Όπως αναφέρθηκε και προηγούμενα θα ακολουθήσουν ειδικότερες οδηγίες και κεντρικές κατευθύνσεις.

Δεδομένης της μεγάλης σημασίας των αστικών περιοχών και των εξαιρετικών προκλήσεων που αντιμετωπίζουν σε κάθε Περιφέρεια, ανάλογα με τη βαρύτητα του αστικού πληθυσμού και τη συμμετοχή των αστικών δραστηριοτήτων στο ΑΕΠ της και στη συνολική απασχόληση, κατ' αρχήν κατεύθυνση είναι η επιλογή περιορισμένου αριθμού στρατηγικών Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξη. Ως τύποι περιοχών εφαρμογής θα προβλέπονται Μητροπολιτικές περιοχές ή περιοχές Ρυθμιστικών Σχεδίων, λειτουργικές περιοχές ή περιοχές εντός των ορίων των δήμων. Για περιοχές μικρότερης κλίμακας (υποβαθμισμένες κεντρικές περιοχές, ζώνες αλλαγών χρήσεων, ζώνες άναρχης αστικής διάχυσης, θύλακες φτώχειας και ομάδες-στόχοι σε υψηλό κίνδυνο διακρίσεων και αποκλεισμού, ζώνες με ιδιαίτερα οξυμένα προβλήματα εκπομπών διοξειδίου άνθρακα, προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, διαχείρισης κινδύνων, μη βιώσιμων μεταφορών), κατ' αρχήν κατεύθυνση είναι οι στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης να εφαρμοστούν στο πλαίσιο της Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής του ΕΣΠΑ, είναι σκόπιμο κάθε Περιφερειακό Πρόγραμμα (ενδεχομένως και τομεακό) να περιγράφει -στη συνέχεια κεντρικών οδηγιών (που θα σταλούν στους φορείς το αμέσως επόμενο διάστημα)- τη χρήση **Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων**, τις περιοχές ή τύπους περιοχών εφαρμογής και τον τρόπο και χρόνο επιλογής τους, ενδεικτικό χρηματοδοτικό πίνακα κατά Άξονα Προτεραιότητας και Ταμείο και τις ρυθμίσεις διαχείρισης, εφαρμογής και συντονισμού. Οι Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις θα πρέπει να στηρίζονται σε συγκεκριμένη στρατηγική.

Ως τύποι περιοχών εφαρμογής ορίζονται κατ' αρχήν υπο-περιφερειακές περιοχές με ειδικά χαρακτηριστικά και προκλήσεις, δια-περιφερειακές περιοχές με ομοιογενή χαρακτηριστικά και κοινές προκλήσεις, περιοχές επιρροής ολοκληρωμένων τομεακών παρεμβάσεων ή μεγάλων έργων υποδομής, διακριτά νησιωτικά συμπλέγματα ή δια-περιφερειακοί ορεινοί όγκοι, δια-συνοριακές περιοχές με κοινά χαρακτηριστικά και προκλήσεις, ιδιαίτερα αν αυτές ορίζονται συγκεκριμένα στα Πλαίσια Χωρικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης ή στα τομεακά ή εθνικά Προγράμματα. Σε κάθε Περιφέρεια κατ' αρχήν κατεύθυνση είναι, πέραν αυτών για τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη και με βάση τα κριτήρια τύπων περιοχών, να προωθηθεί περιορισμένος αριθμός Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων.

Η επιλογή, έγκριση και χρηματοδότηση των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων θα γίνει στο πλαίσιο εκτεταμένης διαβούλευσης, με κριτήρια που αφορούν στην καταλληλότητα της περιοχής και της στρατηγικής, στη συμβολή στην επίτευξη των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, και στη διαχειριστική επάρκεια, τεχνική ετοιμότητα και ικανότητα μόχλευσης πόρων του φορέα της.

Το **Μέρος 4.4** του Προγράμματος θα εξειδικευθεί με βάση την πρόοδο στην κατάρτιση των Προγραμμάτων για την Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία και των στρατηγικών για τις μακρο-περιφέρειες και τις θαλάσσιες λεκάνες.

Κάθε Πρόγραμμα, στην **Ενότητα 5** εντοπίζει τις περιοχές που κυρίως πλήττονται από τη φτώχεια (περιοχές NUTS III ή LAU 1 με κίνδυνο 20% υψηλότερο του εθνικού Μ.Ο.) / ομάδες στόχους σε μέγιστο κίνδυνο διακρίσεων και περιγράφει τις ειδικές ανάγκες (ει δυνατόν σε επίπεδο γειτονιάς), τη στρατηγική και τη χρηματοδότηση για τις ανάγκες αυτές και συμπληρώνει πίνακα κατανομής των πόρων των Ταμείων ανά περιοχή/ομάδα-στόχο, τύπο δράσεων στα πλαίσια ολοκληρωμένης προσέγγισης, Άξονα Προτεραιότητας και Επενδυτική Προτεραιότητα. Υπενθυμίζεται ότι σχετικές με την Ενότητα 5 είναι δύο αιρεσιμότητες του ΕΣΠΑ: 10.1 Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο: μείωση φτώχειας - ενεργητική ενσωμάτωση και 10.2 Εθνική πολιτική για ενσωμάτωση των Ρομά.

Παρομοίως, στην **Ενότητα 6** το Πρόγραμμα αναγνωρίζει εάν και με ποιο τρόπο αντιμετωπίζει τις δημογραφικές προκλήσεις και τις ειδικές ανάγκες περιοχών με σοβαρά μόνιμα φυσικά ή / και δημογραφικά προβλήματα που έχουν εντοπιστεί στην Ενότητα 2.

Κάθε Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα πρόκειται να ορίσει σε συνέχεια και των κεντρικών κατευθύνσεων, τις ειδικές περιοχές της Ενότητας 5 και 6 με κριτήρια κατ' αρχήν τα ιδιαίτερα αυξημένα αρνητικά μεγέθη όσον αφορά στην απασχόληση και ανεργία, την επίμονη φτώχεια, την αυξανόμενη (άνω του εθνικού μ.ο.) γήρανση και αραιοκατοίκηση, και τις ευάλωτες ομάδες-στόχους εφόσον περιλαμβάνουν άνεργα και μακροχρόνια άνεργα άτομα, φτωχούς εργαζόμενους, ανασφάλιστους, άστεγους, μετανάστες, ΑμΕΑ, άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, μονογονεϊκά νοικοκυριά. Στις περιοχές, αυτές κατ' αρχήν κατεύθυνση είναι η εφαρμογή του εργαλείου της Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων ή (εάν οι περιοχές είναι ιδιαίτερα εκτεταμένες), Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων.

7.2.7 Επιχειρησιακά Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 ο στόχος «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» εξακολουθεί να συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για τα Κράτη-Μέλη (Κ-Μ) στοχεύοντας στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής μέσω της συνεργασίας και της υλοποίησης κοινών έργων μεταξύ των Κ-Μ της ΕΕ. Παράλληλα μέσω των χρηματοδοτικών μέσων Ευρωπαϊκής Γειτονιάς (ENI) για τις γείτονες χώρες και προ-ενταξιακής βοήθειας (IPA II) για τις χώρες σε προενταξιακό καθεστώς ενισχύονται οι υπάρχουσες συνεργασίες της χώρας μας με τα γειτονικά κράτη της Μαύρης Θάλασσας και της Νότιας και Ανατολικής Μεσογείου, καθώς και με τις χώρες των Βαλκανίων αντιστοίχως. Βασική διαφοροποίηση από την προηγούμενη προγραμματική περίοδο αποτελεί η ύπαρξη ενός ξεχωριστού κανονισμού για τα στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, βάσει του οποίου καθορίζονται συγκεκριμένες διατάξεις για την υποστήριξη της διασυνοριακής (cross-border), της διακρατικής (transnational) και της διαπεριφερειακής (interregional) συνεργασίας

Για τα προγράμματα του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» προβλέπεται να κατανεμηθεί το 2,75 % των πόρων του ΕΤΠΑ. Για την Ελλάδα, η ΕΥΔΠ INTERREG, ως Διαχειριστική Αρχή των διμερών διασυνοριακών προγραμμάτων της χώρας μας με Κύπρο, Ιταλία και Βουλγαρία (χρηματοδότηση ΕΤΠΑ), καθώς και με Αλβανία, ηΓΑΜ και Τουρκία (χρηματοδότηση IPA II) καλείται να σχεδιάσει και να υποβάλει τα εν λόγω επιχειρησιακά προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας .

Στα προγράμματα διακρατικής συνεργασίας επιτρέπεται, για την ενδυνάμωση της οικονομικής, κοινωνικής και χωρικής συνοχής της Ένωσης και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής συνοχής, η συμμετοχή τρίτων χωρών, μέσα από πόρους του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (IPA II) και του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονιάς (ENI), εφόσον οι δράσεις που χρηματοδοτούνται επιδιώκουν τους στόχους της πολιτικής συνοχής.

Σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος (ΕΠ) τουλάχιστον 80% των πόρων του ΕΤΠΑ σε κάθε διασυνοριακό και διακρατικό πρόγραμμα θα πρέπει να συγκεντρωθεί σε τέσσερις (4) κατά μέγιστο θεματικούς στόχους από εκείνους που αναφέρονται στον Γενικό Κανονισμό των Ταμείων. Ωστόσο, οι επενδυτικές προτεραιότητες ειδικά για τα προγράμματα διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας ορίζονται, συμπληρωματικά προς αυτές που αναφέρονται στο Γενικό Κανονισμό, στα άρθρα 5 και 6 του Κανονισμού Εδαφικής Συνεργασίας. Για κάθε ΕΠ του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» η υλοποίηση των δράσεων θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τους κανόνες επιλεξιμότητας των δράσεων και του κόστους του προσωπικού, όπως ορίζονται στα σχετικά άρθρα του Κανονισμού για

το στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας και τη σχετική κατά εξουσιοδότηση πράξη⁶. Δεδομένου ότι περισσότερα από ένα Κ-Μ εμπλέκονται στην υλοποίηση των προγραμμάτων συνεργασίας, γεγονός που επιφέρει μεγαλύτερα διοικητικά κόστη, το όριο των δαπανών για την Τεχνική Βοήθεια θα είναι μεγαλύτερο για το στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας από ότι για το στόχο «Επενδύσεις για την ανάπτυξη και την απασχόληση». Συγκεκριμένα, το συνολικό ποσό των πόρων του ΕΤΠΑ που είναι διαθέσιμο για τη Τεχνική Βοήθεια δε θα πρέπει να ξεπερνά το 6% των πόρων που έχουν κατανεμηθεί σε ένα πρόγραμμα συνεργασίας. Για ένα πρόγραμμα που δεν ξεπερνάει τα 50.000.000 €, το ποσό των πόρων του ΕΤΠΑ που είναι διαθέσιμο για τη Τεχνική Βοήθεια δε θα πρέπει να ξεπερνά το 7% των πόρων που έχουν κατανεμηθεί, αλλά δεν θα πρέπει επίσης να είναι λιγότερο από 1.500.000 € και περισσότερο από 3.000.000 €.

Οι δράσεις που θα επιλεγούν στο πλαίσιο διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας θα πρέπει να υλοποιηθούν από δικαιούχους δύο τουλάχιστον χωρών, εκ των οποίων ένας δικαιούχος θα πρέπει να είναι από Κ-Μ. Οι δράσεις που θα επιλεγούν στο πλαίσιο διαπεριφερειακής συνεργασίας θα πρέπει να υλοποιηθούν από δικαιούχους τριών τουλάχιστον χωρών, εκ των οποίων οι δύο θα πρέπει να είναι από Κ-Μ.

Η πορεία, η υλοποίηση και η επίτευξη των στόχων που θα τεθούν σε κάθε ΕΠ Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας θα παρακολουθείται και θα αξιολογείται βάσει του πλαισίου επίδοσης και μίας σειράς κοινών δεικτών εκροών που θα επιλεγούν από την προκαθορισμένη λίστα του Παραρτήματος του Κανονισμού της ΕΕΣ, καθώς και ειδικούς δείκτες εκροών και αποτελέσματος που θα επιλεγούν ειδικά για κάθε πρόγραμμα. Ωστόσο, τα ΕΠ του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» δεν συμμετέχουν στη διαδικασία αξιολόγησης για την κατανομή αποθεματικού επίδοσης.

Στο πλαίσιο κάθε ΕΠ Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας δίνεται η δυνατότητα από τον Κανονισμό να υλοποιούνται δράσεις στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης χωρικής προσέγγισης, κάνοντας χρήση ενός ή περισσοτέρων από τα εργαλεία των ολοκληρωμένων προσεγγίσεων στην χωρική ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα τα προγράμματα συνεργασίας μπορούν να περιλαμβάνουν δράσεις:

α) τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων (ΤΑΠΤΟΚ), οι οποίες μπορούν να υλοποιηθούν σε προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας, υπό την προϋπόθεση ότι στις ομάδες τοπικής ανάπτυξης εμπλέκονται αντιπρόσωποι τουλάχιστον από δύο χώρες, εκ των οποίων μία είναι Κ-Μ,

β) βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, καθώς και

γ) δράσεις ολοκληρωμένων χωρικών επενδύσεων (ΟΧΕ) για τις οποίες ο ενδιάμεσος φορέας διαχείρισης και υλοποίησης πρέπει είτε να έχει νομική μορφή μιας από τις εμπλεκόμενες χώρες (υπό τον όρο ότι συμμετέχουν σε αυτόν δημόσιες αρχές), είτε να περιλαμβάνει φορείς από τουλάχιστον δύο συμμετέχουσες χώρες ή τέλος, οι δράσεις αυτές να υλοποιούνται μέσω ενός Ευρωπαϊκού Ομίλου Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ).

Ειδικότερα όσον αφορά στη Μακροπεριφέρεια Αδριατικής- Ιονίου ζητείται η συνδυαστική συμμετοχή των Ταμείων για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΟΧΕ, καθώς και των ΤΑΠΤΟΚ στον επιλέξιμο γεωγραφικό χώρο της μακρο-περιφέρειας.

Στο αμέσως προσεχές διάστημα αναμένεται να ολοκληρωθεί η μελέτη «Ολοκληρωμένη Προσέγγιση στη χωρική ανάπτυξη στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020» και να σταλούν σχετικές οδηγίες για την Ενότητα 4 του Υποδείγματος για τα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας. Στο διάστημα αυτό, προτείνεται να αξιοποιηθούν τα Παραρτήματα της Μελέτης που έχουν αναρτηθεί στο «Δίαυλο» για τη διαμόρφωση αρχικών προτάσεων ως προς τις χωρικές ιδιαιτερότητες και ανάγκες της κάθε Περιφέρειας ή τομέα.

7.2.8 Στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3)

Η στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης διέπει τον αναπτυξιακό σχεδιασμό της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 αποτελώντας βασικό μέσο μετασχηματισμού των περιφερειακών και εθνικών οικονομιών στη βάση στοχευμένης και ολοκληρωμένης προσέγγισης για την αξιοποίηση του δυναμικού τους.

Στο πλαίσιο της Πολιτικής Συνοχής και με βάση τον Γενικό Κανονισμό, οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης θα:

- επικεντρώνονται σε λίγες κομβικές εθνικές / περιφερειακές προτεραιότητες,
- βασίζονται στο δυναμικό της χώρας και των περιφερειών,

⁶ http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/preparation/7_fiche11_da_etc_eligibility%20rules_v4.pdf

- αξιοποιούν στοχευμένα την έρευνα και καινοτομία και την αντιστοίχιση αυτής με τις ανάγκες των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων και αυτών του πρωτογενούς τομέα
- δημιουργούν συγκριτικό πλεονέκτημα,
- ενθαρρύνουν τις ιδιωτικές επενδύσεις,
- εμπλέκουν ενεργά όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς,
- είναι ολοκληρωμένες και συνεκτικές.

Σε εθνικό επίπεδο, η ΓΓΕΤ έχει ξεκινήσει το σχεδιασμό της εθνικής στρατηγικής για την έξυπνη εξειδίκευση με μοχλό την έρευνα, την τεχνολογία και την καινοτομία. Σε περιφερειακό επίπεδο, οι Περιφέρειες έχουν ξεκινήσει τη διαμόρφωση των περιφερειακών στρατηγικών τους, στη βάση της μεθοδολογίας της ΕΕ, εντοπίζοντας παραγωγικές δραστηριότητες που μπορούν να δημιουργήσουν, μέσω καινοτόμων δράσεων, διαρθρωτικές αλλαγές σε οικονομικούς τους κλάδους.

Η συνεργασία μεταξύ των δύο επιπέδων (εθνικού και Περιφερειακού) έχει ξεκινήσει με τη δημιουργία Δικτύου για την Έξυπνη Εξειδίκευση (συντονιστής το Υπουργείο Ανάπτυξης, συμμετέχουν ΓΓΕΤ, ΕΚΤ, ΕΓΤΑΑ). Στο τρέχον διάστημα γίνονται συντονισμένες συναντήσεις μεταξύ των μελών του Δικτύου και φορέων οι οποίοι εμπλέκονται με σκοπό την ανταλλαγή ιδεών, αναδυόμενων προτεραιοτήτων και προτάσεων εξασφαλίζοντας συνάψεις και συμπληρωματικότητα μεταξύ του εθνικού και των Περιφερειακών επιπέδων.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία θα ολοκληρωθούν οι στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης, οι οποίες θα τροφοδοτήσουν το σχεδιασμό των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων με ολοκληρωμένες παρεμβάσεις στον πρωτογενή, τον δευτερογενή και τον τριτογενή τομέα. Πρόκειται για στρατηγική επιλογή και κατεύθυνση που αναμένεται να συμβάλει σημαντικά στη στροφή προς το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα της χώρας για ανταγωνιστική, καινοτόμο και εξωστρεφή ανάπτυξη.

7.2.9 Κατηγοριοποίηση των περιφερειών, εντάσεις ενίσχυσης

Όπως προκύπτει από τις κατευθυντήριες γραμμές περιφερειακών ενισχύσεων που εκδόθηκαν από την Ε.Ε. τον Ιούλιο του 2013⁷ (και το συνημμένο σε αυτές παράρτημα Ι), η Ελλάδα καλύπτεται στο σύνολό της για περιφερειακές ενισχύσεις. Η κατάταξη των περιφερειών βασίστηκε στο κατά κεφαλή ΑΕΠ ως μέσο όρο των ετών 2008-2010 βάσει των στοιχείων της Eurostat και τα ποσοστά που προκύπτουν ανά κατηγορία περιφέρειας, τα οποία και θα αποτυπωθούν στο υπό έγκριση χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων και είναι ως εξής:

1) **Περιοχές α** (με ΑΕΠ από 60%-75% του Μ.Ο. της Ε.Ε.27).

Ανατολική Μακεδονία Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο.

Μέγιστη ένταση ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις 25% για όλη την περίοδο 2014-2020 και αυξάνεται κατά 10% για μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20% για μικρές επιχειρήσεις.

2) **Προκαθορισμένες περιοχές γ** (με ΑΕΠ μεγαλύτερο του 75%, που είχαν χαρακτηριστεί α στον χάρτη περιφερειακών ενισχύσεων κατά την περίοδο 2011-2013).

Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Κρήτη.

Μέγιστη ένταση ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις 15% για την περίοδο 2014-2017 και 10% για την περίοδο 2018-2020 και αυξάνεται κατά 10% για μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20% για μικρές επιχειρήσεις.

3) **Προκαθορισμένες περιοχές γ** (αραιοκατοικημένες περιοχές)

Περιφερειακή Ενότητα Ευρυτανίας.

Μέγιστη ένταση ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις 15% για όλη την περίοδο 2014-2020 και αυξάνεται κατά 10% για μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20% για μικρές επιχειρήσεις.

4) **Μη προκαθορισμένες περιοχές γ** (με ΑΕΠ μεγαλύτερο του 75%)

Αττική, Στερεά Ελλάδα εκτός Ευρυτανίας, Νότιο Αιγαίο

Μέγιστη ένταση ενίσχυσης για μεγάλες επιχειρήσεις 10% για όλη την περίοδο 2014-2020 και αυξάνεται κατά 10% για μεσαίες επιχειρήσεις και κατά 20% για μικρές επιχειρήσεις.

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:209:0001:0045:EL:PDF>

Σύμφωνα με το σημείο 183 των Κατευθυντηρίων Γραμμών για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020, θα γίνει επανεξέταση των ενισχύσεων των κατευθυντηρίων γραμμών τον Ιούνιο του 2016 από την Ε.Ε (χρησιμοποιώντας για το σκοπό αυτό τα πιο πρόσφατα τότε στοιχεία ΑΕΠ στη βάση Μ.Ο. τριετίας), προκειμένου να εντοπιστεί αν περιοχές που χαρακτηρίζονται ως γ (προκαθορισμένες και μη), έχουν εκείνη τη χρονική στιγμή ΑΕΠ μικρότερο του 75% και είναι δυνατόν να καταστούν επιλέξιμες, βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο α της Συνθήκης ΕΚ.

7.2.10 Χρηματοδοτικά εργαλεία

Τα χρηματοδοτικά εργαλεία την Προγραμματική περίοδο 2014-2020 κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- 1) Χρηματοδοτικά εργαλεία σε επίπεδο Ένωσης με κεντρική διαχείριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (π.χ. Κοινή πρωτοβουλία Ε.Ε. & ΕΤΕΠ για ΜΜΕ - SME Initiative)
- 2) Χρηματοδοτικά εργαλεία σε εθνικό, περιφερειακό, διακρατικό ή διασυνοριακό επίπεδο, διαχειριζόμενα από ή υπό την ευθύνη της διαχειριστικής αρχής (έτοιμα - off the self ή βάσει των ειδικών αναγκών κάθε αγοράς- tailor made)

Για όλες τις παραπάνω κατηγορίες εργαλείων οι εκταμιεύσεις των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων θα γίνονται -σε αντίθεση με την τρέχουσα περίοδο- τμηματικά και ανάλογα με την πρόοδο υλοποίησης.

Σχετικά με την πρωτοβουλία SME Initiative που αποσκοπεί στη μόχλευση τόσο των κοινοτικών πόρων όσο και των πόρων της ΕΤΕπ στα πλαίσια του νέου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ 2014-2020), αφορά ένα νέο εργαλείο επιμερισμού κινδύνου το οποίο θα συνδυάζει πόρους από τα προγράμματα COSME και Horizon 2020, τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά ταμεία (με εθελοντική συμμετοχή των κ-μ και με την δικλείδα ασφαλείας ότι η όποια συμμετοχή θα οδηγήσει σε πολλαπλάσια δάνεια σε ΜΜΕ του εν λόγω κ-μ), την ΕΤΕπ και το ΕΕΤ καθώς και τυχόν πόρους από εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες ή ιδιώτες επενδυτές για την χρηματοδότηση των ΜΜΕ.

Δεδομένου ότι η συμμετοχή σε αυτή την πρωτοβουλία είναι εθελοντική εξετάζεται ακόμα από ελληνικής πλευράς η ενδεχόμενη συμμετοχή μας και σύμφωνα με την εξέλιξη θα ακολουθήσουν περαιτέρω κατευθύνσεις.

Οι αποδέκτες της παρούσας εγκυκλίου καλούνται να ακολουθήσουν τις ανωτέρω κατευθύνσεις, καθώς και τις προδιαγραφές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα και να αναρτήσουν τα Σχέδια των Ε.Π. στον **Ηλεκτρονικό Χώρο εργασίας για το σχεδιασμό της 5ης Προγραμματικής Περιόδου (2014-2020)-Δίαυλος Διαβούλευση Π.Π.2014-2020, μέχρι την Παρασκευή 28/2/2014.**

Η αρμόδια υπηρεσία του υπουργείου μας (ΕΥΣΣΑΑΠ, eyssaap@mne.gov.gr) θα είναι στη διάθεση όλων για κάθε περαιτέρω διευκρίνιση και συνεργασία.

Ο Υπουργός

Κωστής Χατζηδάκης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΣΧΕΔΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΠ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ FICH 26 ΤΗΣ ΕΕ

Το σχέδιο περιχομένων των ΕΠ αποστέλλεται συνημμένο σε διαφορετικό αρχείο, λόγω του όγκου του.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΧΡΗΣΙΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ - ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

- The Second Economic Adjustment Programme for Greece – Third Review July 2013
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2013/pdf/ocp159_en.pdf
- Αξιολόγηση του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων της Ελλάδας – Συστάσεις της ΕΕ
http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/swd2013_greece_en.pdf
- Country specific recommendations, <http://ec.europa.eu/europe2020/making-it-happen/country-specific-recommendations/>
- Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων
http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_greece_en.pdf
- Στρατηγική Ευρώπη 2020, <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EL:PDF>
- Κείμενο θέσεων της ΕΕ για την Ελλάδα
http://www.espa.gr/elibrary/121113_Position_of_the_European_Commission_Services_for_the_period_2014-2020.pdf

Θ.Σ. 1 – Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας

- Πρόταση Τομεακής Πολιτικής για την Έρευνα και την Καινοτομία – Μάιος 2013 – ΓΓΕΤ -
http://www.gsrt.gr/Financing/Files/ProPeFiles21/GSRT_SES_Final_rev1%201_2013_05_23.pdf

Θ.Σ. 2 – Βελτίωση της πρόσβασης σε ΤΠΕ, της χρήσης και ποιότητάς τους

- COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT on Digital Agenda Scoreboard,
<https://ec.europa.eu/digital-agenda/en/download-scoreboard-reports>
- Εθνική Στρατηγική για τις ΤΠΕ και την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση – Επιτροπή Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Απρίλιος 2012) - http://www.ydmed.gov.gr/wp-content/uploads/20120319_Ethniki_stratigiki_TPE_kai_eGov_v2.doc
- Πρόταση Βασικών Πολιτικών Κατευθύνσεων για την Κατάρτιση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού για την Περίοδο 2014-2020 “future-proof Greece” – Γ.Γ. Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ιούνιος 2013) (Η ΓΓ μαζί με τη ΔΑ έχουν προβεί σε αλλαγές επί του κειμένου, οι οποίες δεν έχουν ενσωματωθεί σε μια νεότερη έκδοση του κειμένου, αλλά έχουν ληφθεί υπόψη στα σχετικά σημεία του ΕΣΠΑ 2014-2020)

Θ.Σ. 3 – Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας (για το ΕΤΘΑ)

- Small Business Act - COM (2008) 394 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52008DC0394:en:NOT>
- Πρόγραμμα – Δράση για την Επιχειρηματικότητα 2020 – Επιστροφή του Επιχειρηματικού Πνεύματος στην Ευρώπη - COM (2012) 795 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0795:FIN:el:PDF>
- Ολοκληρωμένη Βιομηχανική Πολιτική για την Εποχή της Παγκοσμιοποίησης - COM (2010) 614 και COM (2012) 582 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0582:FIN:EL:PDF> και <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0614:FIN:EL:PDF>
- Πρόγραμμα COSME «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρήσεων και ΜΜΕ 2014-2020» - http://ec.europa.eu/cip/files/cosme/cosme_leaflet_recto_verso_a5_revii_en.pdf

Θ.Σ. 4 – Υποστήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς

- Οδηγία 2010/31/EU - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:153:0013:0035:EL:PDF>
- Νόμος 4122/2013 «Ενεργειακή Απόδοση Κτηρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις»
- Οδηγία 2006/32/ΕΚ - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:114:0064:0064:EL:PDF>
- Νόμος 3855/2010 «Μέτρα για την βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις»
- Οδηγία 2004/8/ΕΚ - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:052:0050:0050:EL:PDF>
- Νόμος 3851/2010 «Επιτάχυνση της Ανάπτυξης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και άλλες διατάξεις σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής»
- Υ.Α. Δ5-ΗΛ/Γ/Φ1 οικ. 23278/2012
- Οδηγία 2009/28/ΕΚ - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2009:140:0016:0062:el:PDF>
- Νόμος 4062/2012 «Αξιοποίηση του πρώην Αεροδρομίου Ελληνικού – Πρόγραμμα ΗΛΙΟΣ – προώθηση της χρήσης Ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές (Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/28/ΕΚ) – Κριτήρια Αειφορίας Βιοκαυσίμων και Βιορευστών (Ενσωμάτωση Οδηγίας 2009/30/ΕΚ)»

Θ.Σ. 5 – Προώθηση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και της διαχείρισης κινδύνων

- Ενημερωτικά δελτία DG CLIMA τα οποία παρουσιάζουν ενδεικτικές δράσεις ενσωμάτωσης της κλιματικής αλλαγής (μετριασμός και προσαρμογή) στα πέντε Ταμεία καθώς και τους τρόπους εκτίμησης της ενσωμάτωσης δράσεων αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής κατά την εξέταση του ΕΣΠΑ 2014-2020 και των προγραμμάτων των πέντε Ταμείων.
http://ec.europa.eu/clima/publications/index_en.htm#Mainstreaming,
- Μελέτη επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ΤτΕ
<http://www.bankofgreece.gr/Pages/el/klima/relevant.aspx>
- Λύσεις για την κλιματική αλλαγή, WWF,
http://climate.wwf.gr/images/pdf/epistimoniki_ekthesi_wwf_low.pdf

Θ.Σ. 6 – Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων

- Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλότητα - Ν. 2204/94 (ΦΕΚ 59/Α/94), «Κύρωση Σύμβασης για τη Βιολογική Ποικιλότητα» - <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>
- Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη βιοποικιλότητα (COM (2011) 244 τελικό, Βρυξέλλες 3.5.2011) «Η ασφάλεια της ζωής μας, το φυσικό κεφάλαιο μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020» - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0244:FIN:EN:PDF>
- **Πρόγραμμα Δράσης** για το περιβάλλον «Ευημερία εντός των ορίων του πλανήτη μας» Βρυξέλλες, 29.11.2012, COM(2012) 710 final, 2012/0337 (COD)
- Οδηγία 92/43/ΕΟΚ (L 206/ 22.7.1992) «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:1992:206:0007:0050:EL:PDF>
- Οδηγία 2009/147/ΕΚ (πρώην 79/409/ΕΟΚ L 103/25.4.1979) «περί της διατήρησης των αγρίων πτηνών» - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:020:0007:0025:EL:PDF>
- Εθνικό νομικό πλαίσιο που αφορά στη βιοποικιλότητα Ν. 3937/2011 - http://www.et.gr/ids-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFYAFdDx4L2G3dvtSoCfL8MFAMkmC8uPjtIj9LGdkF53Uixsx942CdyqxSQYNUqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmgJSA5WIsIuV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijBnq9npGcZXT0A7yxNzYzoX_ qsoBkM6CJHMEnkEICVu7
- Οδηγία -Πλαίσιο για τα Νερά 2000/60/ΕΚ - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2000:327:0001:0072:EL:PDF>

- Οδηγία Πλαίσιο 2008/56/EK για τη Θαλάσσια Στρατηγική - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:164:0019:0040:EL:PDF>
- Νόμος 3983/2011 «Εθνική στρατηγική για την προστασία και διαχείριση του θαλάσσιου περιβάλλοντος - http://www.et.gr/idoocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wFYAFdDx4L2G3dtvSoClrL8VngElbqsA6B5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWeIDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIIdQ163nV9K--td6SIufdptkqmeqPaHna0XvStiarIaXuiqjSGGcYXn7px88Iy
- Πρωτόκολλο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών της Μεσογείου (2009/89/CE L34 4.2.2009) - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0030:FIN:EN:PDF>
- Οδηγία 98/2008 για τα απόβλητα - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:312:0003:0030:EL:PDF>
- Νόμος πλαίσιο για τα Απόβλητα: Ν. 4042/2012 - http://www.et.gr/idoocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wEbA_BZxkczbHdtvSoClrL8oXl4aC2zmBjtI9LGdkF53UIxsx942CdyqxSQYNuqAGCF0IfB9HI6qSYtMQEkEHLwnFqmqJSA5WIsluV-nRwO1oKqSe4BIOTSpEWYhszF8P8UqWb_zFijEOMRY1VY05Ksoa19mzT2oB2gXahU2kk96Fbh-xNdDWWh
- Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΦΕΚ 128/A/3.7.2008) - http://www.et.gr/idoocs-nph/search/pdfViewerForm.html?args=5C7QrtC22wHtyK1ZYNHp8HdtvSoClrL85NiJg5bJdVR5MXD0LzQTLWPU9yLzB8V68knBzLCmTXKaO6fpVZ6Lx3UnKI3nP8NxdnJ5r9cmWyJWeIDvWS_18kAEhATUkJb0x1LIIdQ163nV9K--td6SIuS01XAh5p4k_lyX5Sh7X9YKvYp7yJ11Es2cfrAIOYuF6
- Ειδικά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
  - ΚΥΑ Αριθ. 31722/4-11-2011, Έγκριση Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού. (ΦΕΚ 2505/β/2011)
  - η ΚΥΑ έγκρισης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τον Τουρισμό και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού (ΦΕΚ 1138 Β/11.06.2009)
  - η ΚΥΑ έγκρισης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού (ΦΕΚ 151 ΑΑΠ/13.04.20090)
  - η ΚΥΑ έγκρισης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού (ΦΕΚ 2464 Β/03.12.2008)
  - η ΚΥΑ έγκρισης του Ειδικού Πλαισίου Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης των Καταστημάτων Κράτησης (ΦΕΚ 1575 Β/28.11.2001)
- Περιφερειακά Πλαίσια Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης
- The Guide to Multi-Benefit Cohesion Policy Investments in Nature and Green infrastructure http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/guide_multi_benefit_nature.pdf

Θ.Σ. 7 – Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των εμποδίων σε βασικές υποδομές δικτύων (key network infrastructures)

- Λευκή Βίβλος για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0144:FIN:EL:PDF>
- Κανονισμός σχετικά με τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ένωσης για την Ανάπτυξη του Διευρωπαϊκού Δικτύου Μεταφορών - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0650:FIN:EL:PDF>
- Κανονισμός Connecting Europe Facility - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2011:0665:FIN:EL:PDF>
- Χάρτης με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα - <http://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/doc/ten-t-country-fiches/ten-t-corridor-map-2013.pdf>
- Σχέδιο Ανάπτυξης Μεταφορών 2007-2013 και Εικοσαετίας – Υπ. Μεταφορών

Θ.Σ. 8 - Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού

- Το site περιλαμβάνει το υλικό που αφορά σε θέματα απασχόλησης των νέων <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1036>
- Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0682:EN:NOT>
- Ευρωπαϊκή πλατφόρμα κατά της φτώχειας - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0758:EN:NOT>
- Νεολαία σε κίνηση - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0477:FIN:EN:PDF>
- Youth Employment Initiative - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013DC0144:EN:NOT>
- Moving youth into employment - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52012DC0727:EN:NOT>
- Συμπεράσματα Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Ιουνίου 2013 για απασχόληση νέων - http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/137634.pdf
- Towards Social Investment for Growth and Cohesion – including implementing the European Social Fund 2014-2020 – <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013DC0083:EN:NOT>
- Commission Staff Working Document “Investing in Health” (SWD(2013) 43 final) accompanying the Communication “Towards Social Investment for Growth and Cohesion” (COM(2013) 83 final) - http://ec.europa.eu/health/strategy/docs/swd_investing_in_health.pdf
- Commission Recommendation of 3 October 2008 on the active inclusion of people excluded from the labour market - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008H0867:EN:NOT>
- Employment Guidelines adopted by Council Decision 2010/707/EU - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:308:0046:0051:EN:PDF>
- Council Decision 2012/238/EU - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:119:0047:0048:EN:PDF>
- EU Health Strategy “Together for Health: A Strategic Approach for the EU – COM (2007) 630
- Συμπεράσματα Συμβουλίου της ΕΕ Ιουνίου 2011 “Towards modern, responsive and sustainable health systems”- http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/122395.pdf

Θ.Σ. 9 - Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας

- Social protection and social inclusion <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=750>
- European platform against poverty and social inclusion <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=961>
- Social investment: Commission urges Member States to focus on growth and social cohesion, <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1044&newsId=1807&furtherNews=yes>
- Κοινωνική καινοτομία <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1022&langId=en>
- Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0682:EN:NOT>
- Ευρωπαϊκή πλατφόρμα κατά της φτώχειας - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52010DC0758:EN:NOT>
- Towards Social Investment for Growth and Cohesion – including implementing the European Social Fund 2014-2020 – <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013DC0083:EN:NOT>
- Commission Staff Working Document “Investing in Health” (SWD(2013) 43 final) accompanying the Communication “Towards Social Investment for Growth and Cohesion”

(COM(2013) 83 final) -

http://ec.europa.eu/health/strategy/docs/swd_investing_in_health.pdf

- Commission Recommendation of 3 October 2008 on the active inclusion of people excluded from the labour market - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32008H0867:EN:NOT>
- Employment Guidelines adopted by Council Decision 2010/707/EU - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:308:0046:0051:EN:PDF>
- Council Decision 2012/238/EU - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:119:0047:0048:EN:PDF>
- EU Health Strategy "Together for Health: A Strategic Approach for the EU - COM (2007) 630
- Συμπεράσματα Συμβουλίου της ΕΕ Ιουνίου 2011 "Towards modern, responsive and sustainable health systems"-
http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/122395.pdf

Θ.Σ. 10 – Επένδυση στην εκπαίδευση, την απόκτηση δεξιοτήτων και τη δια βίου μάθηση

- Main policy initiatives and outputs in education and training since the year 2000 - Strategic framework for European cooperation in education and training ("ET 2020") - http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/policy-framework_en.htm
- Στρατηγική για την Εκπαίδευση (ΕΚ 2020) - http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/general_framework/ef0016_el.htm
- Ν. 3879/2010 – «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις»
- Ν. 3966/2011 – «Θεσμικό Πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις»
- Ν. 4093/2012 – «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του Νόμου 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016»
- OECD (2011), Education Policy Advice for Greece, Strong Performers and Successful reformers in Education, OECD Publishing - <http://dx.doi.org/10.1787/9789264119581-en>
- OECD Education at a glance [http://www.oecd.org/edu/eag2013%20\(eng\)--FINAL%2020%20June%202013.pdf](http://www.oecd.org/edu/eag2013%20(eng)--FINAL%2020%20June%202013.pdf)

Θ.Σ 11 – Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης

- OECD http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/swd2013_greece_en.pdf – Public Governance Reviews – Greece: Review of the Central Administration - <http://www.oecd.org/gov/49264921.pdf>⁸
- <http://www.publicadministrationreform.eu/?q=node/75>

⁸ Ολόκληρη η έκθεση υπάρχει στην ιστοσελίδα του ΟΟΣΑ με συνδρομή. Υπάρχει πρόβλεψη για την εγγραφή των Δημοσίων Διοικήσεων των κρατών μελών στη ηλεκτρονική βιβλιοθήκη.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ - ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΟΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
ΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΕΚΤ ΚΑΙ ΤΣ**

TABLE 1: CODES FOR THE INTERVENTION FIELD DIMENSION

1. INTERVENTION FIELD		Coefficient for the calculation of support to climate change objectives
I PRODUCTIVE INVESTMENT:		
001	Generic productive investment in SMEs	0%
002	Research and innovation processes in large enterprises	0%
003	Productive investment in large enterprises linked to the low carbon economy	40%
004	Productive investment linked to the cooperation between large enterprises and SMEs for developing ICT products and services, e-commerce and enhancing demand for ICT	0%
II INFRASTRUCTURE PROVIDING BASIC SERVICES AND RELATED INVESTMENT:		
Energy infrastructure		
005	Electricity (storage and transmission)	0%
006	Electricity (TEN-E storage and transmission)	0%
007	Natural gas	0%
008	Natural gas (TEN-E)	0%
009	Renewable energy: wind	100%
010	Renewable energy: solar	100%
011	Renewable energy: biomass	100%
012	Other renewable energy (including hydroelectric, geothermal, marine energy and other) and renewable energy integration (including storage, power to gas, renewable hydrogen infrastructure)	100%
013	Energy efficiency renovation of public infrastructure, demonstration projects and supporting measures	100%
014	Energy efficiency renovation of existing housing stock, demonstration projects and supporting measures	100%
015	Intelligent Energy Distribution Systems at medium and low voltage levels (including smart grids, ICT systems)	100%
016	High efficiency co-generation and district heating	100%
Environmental infrastructure		
017	Household waste management: minimisation, sorting, recycling measures	0%
018	Household waste management: thermal treatment, incineration and landfill measures	0%
019	Commercial, industrial or hazardous waste management	0%
020	Provision of water for human consumption (extraction, treatment, storage and distribution infrastructure)	0%
021	Water management and drinking water conservation (including river basin management, water supply-specific climate change adaptation measures, district and consumer metering, charging systems, leak reduction)	40%
022	Waste water treatment	0%
023	Environmental measures aimed at reducing and / or avoiding greenhouse gas emissions (including treatment and storage of methane gas, composting)	100%
Transport Infrastructure		
024	Railways (TEN-T Core)	40%
025	Railways (TEN-T comprehensive)	40%
026	Other Railways	40%
027	Mobile rail assets	40%
028	TEN-T motorways and roads - Core network (new build)	0%
029	TEN-T motorways and roads - Comprehensive network (new build)	0%
030	Secondary road links to TEN-T road network and nodes (new build)	0%
031	Other national and regional roads (new build)	0%
032	Local access roads (new build)	0%
033	TEN-T Reconstructed or improved road	^0%
034	Other reconstructed or improved road (motorway, national, regional or local)	0%

035	Multimodal transport (TEN-T)	40%
036	Multimodal transport	40%
037	Airports (TEN-T) ⁹	0%
038	Other airports	0%
039	Seaports (TEN-T)	40%
040	Other seaports	40%
041	Inland waterways and ports (TEN-T)	40%
042	Inland waterways and ports (regional and local)	40%
Sustainable Transport		
043	Clean urban transport infrastructure and promotion	40%
044	Intelligent transport systems (including the introduction of demand management, tolling systems, IT monitoring control and information systems)	40%
Information and Communication Technology Infrastructure		
045	ICT: Backbone/backhaul network	0%
046	ICT: High-Speed broadband network (access/local loop; >= 30 Mbps)	0%
047	ICT: Very high-speed broadband network (access/local loop; >= 100 Mbps)	0%
058	ICT: Other types of ICT infrastructure/large-scale computer resources/equipment (including e-infrastructure, data centres, sensors, etc., also where embedded in other infrastructures such as research facilities, environment, or social infrastructures)	0%
III SOCIAL, HEALTH AND EDUCATION INFRASTRUCTURE AND RELATED INVESTMENT		
049	Education infrastructure for tertiary education	0%
050	Education infrastructure for vocational education and training and adult learning	0%
051	Education infrastructure for school education (primary and general secondary education)	0%
052	Infrastructure for early childhood education and care (pre-school)	0%
053	Health infrastructure	0%
054	Housing infrastructure	0%
055	Other social infrastructure contributing to regional and local development	0%
IV DEVELOPMENT OF ENDOGENOUS POTENTIAL:		
Research and development and innovation		
056	Investment in infrastructure, capacities and equipment in SMEs directly linked to research and innovation activities	0%
057	Investment in infrastructure, capacities and equipment in large companies directly linked to research and innovation activities	0%
058	Research and innovation infrastructures (public)	0%
059	Research and innovation infrastructures (private, including science parks)	0%
060	Research and innovation activities in public research centres and centres of competence including networking	0%
061	Research and innovation activities in private research centres including networking	0%
062	Technology transfer and university-enterprise cooperation primarily benefitting SMEs	0%
063	Cluster support and business networks primarily benefitting SMEs	0%
064	Research and innovation processes in SMEs (including voucher schemes, process, design, service and social innovation)	0%
065	Research and innovation processes, technology transfer and cooperation in enterprises focusing on the low carbon economy	100%
Business development		
066	Advanced support services for SMEs and groups of SMEs (including management, marketing and design services)	0%
067	SME business development, support to entrepreneurship and incubation (including support to spin offs, spin outs)	0%
068	Energy efficiency and demonstration projects in SMEs and supporting measures	100%
069	Support to environmentally-friendly production processes and resource efficiency in SMEs	40%
070	Development and promotion of enterprises specialised in providing services contributing to the low carbon economy (including support to such services)	100%
071	Business infrastructure for SMEs (including industrial parks, sites)	0%
072	Support to social enterprises (SMEs)	0%
073	Development and promotion of commercial tourism assets	0%
074	Development and promotion of commercial tourism services	0%

⁹ Restricted to investments related to environmental protection or accompanied by investments necessary to mitigate or reduce its negative environmental impact.

075	Development and promotion of commercial culture assets	0%
076	Development and promotion of commercial cultural services	0%
Information and communication technology (ICT) - demand stimulation, applications and services		
077	e-Government services and applications (including e-Procurement, ICT measures supporting the reform of public administration, cyber-security, trust and privacy measures, e-Justice, e-Democracy)	0%
078	Access to public sector information (i.e. open data, including e-Culture, digital libraries, e-Content, e-Tourism)	0%
079	e-Inclusion, e-Accessibility, e-Learning and e-Education services and applications, digital literacy	0%
080	ICT solutions addressing the healthy active ageing challenge and e-Health services and applications (including e-Care, ambient assisted living)	0%
081	ICT Services and applications for SMEs (including e-Commerce, e-Business, networked business processes), living labs, web entrepreneurs, ICT start-ups, etc.),	0%
Environment		
082	Air quality measures	40%
083	Integrated prevention and pollution control (IPPC)	40%
084	Protection and enhancement biodiversity, nature protection and green infrastructure	100%
085	Protection, restoration and sustainable use of Natura 2000 sites ^1	0%
086	Adaptation to climate change measures and prevention of climate related risks (including erosion, fires, flooding, storms and awareness raising)	100%
087	Risk prevention and management of non-climate related natural risks (i.e. earthquakes) and risks linked to human activities (including awareness raising, civil protection and disaster management systems and infrastructures)	0%
088	Rehabilitation of industrial sites and contaminated land	0%
089	Cycle tracks and footpaths	100%
090	Development and promotion of the tourism potential of natural areas	0%
091	Protection, development and promotion of public tourism assets	0%
092	Development and promotion of public tourism services	0%
093	Protection, development and promotion of public cultural heritage assets	0%
094	Development and promotion of public cultural heritage services	0%
Other		
095	Institutional capacity of public administrations and public services related to implementation of the ERDF or actions supporting ESF institutional capacity initiatives	0%
096	Community led local development initiatives in urban and rural areas	0%
097	Outermost regions: Compensation of any additional costs due to accessibility deficit and territorial fragmentation	0%
098	Outermost regions: Specific action addressed to compensate additional costs due to size market factors	0%
099	Outermost regions: Support to compensate additional costs due to climate conditions and relief difficulties	40%
100	Cross financing under the ERDF (support to ESF type actions necessary for the satisfactory implementation of the ERDF part of the operation and directly linked to it)	0%
IV PROMOTING SUSTAINABLE AND QUALITY EMPLOYMENT AND SUPPORTING LABOUR MOBILITY		
101	Access to employment for job-seekers and inactive people, including long-term unemployed and people who are far from the labour market, also through local employment initiatives and support for labour mobility	0%
102	Sustainable integration of young people, in particular those not in employment, education or training, including young people at risk of social exclusion and young people from marginalised communities, into the labour market, including through the implementation of the Youth Guarantee	0%
103	Self-employment, entrepreneurship and business creation including innovative small, medium sized and micro enterprises	0%
104	Equality between men and women in all areas, including in access to employment and career progression, reconciliation between work and private life and promotion of equal pay for equal work	0%
105	Adaptation of workers, enterprises and entrepreneurs to change	0%
106	Active and healthy ageing	0%
107	Modernisation of labour market institutions, such as public and private employment services, improving matching to the needs of the labour market, including actions enhancing transnational labour mobility through mobility schemes and better cooperation between institutions and relevant stakeholders	0%
V PROMOTING SOCIAL INCLUSION, COMBATING POVERTY AND ANY DISCRIMINATION		
108	Active inclusion, including with a view to promoting equal opportunities, active	0%

	participation and improving employability	
109	Socio-economic integration of marginalised communities such as the Roma	0%
110	Combating all forms of discrimination and promoting equal opportunities	0%
111	Enhancing access to affordable, sustainable and high quality services, including health care and social services of general interest	0%
112	Promoting social entrepreneurship and vocational integration in social enterprises and the social and solidarity economy in order to facilitate access to employment	0%
113	Community-led local development strategies	0%
VI INVESTING IN EDUCATION, TRAINING AND VOCATIONAL TRAINING FOR SKILLS AND LIFELONG LEARNING:		
114	Reducing and preventing early school leaving and promoting equal access to good quality early-childhood, primary and secondary education, including (formal, non-formal and informal) learning pathways for reintegrating into education and training	0%
115	Improving the quality, efficiency and access to tertiary and equivalent education with a view to increasing participation and attainment levels, especially for disadvantaged people	0%
116	Enhancing equal access to lifelong learning for all age groups in formal, non-formal and informal settings, upgrading the knowledge, skills and competences of the workforce, and promoting flexible learning pathways including through career guidance and validation of acquired competences	0%
117	Improving the labour market relevance of education and training systems, facilitating transition from education to work, and strengthening vocational education and training systems and their quality, including through mechanisms for skills anticipation, adaptation of curricula and the establishment and development of work-based learning systems, including dual learning systems and apprenticeship schemes	0%
VII ENHANCING INSTITUTIONAL CAPACITY OF PUBLIC AUTHORITIES AND STAKEHOLDERS AND EFFICIENT PUBLIC ADMINISTRATION		
118	Investment in institutional capacity and in the efficiency of public administrations and public services at national, regional and local level with a view to reforms, better regulation and good governance.	0%
119	Capacity building for all stakeholders [...] delivering education, lifelong learning, training and employment and social policies, including through sectoral [...] and territorial pacts to mobilise for reform at national, regional and local level	0%
VIII TECHNICAL ASSISTANCE:		
120	Preparation, implementation, monitoring and inspection	0%
121	Evaluation and studies	0%
122	Information and communication	0%

TABLE 2: CODES FOR THE FORM OF FINANCE DIMENSION

2. FORM OF FINANCE	
01	Non-repayable grant
02	Repayable grant
03	Support through financial instruments: venture and equity capital or equivalent
04	Support through financial instruments: Loans, guarantees or equivalents (excluding venture and equity capital)

TABLE 3: CODES FOR THE TERRITORIAL DIMENSION

3. TERRITORY TYPE	
01	Urban
02	Rural: mountains
03	Rural: islands
04	Rural: sparsely and very sparsely populated areas
05	Rural: other
06	Macro regional cooperation area
07	Cooperation across national or regional programme areas in national context (incl. ESF transnational cooperation)
00	Not applicable

TABLE 4: CODES FOR THE TERRITORIAL Delivery Mechanisms DIMENSION

4. TERRITORIAL DELIVERY MECHANISMS	
01	Integrated Territorial Investment - Urban
02	Other integrated approaches to sustainable urban development
03	Integrated Territorial Investment - Other
04	Other integrated approaches to sustainable rural development
05	Other integrated approaches to sustainable urban/rural development
06	Community-led local development initiatives
00	Not Applicable

TABLE 5: CODES FOR THEMATIC OBJECTIVE DIMENSION**5. THEMATIC OBJECTIVE (ERDF and the Cohesion Fund)**

01	Strengthening research, technological development and innovation
02	Enhancing access to, and use and quality of, information and communication technologies
03	Enhancing the competitiveness of small and medium-sized enterprises, the agricultural sector
04	Supporting the shift towards a low-carbon economy in all sectors
05	Promoting climate change adaptation, risk prevention and management
06	Preserving and protecting the environment and promoting resource efficiency
07	Promoting sustainable transport and removing bottlenecks in key network infrastructures
08	Promoting sustainable and quality employment and supporting labour mobility
09	Promoting social inclusion and combating poverty and any discrimination
010	Investing in education, training and vocational training for skills and lifelong learning
011	Enhancing institutional capacity of public authorities and stakeholders and an efficient public administration
012	Not applicable (Technical Assistance)

TABLE 6: CODES FOR THE SECONDARY THEME DIMENSION UNDER THE ESF

6. ESF SECONDARY THEME	Coefficient for the calculation of support to climate change objectives
01 Supporting the shift to a low-carbon, resource efficient economy	100%
02 Social innovation	0%
03 Enhancing the competitiveness of SMEs	0%
04 Strengthening research, technological development and innovation	0%
05 Enhancing the accessibility, use and quality of information and communication technologies	0%
06 Non-discrimination	0%
07 Gender equality	0%
00 Not Applicable	0%

TABLE 7: CODES FOR THE ECONOMIC ACTIVITY DIMENSION

7. ECONOMIC ACTIVITY	
01	Agriculture and forestry
02	Fishing and aquaculture
03	Manufacture of food products and beverages
04	Manufacture of textiles and textile products
05	Manufacture of transport equipment
06	Manufacture of computer, electronic and optical products
07	Construction
08	Mining and quarrying (including mining of energy producing materials)
09	Other unspecified manufacturing industries
10	Electricity, gas, steam, hot water and air conditioning
11	Water supply, sewerage, waste management and remediation activities
12	Transport and storage
13	Information and communication activities, including telecommunication, information service activities, computer programming, consultancy and related activities
14	Wholesale and retail trade
15	Accommodation and food service activities
16	Financial and insurance activities
17	Real estate, renting and business activities
18	Public administration
19	Education
20	Human health activities
21	Social work activities, community, social and personal services
22	Activities linked to the environment
23	Arts, entertainment, creative industries and recreation
00	Other unspecified services

TABLE 8: CODES FOR THE LOCATION DIMENSION

8. LOCATION (2)	
Code	Location
	Code of region or area where operation is located/carried out (NUTS Level III II I) or other, if appropriate, e.g. crossborder, transnational, inter regional)

(2) The codes for this dimension may be found in the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) which appears in the Annex to Regulation (EC) No 1059/2003 of 26 May 2003, as amended by Regulation (EC) No 31/2011 of 17 January 2011.